

lokalne Ajdovščina

MIHA SALEHAR + ANDREJA SLOKAR + ALEKSANDAR KOTNIK + VERONIKA LAVRENCIČ + BARBARA SLUKAN + TADEJ BEČANIN + EVA OZBOT + KRISTJAN MARKOVIČ + URSKA PODOJSTRSEK + KATJA KRALJ + PETRA MIKLAUŽIČ

IZBERITE SVOJ NOVI FIAT

TIP0

za **10.990** EUR

500 HYBRID

za **12.390** EUR

PANDA HYBRID

za **9.890** EUR

**ODKRIJTE BOGATO PONUDBO VOZIL S STORITVIJO FIAT 5 PLUS
IN Z ODLIČNIMI CENAMI OB NAKUPU PREKO FINANCIRANJA.**

fiat.si

Trgo ABC Industrijska cesta 2a, Nova Gorica, telefon: 051 423 914

Povprečna poraba goriva: 8,6 – 5,1 l/100 km. Emisije CO₂: 214 – 116 g/km. Uradna vrednost emisijske stopnje: Euro 6d. Specifične emisije NOx: 0,1952 – 0,0195 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,0015 – 0,00005 g/km. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Navedena cena 10.990 EUR velja za model Fiat Tipo 1.4 16v 70 kW (95 KM) Pop in že vključuje redni popust v vrednosti 4.800 EUR ter dodatni popust v vrednosti 1.000 EUR in brezplačno storitev Fiat 5 Plus v primeru financiranja. Navedena cena 12.390 EUR velja za model Fiat 500 1.0 GSE Hybrid 51 kW (70 KM) Lounge in že vključuje redni popust v vrednosti 1.000 EUR ter dodatni popust v vrednosti 1.000 EUR in brezplačno storitev Fiat 5 Plus v primeru financiranja. Navedena cena 9.890 EUR velja za model Fiat Panda 1.0 GSE Hybrid 51 kW (70 KM) Easy in že vključuje redni popust v vrednosti 1.500 EUR ter dodatni popust v vrednosti 600 EUR in brezplačno storitev Fiat 5 Plus v primeru financiranja. Cene ne vsebujejo stroškov nultega servisa, priprave vozila ter prevozne logističnih storitev. Akcijska ponudba velja do razprodaje zalog, v primeru financiranja pri Summit Leasing Slovenija. Električni paket vsebuje: električni pomik prednjih stekel, električno nastavljivi zunanji vzratni ogledali, centralno zaklepanje z daljinskim upravljanjem in 12 V vtičnico. Slike so simbolične. Pridružujemo si pravico do sprememb. Podrobnejše informacije in pogoji storitve Fiat 5 Plus so na voljo na www.fiat.si. Trgo ABC d.o.o., Nova Gorica, Industrijska cesta 2a, SI-5000 Nova Gorica.

VSEBINA

april 2021

- 04 ŽABARSKA APOLOGIJA** | tekst MIHA ŠALEHAR: Kot produkt ljubljanskega talilnega lonca vam zavidam, da ste lahko, kar ste.
- 05 ANDREJA SLOKAR** | tekst MATJAŽ JAZBAR: 23. letna Ajdovka je letos kot meteor zablestela v belem cirkusu in se prebila v prvo jakostno skupino slalomistk.
- 08 15. 3. 2021, PISMO IZ LONDONA** | tekst T.M.: Mineva eno leto, odkar sem se vrnil z zadnje službene poti. Če ji danes tako lahko sploh rečem.
- 15 PO LOKALNE DOBROTE NA TRŽNICO NA BORJAČU** | tekst ROD AJDOVŠČINA: Lokalni pridelovalci na Tržnici na borjaču predstavljajo in tržijo svojo ponudbo.
- 16 O OBREČNIH POSEGIH NA AJDOVSKEM V OKVIRU PROJEKTA VIPAVA** | tekst MOJCA PREMRL: In tudi o tem, zakaj je potrebno dobro premisliti, preden si za hišnega ljubljencega omislite želvo.
- 18 ALEKSANDAR (SAŠO) KOTNIK** | tekst MATJAŽ JAZBAR: Prvo ime ajdovske alternativne scene, ki je dobesedno del svojega življenja preživel na glasbenih turnejah.
- 24 NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE SAMOGRADITELJEV** | tekst NINA VODOPIVEC
- 26 DOM STAREJŠIH OBČANOV AJDOVŠČINA** | tekst TINA VELIKONJA: »Iz krize smo izšli kot zmagovalci.«
- 30 KAKO ČISTIMO ODPADNO VODO** | tekst KSD AJDOVŠČINA: Čiščenje odpadnih voda je proces, skozi katerega se odpadne vode očistijo do tolikšne mere, da izpolnjujejo standarde kakovosti za izpust v okolje oz. v vodotoke.
- 31 IMBUS KLJUČ DO SRCA** | tekst URŠKA PODOJSTRŠEK: Kolumna.
- 32 NE-ČAKAJ-NA-MAJ PRIDI ZDAJ** | tekst HIŠA MLADIH AJDOVŠČINA
- 36 MOJA VIPAVSKA DOLINA** | tekst TIC AJDOVŠČINA: Spoznavam jo in pomagam, da ostane rajska.
- 40 POD TRENČEM LE PERILO** | tekst KATJA KRALJ: Kolumna.
- 41 KAKO JE VINAR DOBIL COVID** | tekst MATJAŽ ZGONIK, WINESTRONAUT: Zapisano po resničnih dogodkih.
- 42 BARBARA SLUKAN** | tekst MATJAŽ JAZBAR: Leksikon.
- 43 VERONIKA LAVRENČIČ** | tekst MATJAŽ JAZBAR: Leksikon.
- 44 TADEJ BEOČANIN** | tekst MATJAŽ JAZBAR: Leto je naokrog in ponovno imamo priložnost prisluhniti županu občine Ajdovščine.
- 48 SLIKOVNI ZEMLJEVIDI** | tekst EVA OŽBOT: Uporaba slikovnih zemljevidov je bila že od nekdaj izjemno obširna.
- 50 INOVATIVNOST VGRAJENA V DNK** | tekst ŠRAML: Družinsko podjetje.
- 52 PORCELANASTA PUNČKA** | tekst PETRA MIKLAUŽIČ: Kolumna.
- 53 KADROVSKA STRATEGIJA** | tekst SIMON RAJŠP: Eden temeljnih navigacijskih sistemov podjetja.
- 56 NOVA AJDOVSKA SOSESKA** | tekst MATJAŽ JAZBAR: Fluvio Frigido že v procesu gradnje.
- 58 KRISTJAN MARKOVIĆ** | tekst MIRALEM MURATOVIĆ: Šport.
- 60 KRIŽANKA**

907

Izdajatelj

Zavod DISISDIS - zavod za medijske dejavnosti, Ajdovščina
Bevkova ulica 11,
5270 Ajdovščina

Odgovorna oseba izdajatelja
Matjaž Jazbar

Uredništvo

Zavod DISISDIS, Ajdovščina
Bevkova ulica 11,
5270 Ajdovščina

Odgovorni urednik
Matjaž Jazbar

Tisk

Grafica Goriziana

Naklada
6600

Razširjanje

Brezplačna distribucija v vsa gospodinjstva na območju občine Ajdovščina.

Naslovnica

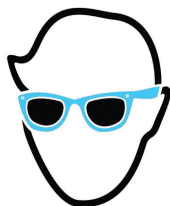
Alen Milavec

Oblikovanje

Tea Goljevšček

Medij Lokalne Ajdovščina je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 2127.

UVODNIK

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Velika noč je najpomembnejši krščanski praznik. Kristjani na ta dan praznujemo Jezusovo vstajenje od mrtvih. V knjigah piše, da so na veliki petek Jezusa Kristusa križali, tretji dan po tem, na nedeljo, pa je vstal od mrtvih. Verujemo, da je Jezus s svojim vstajenjem premagal telesno in duhovno smrt ter za kristjane prinesel upanje na vstajenje po smrti. Velika noč je praznik veselja, veselje pa kristjani izražamo z vzklikom Aleluja.

Velika noč ima tudi simboliko. Suho meso simbolizira Kristusovo telo, rdeči pirhi so kaplje krvi, hren predstavlja žeblje, kruh in ostala peciva pa trnjevo krono. Iz zgodovine vemo tudi, da so zgodnje kristjane krstili na predvečer velike noči in tudi danes odrasle osebe običajno krstijo na ta praznik.

Poskušajmo to simboliko prenesti v današnji sodoben svet. Kaj danes simbolizirajo suho meso, pirhi, hren in kruh, je težko reči. Z malce domišljije, pa lahko trenutno aktualnemu cepljenju podelimo kar oznako krsta. Nekatere od vas so že »špiknili«, še precej pa nas čaka, da pridemo na vrsto in si s tem zagotovimo imunost pred virusom, ki tudi po dobrem letu dni še vedno v dobršni meri kroji naša življenja.

Pa smo spet tam. Eni verjamemo v cepivo, drugi ne, tretji so previdni in hočejo dokaz, da cepivo res deluje. Cepiv na trgu je precej in vsak ima svojega favorita. Kot neke vrste religija. Verjameš ali ne verjameš v Boga? In če že verjameš, v katerega točno?

Vera je sadež vzgoje in posameznikova osebna duhovna pot. Naj velja nekaj podobnega tudi za cepljenje. Nesmiselno je obsojati tistega, ki se bo cepil, prav tako je bolje, da za ljubi mir, ne obsojamo tistih, ki se nočejo.

Bilo bi pa super, če bi kmalu vsi skupaj zakričali Aleluja. V znak zmage nad virusom.

MATJAŽ JAZBAR, ODGOVORNI UREDNIK

POSKUSITE!

FRUCTAL ŠIRI PODPORO LOKALNI PRIDELAVI SADJA

Fructal je aktivno vpet v lokalno okolje in ohranja tradicijo pridelave slovenskega sadja, zato za pripravo čimvečjega števila svojih izdelkov uporablja sadje, ki je pridelano v Sloveniji.

Začeli so leta 2013 z uvedbo blagovne znamke Vipavska breskev, ki vključuje izdelke pripravljene izključno iz breskev iz Vipavske doline. V letu 2019 so nabor izdelkov razširili z uvedbo proizvoda Fructal Superior 100% slovensko jabolko, močni sok, ki ni filtriran in je pripravljen izključno iz slovenskih jabolk. Fructal v skladu s svojo usmeritvijo na proizvode narejene iz slovenskih surovin na trg uvaja nov izdelek – Fructal Superior slovensko sadje, nektar, ki je pripravljen izključno iz domačih slovenskih jabolk, hrušk in breskev. Za namen proizvodov pripravljenih izključno iz slovenskih surovin je tako Fructal v letu 2020 odkupil 1.350 ton slovenskega sadja.

Si kozarec soka, nektarja ali ledenega čaja blagovne znamke Vipavska breskev, Fructal Superior 100% slovensko jabolko ali Fructal Superior slovensko sadje tako potrošniki pripomorejo k ohranjanju lokalne pridelave sadja in posledično vzpodbujajo slovenske pridelovalce k ohranjanju in vzdrževanju sadovnjakov. Koronakriza, ki nam je prinesla veliko negotovosti in skrbi, je izpostavila tudi pomen lokalne pridelave in samozadobe, zato v Fructalu širijo svoj nabor izdelkov, pridelanih iz domačih surovin.

ŽABARSKA APOLOGIJA

TEKST MIHA ŠALEHAR

Pozdravljeni. Naj vam takoj povem, da sem v škripcih. Urednik me je prosil, če napišem nekaj malega za tole ljubko glasilo. Ker težko rečem ne, on pa je jako simpatičen možak, s katerim deliva vsaj dve skupni strasti, najmanj rebulo in gorsko kolo, sem rekel da in ga šele po usodnem da prijazno pobaral, o čem pa naj sploh teče beseda.

"O Wajdušni," je rekel z usodnim tonom lokalnega patriota, ki spravlja v zadrego, saj predvideva, da o mestu, ki mu pripada, vsi nekaj malega vemo.

No, pa smo tam. Ura je šet in sedem minut, jaz pa sedim in razmišljam. O Ajdovščini. In me je sram, ker ugotavljam, da o mestu čudovitega slovanskega imena nimam pojma, dasiravno me je v skoraj pol stoletja pot večkrat vodila mimo, ob in vanj. Ker poznam vsaj šest finih ljudi iz Ajdovščine, od katerih ima vaš lokalni godbenik in velik človek, Sergej R., prav posebno mesto v mojem srcu, si domišljam, da vas poznam vsaj eno tisočino dobro. Dovolj torej, da lahko sklepam, da ste ponosni uporabniki svoje lokalne zapuščine in identitete. Jezik vam čudovito zveni in vas na nek način opisuje v vsem, kar ste. Upam, da se ne motim. V resnici vam kot produkt ljubljanskega talilnega lonca zavidam, da ste lahko, kar ste. Vsaj meni se zdi tako. Zato bom namesto neiskrene vritoleznice Ajdovščini raje spisal nekakšno apologijo Ljubljančana, oziroma kratek priročnik, kako razumeti nas, ki prihajamo od tam, kamor si vsi želijo, nihče pa ne želi postati to, kar smo. Ljubljančanke. Ljubljančani.

Prihajam iz gorenjskih obronkov Ljubljane. Torej sem poleg vsega slabega, kar me krasi, za nameček še Ljubljančan. Kot tak sem skozi leta folklorne očitke o privilegiranih Ljubljančanih tako kvalitetno ponotranjil, da sem dejansko začel verjeti vanje. Da sem slab. Verjeti, da je življenje v neki na pol prenatrpani in predragi vukojebini, ki se vedno bolj brez vsebine pretvarja, da je resno srednjeevropsko mesto, privilegij, ki sem ga ukradel drugim. Tudi vam. Slabo vest imam, če pridem v Maribor, Celje ali Koper, saj ideja, da vse slabo izvira iz žabarije, niti ni tako iz trte izvita. Dejansko smo tudi upravni center vseh zablod, ki so se nam zgodile in se še dogajajo. Pustimo vnevar dejstvo, da je med povzpeticami in povzpetnicami, ki pridejo delat v ljubljanske fabrike obče škode ravno toliko Štajercev ali Primork, vedno bo kriva tudi lokacija sama. Tako pač je. Vprašajte mariborske Viole, zakaj se jim zdi nujno treba narezati šoferja španskega avtobusa, četudi mož raje gleda Moto GP ali bere Lorco in ga fuzbal sploh ne zanima. Frustracije se ne ozirajo na resnico. Frustracije jo rade poenostavljajo in jo reducirajo na najbolj enostaven skupni imenovalec. In žabarji smo frustracija. Vsem pa tudi sami sebi.

Zato smo kljub stereotipom, da bolehamo za kronično nadutostjo, žabci in žabice verjetno najmanj samozavestni Slovenci. Ker vemo, da gre že naša melodija vsem na živce, če v kakem kampu preglasno pademo v debato. Verjetno je že sam zven Ljubljančana na treh pirih zvočna metafora za vzvišenost, brezčutnost in brezobzirnost. Ob

našem regljanju nihče ne pomisli na romantiko - na rebulo, pršut, trgatev in Iztoka Mlakarja. Kadar mi odpremo gobec, ostali pomislijo na dražjo nafto, davke in ministra Hojsa. Tega se zavedamo, zatorej, ko odrastemo, govorimo tiše, manj samozavestno. Če sem do konca črnogled, bi si upal trditi celo, da ljubljanska identiteta izumira - žrtvovana bo na grmadi ambicij vseh, ki hodijo v naše mesto potrjevati stereotipe o kraju, iz katerega izvira neprijetni duh časa. To je samouresničuječa se prerokba. Morda je izumrtje pregroba sodba, zagotovo pa se Ljubljanska identiteta želi presnoviti v nekaj, kar bo zvenelo in izgledalo manj usodno, manj ljubljansko. Ko tod živeči zapustimo občinske meje, si vsi na tihem želimo, da bi bili od drugod. Od tam, kamor gremo. Že kot mulca mi je na plaži v Fiesi osebna izkaznica, na kateri piše, da sem rojen v Trbovljah, rešila levi kočnik pred metalcem iz Postojne. Če sklepam po sebi, ne pomnim, kdaj bi nazadnje zažgoel v blago gorenjski inačici ljubljansčine, ki sem jo od osmih generacij podedoval na severnem koncu mesta. Tudi v Ljubljani mariboščina zveni bolj seksi kot draveljski dialekt. Kot neprostovoljni ujetnik stereotipa o svojem mestu, si težko priznam, da sem Ljubljančan. Še manj pa vem, kaj to pomeni.

In evo, to vam zavidam, drage Ajdovke in Ajdovci. Vi to veste. Ali pa se mi samo zdi, ker pogled od zunaj do neke mere vedno temelji na stereotipu. Boste sami povedali, ko se oglasim naokoli.

Se vidimo.

© foto: Jure Makovec

ANDREJA SLOKAR

23. letna Ajdovka je letos kot meteor zablestela v belem cirkusu in se prebila v prvo jakostno skupino slalomistk.

TEKST MATJAŽ JAZBAR

📍 **Začnimo tale klepet s spominom na 20. februar, Cortina d'Ampezzo, in na peto mesto v slalomu. Sicer popolnoma stereotipno vprašanje, pa vendar. Kakšen je občutek, ko veš, da si na svetovnem prvenstvu osvojil peto mesto? Da si pravzaprav peta slalomistka sveta. Se zjutraj še zbudiš s to mislijo?**

Iskreno povedano, sem ta rezultat kmalu pozabila oziroma verjetno sploh nisem dojela kaj se je zgodilo. Med sezono nočem preveč razmišljati o rezultatih, osredotočam se predvsem na izvedbo. Ne pravim, da mi rezultati niso pomembni, ampak sezona je dolga in če bi se veselila vsakega solidnega rezultata in se osredotočala samo na mesto, bi kmalu pozabila na izvedbo, posledično pa bi trpeli tudi rezultati. Ko je moja izvedba dobra, sem lahko zelo hitra, kar sem že večkrat pokazala.

📍 **Vodja tvoje ekipe, Tomaž Bizjak, je svojo smučarsko kariero pričel v Smučarskem klubu Vipa Ajdovščina, ki je bil neke vrste predhodnik današnjega SK Dol. Tvoji rezultati so tako vrhunec ajdovskega tekmovalnega smučanja, ki se je kot rečeno začelo s SK Vipa. Si kdaj slišala za »Vipo«?**

Ne, nikoli. Vedno sem mislila, da je SK Dol obstajal že od

začetka. Zaenkrat najboljši rezultat kluba drži Štefan Hadalin s srebrno medaljo na svetovnem prvenstvu v kombinaciji, pravega ajdovskega pa jaz.

📍 **Ko je SK Vipa še delovala so bile zime precej bolj ugodne in mladi nadobudni ajdovski smučarji so vsakodnevne treninge opravljali kar na smučišču Tiha dolina na Predmeji. Danes je seveda stvar popolnoma drugačna in bi na Predmeji verjetno opravili le tri, štiri treninge letno. Katero je tvoje »domače« smučišče? Kje opraviš največ zavojev za trening?**

Domačega smučišča nimam, kot otrok sem veliko časa preživela na Javorniku, kasneje pa bi izpostavila ledenik Molltaler v Avstriji. Tam sem naredila res veliko treningov, tako v poletnih mesecih kot jeseni. Se pa smučišča menjajo, prilagajati se moramo lokaciji tekme in zato iščemo terene za treninge čim bližje, da je logistično lažje.

📍 **Sprašujem zato, ker se navadno smučarski treningi dogajajo zgodaj zjutraj, še prej pa se je potrebno tja pripeljati. Kar pomeni, da je zgodnje vstajanje nekaj normalnega za tekmovalko v alpskem smučanju. Se zlahka zjutraj »skobacaš« iz postelje in odideš na smučišče?**

V poletnih mesecih vstajamo zelo zgodaj, saj lovimo še tisti del dneva ko so temperature nižje in je sneg še pomrznjen, problemov s svetlobo pa ni. To lahko pomeni, da ob 5-ih zjutraj čakam na gondolo ali celo že obujem smučke. Pozimi tega ni, ure za trening in vstajanje so precej »normalne«. Po večini nimam problemov vstajati zgodaj zjutraj, bi rekla da sem jutranji tip, se pa zgodijo dnevi, ko bi spala in zjutraj iščem motivacijo da se premaknem iz postelje.

📍 Pogosto slišimo, da so alpski smučarji v začetku kariere precej povezani s starši. Marsikateri oče ali mama je obenem tudi trener ali pa vsaj del ekipe. Npr. Ante Kostelić ali pa Darja Črnko. Kako so tvoji starši vplivali na razvoj kariere? So te ali pa te še spremljajo na tekmah, so prisotni na treningih?

Kot mlajšo so me vedno vozili na treninge, včasih so me na kakšno tekmo prišli tudi pogledat. Včasih je bilo lažje, tekme so bile več ali manj po Sloveniji, zdaj pa redko štartam kakšno tekmo tukaj ampak se večino vozim drugam. Nekaj let nazaj je hodila mama z mano po svetu in nam pomagala pri raznih opravilih saj smo največkrat v apartmajih. Vseeno bi starše štela k moji ekipi tudi, če fizično nista prisotna na terenu, saj mi nudita vso oporo in me motivirata, brez tega pa ne gre.

📍 Letos, ko so se prikazali tudi rezultati je stvar zagotovo lažja, v prejšnjih sezonah pa si verjetno potrebovala nekoga ob sebi, ki ti je znal dvigniti motivacijo. Kdo ti nudi največ podpore v trenutkih, ko stvari ne stečejo tako kot je treba in ko moraš nekje najti motivacijo za naprej?

Ni važno kakšni so rezultati sta vedno tu mama in oče. Mama mi nudi oporo, oče pa me motivira. Res sem jima hvaležna, brez njiju

bi bila ta pot veliko težja.

📍 Večina športnikov skrbno ureja svoje profile na socialnih omrežjih. Tebe pa skorajda ni zaslediti, ne na Facebooku, ne na Instagramu? Zakaj? Boš to »socialno« neprisotnost obdržala tudi vnaprej ali boš vendarle malce bolj »poskrbela« za svoje navijače?

Od vedno zelo malo objavljam, generalno se uporabi telefona kar izogibam, saj sem mnenja, da je potrata časa. Sem pa dobila že kar precej navodil s strani sponzorjev, da moram začeti več uporabljati socialna omrežja. Zdaj sem po treh letih celo nekaj objavila in veliko ljudi mi je v šali pisalo, naj ne pretiravam s toliko objavami. (smeh)

📍 Kdaj si začutila da bo morda letošnja sezona drugačna od prejšnjih? So potrditev napredka prinesle šele prve tekme ali je bilo to moč slutiti že na treningih pred sezono?

Že na prvih tekmah sem naredila najboljše rezultate v svoji karieri, ampak nisem imela občutka, da bo cela sezona toliko drugačna. Bi pa izpostavila Semmering, kjer sem prvič v letošnji sezoni štartala svetovni pokal in se kvalificirala v drugo vožnjo. Mislim, da sem tam začutila, da lahko tekmujem tudi v svetovnem pokalu in ne samo nastopam oz. pokažem svojo prisotnost.

📍 O tvojih letošnjih rezultatih smo že precej pisali in jih tukaj ne bomo še enkrat ponavljali. Vseeno pa mimo Cortine ne moremo. Imam celo občutek, da si bila kar malce razočarana po paralelni tekmi, kjer si kljub dobrim časom izpadla zelo zgodaj. Bo držalo?

Razočaranje je bilo kar veliko, sploh zato, ker sem na paralelno tekmo stavila več kot na slalomsko. V kvalifikacijah sem smučala

© foto: Jure Makovec

res hitro, potem pa sem naredila veliko napako, ki me je stala nastopa na tekmi. Na ekipni tekmi sem pokazala, da moji cilji za posamično tekmo niso bili previsoki, saj sem skupno dosegla drugi najhitrejši ženski čas in najhitrejši na rdeči progi.

📍 Potem je prišla sobota, 20. februarja, in izjemna druga vožnja slaloma. Po bitki je sicer lahko biti general, a brez napake v prvi vožnji, bi morda celo osvojila medaljo. Se strinjaš, da je bila na dosegu roke?

Na to stvar ne gledam tako. Vem, in to sem že večkrat poudarila, da smučam hitro. Imam zelo hitre odseke in odseke, ki so po večini zaradi velikih napak tudi počasni. Dokler bom na treningu imela več kot pol voženj s takimi napakami, ni realno pričakovati, da bom na tekmi sestavila dve svoji najboljši vožnji. Lahko rečem, da sem z nastopom v drugem teku zadovoljna, ker sem končno sestavila en tek brez večje napake.

📍 V Cortini si bila tudi prvič del slovenske članske reprezentance na velikem tekmovanju. Kakšno je bilo vzdušje? Se dobro razumeš z ostalimi članicami in člani? S kom si najtesneje povezana?

Zaradi različnih planov smo se zelo malo videli. Jaz sem več ali manj trenirala, medtem ko so druge tekmovali. Razumem se z vsemi, vse so fajn punce, bi pa izpostavila Meto Hrovat, s katero sem tudi v poletnih mesecih skupaj trenirala.

📍 V medijih se, sicer bolj v hecu, že čuti rivalstvo med teboj in Ano Bucik. Neke vrste slalomski derbi med Ajdovščino in Novo Gorico. Ste se z Ano kdaj o tem pogovarjale?

Z Ano se malo hecamo na ta račun, predvsem v smislu Primorske naveze. Mislim, da ena drugo vlečemo naprej.

📍 Boš tudi v prihodnji sezoni obdržala samostojno ekipo ali pa boste morda malce bolj povezani s slovensko reprezentanco?

To so teme, ki bodo prišle na spored takoj po koncu sezone.

📍 Vidimo te nastopati predvsem v slalomu in veleslalomu? Kaj pa hitre discipline? Se v prihodnje vidiš tudi na štartih superveleslaloma ali smuka?

Hitrih disciplin nikoli nisem trenirala, do lanske sezone nisem imela niti smučk za superveleslalom. Na žalost je pripravljalo obdobje zelo kratko, zato se moraš odločiti za kaj boš ta čas porabil. Letos smo se predvsem osredotočili na veleslalom, skozi katerega sem izboljšala svoje tehnično znanje, ki mi pride prav tudi v slalomu. Ni mi všeč ideja, da se smučar odloči, da bo »specialist« za eno disciplino in potem trenira samo to. Rada bi bila smučarka s širokih znanjem, to pa bom dobila le tako, da bom trenirala tudi druge discipline. Za prihodnje leto že imamo v planu več treningov superveleslaloma, ki mi bo predvsem pomagal pri višanju hitrostne bariere.

📍 Kdo je tvoja smučarska vzornica? Za koga si najbolj navijala, ko si bila nekaj let mlajša?

Nikoli si nisem vzela koga za vzor. Od vsakega vzamem stvari, ki so mi najbolj všeč. Pri nekom mi je všeč kako izpelje zavoj, pri drugem mi je všeč pristop, itd.

📍 Prošenj za izjave, intervjuje in podobno je zagotovo precej.

Kako se znajdeš sredi tega medijskega cirkusa? Sprašujem tudi za to, ker bo kdaj tudi čas, ko morda rezultati ne bodo na najvišji ravni in takrat znamo mediji biti precej neizprosni.

Ne najdem se najbolje, nisem navajena na toliko pozornosti. Pobere mi kar veliko energije, sploh zato, ker bi vsi radi nekaj od mene. Me pa ne skrbijo odzivi novinarjev ob mojih neuspehih. Mislim, da sem tukaj kar v prednosti, ker sem bila toliko let brez enega samega uspeha. Vajena sem neuspeha in vseh negativnih komentarjev. Sama sebi sem največji kritik, zato me drugi ne prizadenejo.

📍 Zagotovo je zaradi tebe sedaj precej več Ajdovk in Ajdovcev prikovanih pred TV zasloni, ko je na sporedu tekma svetovnega pokala v alpskem smučanju. Čutiš to povečano podporo domačega okolja?

Iskreno tega ne čutim, verjetno sem premalo doma, premalo se vidim z ostalimi v domačem kraju, da bi to lahko občutila, sem pa vesela, ko to slišim. Mi je pa že kar nekaj ljudi reklo, da so zelo zadovoljni, ko me slišijo dati izjavo po »wajdowski«.

📍 Smučanje je šport, ki se seboj prinaša številna potovanja, predvsem pa odsotnost od doma. Sezona gre počasi h koncu. Kje in kako si najraje napolniš baterije, ko je sezona konec, ko je na koledarju končno nekaj prostih dni?

Letos si bom prvič po sezoni vzela čas za dopust. Zelo rada smučam in tekmujem, vendar je ta sezona tako naporna z vidika potovanj, pritiska in koledarja tako, da komaj čakam, da si vzamem malo počitka! Sem pa oseba, ki ji hitro postane dolgčas, tako da si tudi destinacije zbiram take, kjer lahko neprestano kaj počnem.

📍 V svoji karieri si doslej obiskala že številna smučišča. Kje ti je bilo najlepše? Če bi se s prijatelji odpravila na smučarski dopust, kaj bi izbrala?

Zadnjih nekaj let sem poletje preživela v Saas Fee-ju v Švici. Ne vem točno zakaj mi je tam tako všeč, verjetno kombinacija vsega, majhno mesto brez avtomobilov, veliko »trailov« za popoldanski tek.. Če bi pa mogla zbrat eno smučišče, kamor bi se odpravila s prijatelji bi pa nedvomno izbrala italijansko Cortino. Zjutraj smučam, popoldne in zvečer pa se lahko zabavam v centru.

📍 Katerega smučišča pa zagotovo ne bi izbrala?

Melchse Frutt v Švici. Eno izmed redkih smučišč kjer me ne mika, da bi zjutraj vstala in šla smučat. (smeh)

📍 Smučanje ti vzame največ časa in energije, vseeno pa se najde prostor tudi še za kaj drugega. Kako si zapolniš svoj prosti čas, ko je konec treninga ali pa kak dan počitka?

Ovisno v katerem delu sezone sem in kje se nahajam. Med sezono največkrat počivam ali obiščem kakšnega prijatelja.

📍 Prihodnja sezona je olimpijska. Je tvoj cilj zlata kolajna ali boš zadovoljna tudi »le« s kolajno?

Trenutno še ne razmišljam o olimpijskih igrah, saj me v letošnji sezoni čaka še kar nekaj tekem in bi rada bila osredotočena do konca. Vse je odvisno od forme v kateri bom naslednje leto, glede na to pa bom prilagodila pričakovanja in cilje. Vsekakor pa je moj cilj biti najboljša, če se ne izide v prvo, se bo pa v drugo. 📍

© foto: T.M.

15. 3. 2021, PISMO IZ LONDONA

Mineva eno leto, odkar sem se vrnil z zadnje službene poti. Če ji danes tako lahko sploh rečem. Bila je to bolj pot odpovedanih dogodkov, iskanja zadnjih oaz predpandemičnega zaprtja sveta in poslovilna turneja od sveta, znanega pred 2020.

TEKST T.M.

PRIČAKOVANJA IN NAPOVEDI.

Berlin. New York. Dallas. Munchen. Pot napovedi nove uspešne sezone presežnega turizma, s katerim smo se bohotili še v začetku leta 2020; ko naj bi skoraj nerealno osvajali vse oddaljene koticke tako evropskega kot severnoameriškega turističnega trga; potovali naj bi 'odgovorno', z vlakom iz Slovenije na sejem ITB v Berlin ter v New Yorku partnerjem prikazali naše destinacije kot dobrodošle za vse, tudi goste z omejenimi gibalnimi sposobnostmi ter slepe in slabovidne goste. V zadnji četrtini pa bi v Dallasu morali skupaj z Luko Dončičem na dogodku *Teksas čuti Slovenijo* priigrati še tiste manjkajoče 'trojne dvojčke', ki so Sloveniji manjkali, da bi se dokončno ustoličila kot naslednja destinacija za ameriškega gosta.

REALNOST IN ODPOVEDI.

Da bo koronavirus dokončno destabiliziral potovanja, je turistični stroki postalo jasno že veliko prej. Prve odpovedi azijskih gostov so se zgodile že ob koncu leta 2019, kasneje so bili odpovedani

prvi nepredstavljivo odpovedljivi dogodki: beneški karneval in praznovanja kitajskega novega leta. A pravzaprav je za turistični segment prvi pravi knock-out prinesla prav odpoved berlinske turistične borze ITB: največjega svetovnega dogodka v turizmu. Za boljšo predstavbo: to je sejem, kjer se letno v začetku marca zbere celotna svetovna turistična industrija, postavljajo se trendi in podeljujejo nagrade. Več kot 160.000 ljudi s praktično vseh svetovnih *področij* se za en teden pojavi v Berlinu. Tam industrija ljudi, za ljudi – industrija, ki brez premikanja in osebnih stikov ne obstaja in postane kvečjemu *zoom klic*, *webinar* ali *Travel Channel* – deli izkušnje, podpisuje pogodbe, postavlja trende in meri svoje kazalce uspešnosti. Organizator ITBja je le nekaj dni pred sejmom, za večino nas v tistem trenutku še vedno presenetljivo, borzo odpovedal. Le kako nepredstavljivo se danes sliši, da bi se lahko v marcu 2020 na razstavnih prostorih v halah na sejmišču v Berlinu gnetlo več kot 160.000 ljudi, zbranih s celotnega sveta. Opravilo bi se več milijonov sestankov, rokovanj, izmenjav vizitk, morda poljubov. Veliko

© foto: T.M

© foto: T.M

bi bilo objemov, skupnih nazdravljanj in veseljačenj na obsejmskih zabavah, preden bi se turistična stroka razpršila nazaj v svoje *mikro-habitate*. Koronska permutacija v stilu največjih trilerjev.

Za nas odpoved poti seveda ni prišla v poštev. Letalski angažma za New York je bil postavljen preko Berlina, pa tudi ideja o sicer skrajšanem obisku Berlina je bila predobra, da je ne bi izkoristili. Danes bi sigurno obžaloval, če tja ne bi potoval. Berlin je bil prvo izpraznjeno mesto, ki sem ga obiskal v letu 2020, a žal še zdaleč ne zadnje. Popivanja in pogovori z maloštevilnimi lokalnimi gosti na pol praznih lokalov ter dolgi sprehodi po tem neverjetnem mestu, je vse, kar je ostalo od berlinske turistične borze.

POMLAD V NEW YORKU.

Že predno smo se še zadnjič na letališču Tegel (Berlin ima od oktobra 2020 novo letališče) vkrcali za JFK, je postalo jasno, da so tudi sestanki v New Yorku odpovedani. Pojavljati so se začeli prvi predlogi, da na pot sploh ne gremo. A to mene ni ne ganilo, še manj pa ne skrbelo četudi se nekako nihče več ni

hotel pogovarjati o sestankih, planih in sploh turizmu ...

New York je meni najljubše mesto na svetu. Tu sem v zadnjih letih preživel večino časa. Veselil sem se snidenja s prijatelji, obiskov mojih najljubših lokalov, knjižnic, točk v mestu. Prijatelj Blaž je v NYC potoval prvič in zame je bila to priložnost za ponovni stik s sicer presenetljivo pomladanskim *Velikim jabolkom*. A če je deloval Berlin nenasičen, je bil New York že prav neugodno prazen, skoraj ekskluzivno komot. Hoteli na Times Square so samevali, tujih obiskovalcev skoraj ni bilo, ljudje z maskami na podzemni so postajali bolj pravilo kot izjeme.

A to Newyorčanov ni ustavilo, da se ne bi družili v številnih barih East Village-a in Brooklyna, restavracije so normalno obratovalle in klasičen "ah, bo že kako" je seveda, kljub novicam, da se Evropa že počasi zapira, prevzel tudi nas. New York, ki je samo nekaj mesecev kasneje postal eno od ključnih svetovnih žarišč in se je dobesedno ugasnil, je takrat v marcu 2020 še vedno žarel in svetil, pa četudi le še kot nekakšna ulična petrolejka.

'TEKSAS' V TEXASU.

Dogodek z Dončićem je bil seveda odpovedan, kot so bile tudi skoraj vse tekme lige NBA. To je bilo jasno že takoj prvi dan, ko smo prispeli v Dallas. Pričakovano se je takrat počasi začel zapirati tudi New York in vzhodna obala ZDA. Texas je bil seveda poglavje zase; mask ni bilo videti, saj je virus bil bolj problem demokratičnih teorij zarote kot pa neka nevarnost in globalna pandemija. Spet nam ni ostalo drugega, kot da spremenimo plane, vzamemo brezplačno nadgradnjo na največji možni RAM pick-up tovornjak in *business trip* spremenimo v *road trip* po *Divjem zahodu*. Od Dallasa pa do predmestja Austina, vse od mesta Paris (znano po istoimenskem filmu Wima Wendersa) in Texararkane na meji z Arkansasom. Craft pivo še v Louisiani in Oklahomi. Čeprav se nam je do takrat dokaj dobro uspevalo izmikati koronskemu orkanu, se je tudi tej sreči bližal konec. Trump je najavil prekinitve povezav z Evropo in naslednji dan smo že bili na Lufthansi za Munchen.

POT DOMOV V POZABLJENEM LETALU LUFTHANSE.

Na prestopnem letališču v Atlanti je bilo ravno dovolj časa, da je Blaž kupil prvih nekaj mask. Do takrat maske nisem nikoli ne imel, ne kupil, saj mi še danes predstavlja nekakšnem oklep. Skoraj predapokaliptično so se brala tudi *Whatsapp* sporočila iz Slovenije, da naj prinesemo maske in razkužila, saj jih je pri nas zmanjkalo! Vznemirjeno je bilo tudi osebje na avionu, ki je, mimogrede izgledal, kot bi bil na svoji zadnji poti brez povratka; skupaj z nami in osebjem.

V Evropi smo pristali 15. marca 2020. Letališče v Munchnu je bilo prazno. Le kopica oker taksijev in številni ljudje v maskah. Praktično vsi. V primerjavi z Ameriko se je zelo očitno v Evropi svet že ustavil: avtoceste v Nemčiji, Avstriji in Sloveniji so bile prazne. Še veliko bolj so bile prazne lokalne ceste, znak življenja so kazala le - takrat še vedno odprta - zloglasna avstrijska smučišča.

IZOLACIJA IN POLETJE DOMA.

Sprva je nastopila prisilna karantena, ki pa je kmalu prerasla v prostovoljno bivanje v objemu narave Trnovskega gozda. Vsakodnevni sprehodi na vrh Javornika, čemaževa juha in skrb, da ogenj v peči na drva ne ugasne. Poletje je minilo v duhu kolesarskih potepov. Kolo je v pravem času ponudilo tisto nadomestilo odvisnosti od mednarodnih potovanj, katerih ni več bilo. Obiskal sem zgolj enega najbolj popularnih mest Italije; Firenze. Še eno v seriji mest, ki bi moralo avgusta pokati po šivih z gosti iz Amerike, Azije in drugih evropskih držav, a je tokrat samevalo skupaj z zatamnjenimi hoteli in v odmevu naveličanih domačih najstnikov, ki so popivali pred palačo *Uffizi*

ali na *Ponte Vecchio*.

PSIHOGEOGRAFIJA LONDONA.

Septembra je napočil čas za povratek v London. To je bil tudi edini let, ki sem ga opravil v zadnjem letu. Prvi šok je nastopil že takoj ob prihodu. Postaja Victoria je v času, ko je običajno najbolj obremenjena, praktično samevala. Na vlaku podzemne železnice v vagonu sedimo trije zamaskirani potniki. V mestu skoraj ni tujih turistov, le redki uslužbenci, ki še hodijo na delo. Večina lokalov je zaprtih. Takega Londona še nisem doživel.

A sčasoma se, kot tudi na vse drugo, navadiš tudi na takšnje velemesto. Slišiš zvonove, za katere prej nisi niti vedel da obstajajo, opaziš spomenik ali zgradbo, katera te prej nikoli ni zanimala, in slediš izginuli reki *Fleet*, ujeti le še v podzemnih kanalih. Mesto je postajalo z vsakim *lockdownom* zgolj še bolj prazno; do te mere, da sta me januarja, tako ulični čistilec kot šofer avtobusa na cesti pozdravila, kakor bi nekje na samem v gorah srečala mimoidočega. A ironija je prav v tem, da bolj kot so se ukrepi zapirali, bolj mi je mesto začelo postajati polno: presežki še ne odkritih znamenitosti, delčki utrpane zgodovine, in vse neprebrane zgodbe, ki jih je skozi stoletja pisal London.

Moje doživljanje mesta v času splošnega zaprtja je odkrivanje mesta na novo. City in Canary Wharf sta bila zame vedno samo finančna in poslovna predela, ki me načeloma nista zanimala. *Covent Garden* in *Soho* sta bila vedno preveč turistična. Danes skoraj vsak dan kolesarim, tečem ali se sprehajam po njihovih praznih ulicah ali vzdolž Temze. Našel sem psihogeografsko sobivanje z mestom, v katerem živim že skoraj četrtino svojega življenja, a ga nikdar nisem tako zelo spoznal: v vse podслоje samega mesta, brez ljudi in vsakodnevnih

opravkov, le zgradbe in ulice in njihove brezčasne zgodbe.

Ironija *duha časa*, v katerem smo pristali, je prav v tem metafizičnem stanju, ko je delo od doma postalo dnevno druženje z ljudmi, ki so ti blizu, a si z njimi v dosegu le preko spletnih platform. In tehnologija ti omogoča, da si hkrati povsod in z vsemi. Ko pa se sam odpraviš v resnični svet metropole, se izgubiš v znanstveni fantastiki praznih ulic, zaprtih lokalov in predolgo pozabljenih novoletnih okraskov. Tvoja socializacija *v živo* je omejena na družinski mehurček ter prodajalce v supermarketih in kavarnah, katerim pa si tudi ti izbrana družba. Vse ostalo dogajanje je ujeto na spletnih platformah.

KAJ OSTANE MESTOM.

Covent Garden na petkov večer popolnoma sameva, po *Oxford Street* pa lahko sredi dneva kolesariš, ne da bi se držal za krmilo kolesa. Pri postaji *Bank* greš skozi križišče ne glede na barvo semaforja. In če kjerkoli v centru Londona zaviješ z glavne na stransko ulico, postane tesnobno; skoraj kot bi pričakoval, da ti bo pot prekrižal zombi. Kje je prihodnost mestnih in poslovnih središč? Pandemija bo enkrat preklicana in virusi verjetno zajezeni. Vprašanje pa je, če se bodo ljudje res vrnil v svoje prejšnje navade, vsakodnevne vožnje na delo v pisarnah in po nakupih. Kopičenje v centralnih predelih mest, kjer smo bili navajeni, da je vse dostopno ob vsakem trenutku na enem mestu. Ali bo to *eno mesto* postal ekran našega računalnika? In če je to res nov center dogajanja, kdo bo napolnil ulice, trgovine, hotele in restavracije v Berlinu, Firencah, New Yorku in Londonu? 📍

Najboljša trgovina z avtodeli v mestu!

PON - PET | 8.00 - 18.00
SOB | 8.00 - 12.00

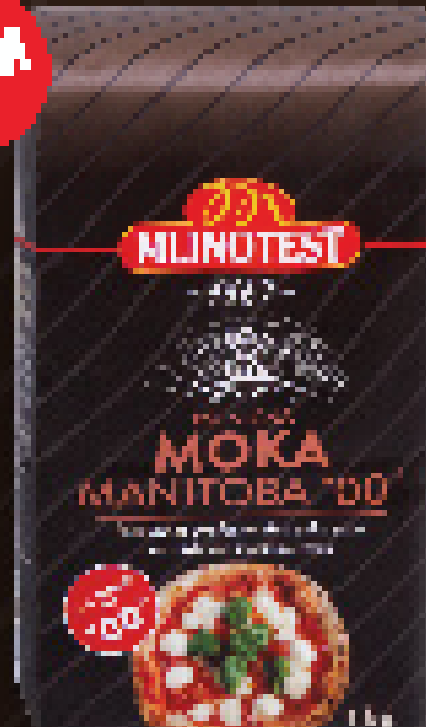
MINOTEST

- #867 -

Postanite mojstri peke z odličnimi izdelki moke in nazornimi tehnikami priprave. Več na: www.minotest.si/mojstri-peke.

PŠENIČNA MOKA MANITOBA

- vsebuje vlaknine, ki pomagajo pri prebavi in izločanju
- vsebuje vitamin B1
- vsebuje železo in druge minerale
- z našimi recepti lahko pripravite različne vrste kruha, peciva, pizze in drugih izdelkov

Moka Manitoba je odlična moka za kruh, pecivo, pivo in druge izdelke. Vsebuje vlaknine, ki pomagajo pri prebavi in izločanju. Vsebuje vitamin B1 in železo. Moka Manitoba je idealna za pripravo različnih vrst kruha, peciva, pizze in drugih izdelkov.

Moka Manitoba 'DŮ' je odlična moka za kruh, pecivo, pivo in druge izdelke. Vsebuje vlaknine, ki pomagajo pri prebavi in izločanju. Vsebuje vitamin B1 in železo. Moka Manitoba 'DŮ' je idealna za pripravo različnih vrst kruha, peciva, pizze in drugih izdelkov.

Vonj po domačih dobrotah napoveduje lepe trenutke

Svežine in zdravilnosti pripravljamo v Sloveniji, od prvih dobrot do prvih pridelkov sadja in zelenjave, ki so pridelani doma. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira, in prava izbira prava izbira. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira.

Izberite pravo moko iz Mlinobeta!

	moka II		Moka z vlakni		Moka z vlakni		Moka z vlakni		Moka z vlakni		Moka z vlakni		Moka z vlakni	
	500 g	1 kg	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni	Moka z vlakni
Mlinobeta II	1,190	1,350	●	●										
Mlinobeta III	1,190	1,350	●	●										
Čista moka	1,190	1,350	●	●	●	●								
Mlinobeta posušena	1,190	1,350	●		●	●	●	●	●	●	●		●	●
Posušena moka tip 010	1,190	2,50 2,90	●					●		●		●		●
Posušena moka tip 100	1,190	1,350	●											●
Posušena moka mlin			●											
Posušena moka tip 1100	1,190	1,350	●											●
100 posušena moka	1,190	2,50 2,90	●											●
Razredna pekovska moka tip 100	1,190	1,350	●		●	●	●	●	●	●				●
Razredna moka za pečenje	1,190	1,350	●		●	●	●	●	●	●		●		●
Razredna moka splošna	1,190	2,90 3,30	●											
Razredna moka celovita	1,190	2,90 3,30	●											
Razredna moka celovita	1,190	2,90 3,30	●											
Čista moka	1,190					●		●		●		●		●
Mlinobeta			●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●
Mlinobeta posušena			●				●			●	●			
Razredna pekovska moka						●		●		●		●		●

Kaj pomeni TIP moke?

Prva številska oznaka označuje vsebnost vlaknin v moki. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira.

Kaj nam pove moč moke?

Moč moke govori o njeno sposobnosti razpisa in razpisa. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira. Če želite uživati v domačih dobrotah, ne pozabite, da je prava izbira prava izbira.

MLINOTEST

- 1867 -

*Dobrodošli za našo
praznično mizo*

Vsi izdelki iz velikonočne ponudbe v Mlinotest trgovini Ajdovščina po ugodnih cenah.

Vabljani!

PO LOKALNE DOBROTE NA TRŽNICO NA BORJAČU

TEKST ROD AJDOVŠČINA

Med lanskim prvim valom epidemije, ko smo se bili primorani soočiti z mnogimi omejitvami, je narasla zavest o pomenu trajnostne samooskrbe s hrano. Vzniknila je zamisel o spletnem mestu, kjer bi se srečevali kupci in ponudniki lokalnih izdelkov in pridelkov. Tako je s skupnimi močmi Mestne občine Nova Gorica in Občine Ajdovščina, ob podpori Občine Renče-Vogrsko in v sodelovanju z Regijsko razvojno agencijo ROD Ajdovščina nastal spletni portal Tržnica na borjaču.

Lokalni pridelovalci na Tržnici na borjaču predstavljajo in tržijo svojo ponudbo, hkrati pa imamo potrošniki na enem mestu zbrane sveže,

sezonske lokalne pridelke in izdelke znanega izvora. S pomočjo Tržnice na borjaču sledimo načelom trajnosti, načelu z vrta na krožnik in podpiramo lokalne pridelovalce. Kupujmo lokalno, jejmo lokalno.

NAKUP JE PREPROST

Osrednji del novega spletišča je namenjen tržnici. Pregledovanje oglasov je enostavno, za več informacij in celo vrsto prijaznih spletnih funkcionalnosti pa se moramo registrirati. Brez skrbi, za varnost osebnih podatkov je poskrbljeno po najstrožjih standardih. Portal ponuja tudi informativne bloge, kjer lahko vsi poiščemo odgovore na vprašanje, zakaj je dobro kupovati lokalno.

PONUJDIKI, VABLJENI!

Ponudniki z registrirano kmetijsko dejavnostjo, dopolnilno dejavnostjo na kmetiji ali ustrezno gospodarsko dejavnostjo s področja predelave lokalnih pridelkov lahko na spletni tržnici brezplačno objavljate svoje oglase in kupce informirate o vaši širši ponudbi ter o priznanjih in certifikatih, ki ste jih prejeli. Portal prinaša tudi veliko koristnih informacij tako s področja kmetijstva kot tudi s področij, ki pripomorejo k uspešnemu poslovanju.

Obiščite Tržnico na borjaču na www.trznicanaborjacu.si

Jem lokalno. Kupujem lokalno.

© foto: Arhiv projekta VIPava

O OBREČNIH POSEGIH NA AJDOVSKEM V OKVIRU PROJEKTA VIPava

In tudi o tem, zakaj je potrebno dobro premisliti, preden si za hišnega ljubljénčka omislite želvo.

TEKST MOJCA PREMRL

V današnjih časih, ko se vse bolj poudarja pomen ohranjanja narave, je najbrž že prav vsakomur, ki bere te vrstice, prišla na uho besedna zveza Natura 2000 in z njo povezani različni programi varovanja biotske raznovrstnosti. Z namenom ohranjanja živalskih in rastlinskih vrst ter habitatov, ki so redki ali ogroženi zaradi dejavnosti človeka, enega od takšnih projektov s skupnimi močmi uresničujejo tudi občine celotne Vipavske doline (nekateri kot člani konzorcija partnerjev projekta, ostali pa kot pridruženi člani). Osrednje jedro, na katerega se osredotoča projekt VIPava je reka Vipava in življenje ob njej. Ste vedeli, da je v naših krajih prisotna, a hkrati tudi zelo redka živalska vrsta vidra? Ali da edini slovenski sladkovodni domorodni vrsti želve z imenom močvirska sklednica grozi izumrtje, ker ljudje v naravo odlagajo t. i. hišne ljubljénčke, ki močvirski sklednici predstavljajo hudo konkurenco? Namen projekta VIPava je prav ohranitev takšnih samoumevnih, a hkrati izumirajočih vrst, ki so zaradi človeških posegov na robu preživetja. Mednje poleg obeh zgoraj omenjenih spadajo še laška žaba, veliki pupek, hribski urh, močvirski krešič, črnočeli srakoper, hribski škerjanec, strašnični mravljiščar in rogač; vrste, za katere morda

niste slišali prav zato, ker so že tako zelo redke.

Člani projekta VIPava, med katere sodijo Zavod za ribištvo Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Direkcija Republike Slovenije za vode, Občina Ajdovščina, Občina Miren-Kostanjevica ter Mestna občina Nova Gorica, so prvi korak k ohranitvi ogroženih vrst naredili z opazovanjem stanja teh vrst. S popisovanjem sledi, iztrebkov in osebkov že od pričetka projekta ocenjujejo njihovo ohranitveno stanje ter na ta način merijo velikost populacije, invazivke, kot so tujerodne vrste želv, predvsem okrasne gizdavke, pa izlavlja in evtanazirajo (dejavnost, ki sicer poteka v spodnjem delu Vipavske doline). Ker gre za vrste, ki večinoma prebivajo v vodi, je bila ena od logičnih rešitev ureditev njihovega vodnega habitata, torej reke Vipave in območij ob njej. Stanje vodnih in obvodnih vrst se je namreč s človeškimi posegi v strugo reke drastično slabšalo. Struga reka Vipave je takšne invazivne posege utrpela v 80. letih, ko je bila regulirana, kar pomeni, da so jo na mnogih odsekih izravnali, nastale stranske rokave pa popolnoma ali deloma zasuli. S tem se je razpoložljiva vodna površina zmanjšala, kar je, prvič, privedlo

do skrčenja na vodo vezanih habitatov (npr. vidre in vodnih organizmov, s katerimi se ta hrani), drugič pa do poplav reke, ki se je pričela razlirati čez sosednja polja in poti. Nova struga je sicer z rokavom ostala povezana preko cevni propustov, a zaradi majhnega strmca je v času visokih voda začelo prihajati do odlaganja usedlin v začetnem delu rokava. Izoblikoval se je čep, ki ob nizkih vodostajih preprečuje pretok vode skozi rokav.

Večji poseg za izboljšanje stanja je na Ajdovskem tako že doletel zaprti rokav pri Brjah, eno pomembnejših območij za ciljne vrste dvoživk (zgoraj omenjeni laška žaba, veliki pupek, hribski urh ter močvirski krešič) v Vipavski dolini, kjer se je s sanacijo stranskega rokava reke ter izkopom kal in mlak na priležnih močvirskih območjih izboljšalo hidrološko stanje za vse organizme, vezane na vodna in močvirna območja, hkrati pa vzpostavilo stalni pretok vode skozenj. Nekdaj zapuščen rokav pri Brjah tako že od lanskega poletja diha svobodneje, saj se je v njem očistilo oba vtoka, ki ga povezujeta z glavno strugo, na njegovo dno pa so namestili usedalnik, iz katerega se bodo nabrane usedline v sodelovanju z Direkcijo Republike Slovenije za vode od zdaj redno čistile. Oko mimoidočih sprehajalcev pa je gotovo že pritegnila tudi novo vzpostavljena sonaravna linija brežin rokava.

Podoben poseg zdaj čaka tudi popolnoma zasuti meander reke

© foto: Arhiv projekta VIPava

strugo. Nekoč glavna struga Vipave, ki je ohranila tudi lastnosti naravne struge (neutrjeni bregovi ipd.), pa je po regulaciji postala stranski rokav reke z imenom Novakova mlinščica. Novakov mlin je danes podrtija, mlinščica ob njem pa ostaja bogata z ribami in ostalimi vodnimi organizmi, hkrati pa s poraščenostjo svojih bregov in mestoma ohranjenim poplavnim gozdom predstavlja pomemben prehranjevalni habitat vidre. Vtok v mlinščico je reguliran preko sistema zapornic, ki pa ne deluje. Posledično se ob visokih vodah dogaja, da prihaja v začetnem delu do zasutja struge z naplavinami do te mere, da se popolnoma prekine dotok vode iz matične struge in mlinščica presuši. Za preprečitev tega dogajanja bo tako v letošnjem letu opravljena sonaravna sanacija vtoka vode v mlinščico.

Zanemarljiv pa ne bo niti poseg na štirih še edinih za vodne organizme neprečnih pregradah zgornjega toka reke Vipave. Sedaj enostopenjske pragove se bo letos preoblikovalo v sonaravne večstopenjske drče in tako trajno zagotovilo prehodnost in nove mikrohabitate za tukajšnje vrste.

Aktivnosti, ki bodo odločno pripomogle k izboljšanju življenja ob Vipavi, je še veliko več. Poleg tistih, ki bodo koristile predvsem naravi (na Ajdovskem poseg gozda nad Gojačami za obnovo habitata hribskega škrjanca ter vzpostavitev drevnih pasov na Ajdovskem polju za gnezdenje črnočrelega srakoperja), so predvidene tudi takšne, ki bodo pozitivno vplivale tudi na prebivalce in obiskovalce naše rajске doline. Ob vsej strugi se bo namreč temeljito uredila tematska učna pot, že obstoječa trasa od Vipave prav do italijanske meje, v kateri bodo lahko uživali tako kolesarji kot tudi tekači in pohodniki. Ti se bodo na poti lahko odpočili na novo vzpostavljenih počivališčih s klopmi, si v okviru projekta nastale ptičje opazovalnice na območju renškega glinokopa ogledali vodne in obvodne ptice ter se podali čez novonastalo brv na Goriškem. Pot, ki bo kot glavno sporočilo združevala vzajemnost človeka in narave, bodo sodelavci na ajdovski občini nadgradili še z mobilno aplikacijo in tiskanim zemljevidom.

In če smo pri želvah že pričeli, naj z njimi tudi končamo. Četudi človek močno krči, fragmentira in onesnažuje življenjski prostor domorodne močvirske sklednice, bo z obnovitvijo svojega habitata zdaj lahko živela nekoliko bolj mirno. Upanje pa bo vzkliko tudi za invazivno vrsto želv. Za preprečevanje njihovega nadaljnega vnosa v okolje bo namreč širši javnosti predstavljen nov, inovativen način gojenja živali doma – prototip permakulturnih terarijev, ki so samozadostni in ne rabijo čiščenja, v njih pa je poleg želv mogoče gojiti še okrasne oziroma kulturne rastline. Upamo, da bo tako poskrbljeno tudi za to vrsto, vseeno pa, preden si jo omislite, premislite še enkrat. 📍

© foto: Arhiv projekta VIPava

Vipave pri Dolenjah, saj se bo tudi tu kot v rokav pri Brjah namestilo usedalnik in tako vzpostavilo stalen pretok vode. Na ta način se bo površina vodnega telesa precej povečala. Poseg bo pozitivno vplival tudi na namočenost območja med rokavom in glavno strugo reke Vipave ter tako izboljšal in obnovil habitat radožive vidre. Tišino obvodnega življenja bo za kratek čas prav v tem mesecu zmotil hrup gradbenih strojev, ki bodo izsušeni meander ponovno oživili.

Sanacijo bodo na tem območju doživeli tudi vtok v rokav z imenom Mlinščica za Novakov mlin (mlinščica je sicer del potoka ali reke, speljan k mlinu) ter štiri pregrade zgornjega toka reke Vipave (dve v vipavski in dve v ajdovski občini). Novakov mlin se je do regulacije reke Vipave nahajal ob glavni rečni strugi reke Vipave. Z regulacijo se je podoba rečne struge na tem mestu popolnoma spremenila, saj je bila glavnina vode preusmerjena v na novo izkopano regulirano

© foto: Klemen Bizjak | AdriaFoto

ALEKSANDAR (SAŠO) KOTNIK

Prvo ime ajdovske alternativne scene, ki je dovršen del svojega življenja preživel na glasbenih turnejah.

TEKST MATJAŽ JAZBAR

📍 **Vrnimo se daleč v preteklost. Moj prvi spomin nate sega v otroštvo. Na domačo nogometno tekmo Primorja. Tvoj oče je bil takrat trener tega moštva, ti pa si vstopil v igro v drugem polčasu in kmalu nato prejel rdeči karton. Se morda še spomniš te tekme?**

To je bila najhitrejša izključitev vseh časov. Igrali smo derbi proti Gorici in v igro sem prišel okrog 80. minute. Spomnim se, da smo se rezervni igralci na klopi celotno srečanje pritoževali nad sodnikom in ga provocirali. Sodnik je spremljal naše provokacije in le čakal, da bo kdo izmed nas vstopil v igro. Naš takratni golman, Samec, je nabil dolgo žogo proti goriškim vratom, jaz sem skočil proti njej, enako tudi dva goriška branilca. In še preden je žoga prišla do mene, je sodnik že stekel in zapiskal, češ, da sem ju namerno udaril v zraku. Dobil sem rdeč karton. Igral

sem točno toliko časa, kot je potrebovala žoga iz našega kazenskega prostora do centra. Štiri sekunde. Tako sem bil pod tušem prej kot igralec, ki sem ga malo pred tem zamenjal.

📍 **Zakaj se je tvoja nogometna pot tako hitro končala? Je obstajala kdaj možnost, želja, da bi se stvar bolj razvila?**

Je, seveda je obstajala možnost. Vendar sem takrat postal vegetarijanec in s tem verjetno znotraj sebe izgubil del potrebne želje in tekmovalnosti. Obenem pa, kot rečeno, moj oče je bil takrat trener kluba in hitro sem spoznal, kaj se dogaja v nogometnem ozadju. Nič nenavadnega ni bil telefonski klic v soboto zvečer z navodili, kdo mora v nedeljo igrati in kdo ne. To mi ni bilo všeč. Obenem pa me je seveda vedno bolj začela zanimati glasba.

📍 **Še kaj spremljaš nogomet? Imaš najljubši**

klub?

Seveda ga spremljam. Kasneje sem celo pri dr. Verdeniku končal trenersko šolo in bil precej časa najmlajši trener z A licenco v Sloveniji. Nekaj časa sem nato tudi res treniral nižje kategorije v Vipavi. Najljubši klub pa seveda ostaja Primorje. Malce širše gledano pa Radnički iz Niša, ker sem se v Nišu rodil in tam nekaj časa preživel pri babici. Stanovanje smo imeli 300 metrov od stadiona in kot »mulc« sem bil na vsaki tekmi Radničkega.

📍 **Preselimo se iz nogometnih igrišč na glasbene odre. Kje in kako se je vse skupaj začelo?**

Nekje pri 15 letih se je vse skupaj začelo. Glasbeni vpliv name je imela sestra in njena družba, ki je kmalu postala tudi moja družba. Oni so poslušali alternativno

glasbo, ki je bila takrat vse, kar ni bilo popularno. Od metala do punka. S prijatelji smo hodili na razne koncerte v Ljubljano in Zagreb. Nato smo začeli obiskovati legendarni CRMK klub, kjer so gostovale številne tuje zasedbe. In to se mi je takrat zdelo fascinantno. Da hodiš po svetu, imaš koncerte v različnih državah, turneje, spoznaš nove ljudi. Kot neke vrste sodobni nomadi. Potem pa mi je nekega dne Gogo (Gorazd Repše) omenil, da si želi organizirati koncert. Sprva sva si rekla, da bova organizirala le enega. In res sva ga. V dvorani v Dobravljah. Nastopili so 2227, 4B4, Satan Panonski in Majke. Nato pa, ko narediš prvega, hočeš takoj drugega in »padeš noter«. Te povleče. S tem se okužiš in ne moreš več ven. Spoznaš vedno nove ljudi, rešuješ nove probleme, vse skupaj ti nudi ogromno zadovoljstvo. Kljub temu, da je finančno vedno izguba. Glasba je najdražji hobi.

📍 No, ko enkrat končno uspe, da ni izgube, je pa super, kajne?

Ja. To se nama je zgodilo le enkrat. To je bil koncert skupine 7 seconds v Dobravljah, ki nam je pokril vse pufo za nazaj. Kasneje sva z Gogotom naredila še ogromno koncertov, sprva še v Dobravljah, nato pa v Ajdovščini.

📍 Kako se spominjaš Ajdovščine iz tistih časov, pozna 80. leta in začetek 90. let prejšnjega stoletja, osamosvajanje države? Ajdovščina je nekako cvetela. Se razvijala.

Ja. Staro je razpadalo in starih zakonov se nihče ni več držal. Vedelo se je, da se bo rodilo nekaj novega, kar je bilo še v povojih. Novih zakonov in določil ni bilo in vedno smo nekje »surfali« znotraj sive cone. Tako smo vedno dobili dovoljenja za vse koncerte. Sicer smo kasneje šli malce v nos lokalni skupnosti v Dobravljah. Tja so hodili ljudje iz vsepovsod, izgledali pa precej drugače, kot so bili domačini vajeni. Označeni smo bili, da vozimo huligane in narkomane, kar je bilo seveda daleč od resnice, ampak dovolj, da so nastala trenja in konec dobrih zgodbe. Spomnim se, da smo nato imeli potrjen datum za skupino MDC, ostali pa smo brez dvorane. Izkazalo se je, da je v Ajdovščini prazen dom JNA in odšel sem na občino poskušat pridobiti dovoljenje za organizacijo koncerta. Prvi odgovor je bil, da ni možno, ker je dom ravno v postopku menjave lastnika in je v lasti Teritorialne obrambe Slovenije. Na moje vprašanje, na koga naj se obrnem, so mi na občini, malce v hecu, odgovorili, naj pokličem Janšo, ki je bil takratni obrambni minister Slovenije. Šel sem domov in dejansko poklical na ministrstvo in želel govoriti z Janšo. Ko sem jim razložil situacijo in ko so se nehali režati, so me povezali z njegovim namestnikom Bogatajem. Tudi njemu povem isto zgodbo, tudi on se prične režati, a končava tako, da sem naslednji dan lahko odšel na občino po ključ in nato nismo imeli več nobenih težav pri pridobivanju dovoljenj za koncerte. V domu smo nato organizirali še koncert skupine Victim's friend, nato pa je občina pričela s prenovo doma. Potem je nastalo društvo Jutro in koncerti so se dogajali v spodnjih prostorih nekdanjega doma JNA oziroma današnje Lavričeve knjižnice.

📍 Tisto so bili zlati časi za razvoj alternativnih kultur. Danes je stvar drugačna. Je danes sploh možna primerjava med alternativno kulturo danes in takrat? Malce karikirano, danes je najstnik »alternativec« že s tem, če ne uporablja instagrama.

Družili smo se precej več. Ni bilo interneta. Ni bilo mobilnih.

Informacije so krožile iz ust do ust. Mislim, da je bilo celo več dogajanja, kot ga je danes, ko nam je na voljo praktično vse. Tudi v svetovnem merilu je tako. Kapitalizem vsako novost najprej potipa in ko enkrat zavoha denar, se ga oprime. Ko so se začeli obračati veliki denarji tudi v alternativni, se je vse precej spremenilo. Alternativa je prišla na televizijske ekrane. Začelo se je z Head bangersi na MTV nekje v sredini 90. let. No, danes pa televizije že skoraj nihče ne gleda več. Vse dobiš na internetu. Na klik. V sekundi.

📍 Kaj je torej alternativa danes?

To, da ohraniš svoj »statement«. Da to, kar govoriš, tudi počneš. Da nečesa ne počneš za svoj ego in lastno korist, ampak da počneš nekaj drugačnega, kar je obenem v dobro tudi za širšo družbo. V glasbi pa je alternativa to, da ustvariš svoj zvok. Z vsako generacijo se alternativa menja. Zanimivo, kako so bili punkerji nekoč prvi glas proti generaciji hipijev, ki je imela Woodstock. Ravno ti, ki so imeli nek »peace&love« način življenja, so nato končali v vladi in spet nadaljevali z vojnami in podobnim. Pred tem pa so bili oni proti svojim staršem, ki so netili vojne in nato organizirali Woodstock kot nek odgovor temu.

📍 Kaj je v letu 2021 še ostalo od punka? Od njegovega sporočila? Se je danes sploh še moč upirati ali je punk le še en v vrsti imidžev?

Punk se še vedno upira, a mediji o tem ne govorijo. Če si vzameš čas, lahko precej reči najdeš. Po celem svetu nastajajo mikroskupnosti, ki se upirajo kapitalizmu. Zame je »punk« danes moja mati, ki ima svoj vrt in je samozadostna, dela svoje sokove in se na tak način nekako nehote upira sodobni potrošniški družbi. To je danes alternativa. Glasbeno alternativo danes zelo težko najdeš, ker ti ljudje se ne ukvarjajo z reklamiranjem svoje glasbe, ampak dejansko samo ustvarjajo glasbo. A danes, če hočeš, da se te sliši in želiš biti uspešen, moraš biti všečen publiku in hkrati obdržati svoje sporočilo. Punk pa vsekakor še obstaja.

📍 Pred kratkim je bila aktualna deložacija uporabnikov in stanovalcev ljubljanskega Roga. Zakaj je tako pomembno, da obstajajo prostori, kot so Rog, Metelkova, ali pa če se ozremo v tujino Cristiania na Danskem?

To so alternativni odgovori na to, da se da tudi drugače. Majhne stvari od vedno premikajo planet. Za tiste, ki danes vodijo državo in ki jim je najpomembnejši osebni interes, so take skupine problem. Ampak ti prostori so nujni, ker ravno v njih se še vedno dogaja ustno izročilo, slišiš in vidiš lahko drugačna mnenja, poglede na družbo in dejanja z drugega zornega kota, kot pa če bi šel spraševati ljudi na plažo v Portorož. Nič ni narobe, da vprašaš ljudi v Portorožu, ampak vprašaj tudi te v Rogu. Kaj in zakaj ti hočejo nekaj povedati in kaj je njihova vizija. Vsi skupaj bi se morali pravzaprav povezati in bi družba bolje funkcionirala. Namesto tega se pa ločujemo. Ločevanje pa je seveda v interesu političnih vodstev. Dokler nismo nekomu trn v peti nas ne vidijo, se z nami ne ukvarjajo.

📍 Širša javnost te je malce bolj spoznala konec 90. let kot bobnarja skupine Elvis Jackson, ki je takrat prodrla na slovensko in evropsko sceno. Lahko znova rečemo, da so to bili »zlati časi«?

Začel sem leta 1995, ustanovili smo skupino Scuffy Dogs. Vadili smo

v CMRK. To je bil nov val punka, neke alternative. Odgovor na nove družbene razmere v Sloveniji. Bendi so se družili, razpadali, rojevali so se novi bendi. In tako so nastali Elvisi. Sam sem zapustil Scuffy Dogs, začel z Elvisi in z Man in the Shadow. Imeli smo to srečo, da je ravno takrat v Sloveniji nastalo kup novih medijev, televizij, ki so potrebovali vsebine, in nastalo je kup priložnosti za nas, malce drugačne glasbenike. Ulovili smo pravi vlak in obenem smo bili res dobri. Hitro smo odšli tudi na tuje glasbene odre in se vrnili polni izkušenj in novih idej.

📍 Zakaj je nato prišlo do razhoda z Elvisi?

Vsak bend pride prej ali slej v krizo. Vedno se začne nato znotraj benda iskati problem in po navadi je problem v tistemu, ki je najbolj daleč. Sam sem takrat živel v Ljubljani in delal v klubih K4 in Channel Zero, nekako »daleč od oči, daleč od srca«. Obenem sem bil tudi kar precej starejši od ostalih članov skupine in prišlo je do trenj. Za nekatere v bendu nisem bil dovolj dober, premalo tehnično podkovan. Moj pogled na glasbo je bil malce drugačen od ostalih članov benda in šli smo svojo pot. Elvisi so kot bend izjemno tehnično podkovani, kar je mogoče razlog, da jih še danes manj čutim. Tehnika nima »feelinga«. So pa vsekakor dober bend, kar seveda vsi veste.

📍 Kasneje si bil član tudi drugih glasbenih skupin. Pri koliko glasbenih projektih si sodeloval?

Nikoli nisem nehal igrati v bendih. Tudi danes sem član nekaj skupin. Res pa sem bil kot »roadie« povprečno osem mesecev na leto na turnejah z drugimi bendi in bendi so zato, zaradi moje odsotnosti, stagnirali. Težko je usklajevati eno in drugo. Takoj po Elvisih sem sicer začel sodelovati s skupino The Stroj in potem še z mnogimi drugimi. A vse več bendov me je klicalo za pomoč na turnejah in časovno nikakor ni zneslo več resno sodelovanje znotraj ene skupine.

📍 Pravzaprav se je tvoje glasbeno udejstvovanje precej razširilo. Bil si in si še tonski tehnik, šofer, organizator turnej, prodajalec promocijskega materiala ...

Res je. Imel sem že vse možne funkcije v glasbenih skupinah. Pokrival sem vsa področja, od kuhanja, lepljenja plakatov tam, kjer se ne sme, šoferja, tonskega tehnika, organizatorja turneje ... Sicer je zelo odvisno od benda. Ali gre za takega, ki se šele trudi uspeti, ali pa za večjo zadevo. Pri nizkoprorračunskih zadevah gre tako, da se zbudiš nekje, pri nekemu doma, v spalni vreči na tleh. Upaš, da te bo morda čakala kava. Nato sledi kakih 500 kilometrov do naslednjega koncerta in le upaš lahko, da bo vse tako, kot si se domenil. Vsaj en topel obrok, da bo »štimal« zvok in vse ostalo. Zdaj je vseeno malce bolje, včasih je bilo precej bolj »kavbojsko«, marsikateri koncert je tudi odpadel.

📍 Katero anekdoto s turnej bi izpostavil?

Uff, tega je ogromno. Ena klasična je ta, da smo se po koncertu odpeljali 600 kilometrov stran na naslednjega. Vpišem ime kluba v GPS navigacijo in odjadramo. Pridemo pred klub, nas lepo sprejmejo, raztovorimo opremo na oder, nakar nas vprašajo, zakaj pa že danes raztovarjamo, ko pa je koncert šele jutri. Ob še enem pregledu, kje sploh igramo, opazimo, da smo zamešali datume in da nas »današnji« koncert čaka še 500 kilometrov stran. Prišli smo direkt na oder in odigrali koncert kar na opremo od predskupine.

📍 Koliko časa trajajo povprečno te turneje?

Tam okrog treh tednov, te »nightliner« turneje pa okrog mesca dni. Nekako je tako narejeno, da po dveh treh tednih skupina odplača režijske stroške, nato pa bend prične služiti s turnejo.

📍 S katerimi slavnimi bendi si sodeloval?

Tudi tega je mnogo. Izpostavil bi turnejo z Black Stone Riders, kjer igra basist Rolling Stonesov. Zanimiva je bila izkušnja z Rag'n'Bone Man, ki je praktično sredi turneje postal svetovno znan in turnejo nato z dveh tednov podaljšal na dva meseca in vmes praktično postal multimilijonar. Pred tem pa ni imel niti za »čike«.

📍 In potem je prišla epidemija. In še traja. Popolno zaprtje. Kaj ostane človeku, kot si ti?

Nič. Na srečo me je ajdovski župan razumel in mi omogočil prostor v stari Hiši mladih, kjer sem si uredil svoj studio. Dneve večinoma preživljam tam in ustvarjam tako in drugačno glasbo. Če tega ne bi imel, res ne vem, kaj bi delal. Zmešalo bi se mi. Sedaj dejansko vadim bobne, prej sem le igral v bendih. Država je sicer nekaj malega priskočila na pomoč, a daleč od neke resne pomoči, ki bi jo naša industrija dejansko potrebovala. Nismo ta pravi, očitno.

📍 Kakšen je sicer tvoj pogled na vse, kar se trenutno dogaja okrog nas?

Virus se dogaja. Tukaj nimamo kaj. Virusi so bili od nekdaj na tem planetu. Že ljudje smo neke vrste virus za naš planet (smeh). Težko je biti pameten v teh razmerah. Ne vem, kaj naj rečem. Prisluhnimo stroki.

📍 Pa tvoj pogled na slovensko glasbeno sceno?

Bendi imajo sedaj odličan čas za samoizpopolnjevanje. Vprašanje, če bomo imeli glasbeniki še kdaj toliko časa na voljo zase. Mislim, da bodo prišli neki novi časi, morda bo nastal prostor za novo svežo glasbo. Pri enem takem zanimivem projektu sodelujem tudi sam, ki zna postati zanimiv tudi za širše področje. Bomo videli. Pričakujem zelo dobre plošče v prihodnosti, če le ne bo ta koronska depresija pustila preveč posledic.

📍 Čez 10 let bo svet boljši, slabši, enak, drugačen?

Svet je vedno drugačen. Vedno se spreminja. Nikoli ni isti. Medgeneracijski konflikt je vedno prisoten in vedno bo tako. Tako kot so starši gledali name kot na izgubljeno generacijo, enako danes mi gledamo na današnjo mladino. Mladi se upirajo svojim staršem in prav je tako.

📍 Kdo je človek, ki ga najbolj spoštuješ v življenju, ta trenutek?

Težko bi izpostavil le enega. Spoštujem vsakega, ki skrbi, da je poleg njega tudi ostalim okrog dobro. Spoštujem vsakogar, ki ima socialen čut in ki se zaveda, da nič ni večno in razume vse generacije. To so majhni ljudje, ki se borijo za pravice in ki se jih pogosto ne sliši dovolj. Kapital se z njimi le redko strinja. 📍

MALICE KOSILA

Med tednom pripravljamo MALICE in KOSILA, vsak dan ponudimo več različnih menijev.

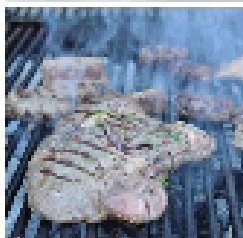
V času zaprtja lokalov zaradi epidemije nudimo **DOSTAVO** na dom ali delovno mesto in **OSEDNI PREVZEM** pred lokalom.

**DOSTAVA
OSEDNI PREVZEM**

LUFT

bistro

BISTRO LUFT
v poslovni coni MIRCE
v AJDOVŠČINI

Dobra hrana, prijazna postrežba,
prijeten prostor za zabavo ter
prostorno parkirišče.

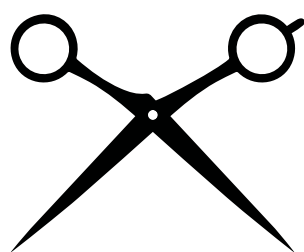
RAVNOBOKI - bistro luft
LOKALNOST - 3 kilometra od jezovnice
TELEFON - 140 165 932

PROJEKCI
DROŠENJA
VABAVK

V času brez epidemije
sprejemamo zaključene družbe
z vnaprejšnjo rezervacijo.

Sprejemamo lahko
do 120 oseb s plešičem
oz.roma 140 oseb brez plešiča.

F R I
Z E R
S K A

HIŠA 23

VABLJENI V NAŠO HIŠO!

FRIZERSKA HIŠA 23

Prešernova 23, 5270 Ajdovščina

frizerska.hisa23@gmail.com

Frizerska hiša 23

frizerskahisa23

URNIK PO DOGOVORU

Tjaša Slejko 040 688 718

081 607 525

*"Prava lepota se skriva v majhnih,
osakdanjih stvarih."*

Harvey Norman
ZALPANA trgovski center **MAKELP.**

ekskluzivna ponudba v Sloveniji

popoln užitek na prostem

LJUBLJANA | CELJE | KOPER | NOVO MESTO | MARIBOR

VRTO
pohištvo
2021

Prebrskajte novi
splavni katalog na
www.harveynorman.si

Zaljubljeni v počitnice?
Uživate njegove
redovni v sezoni sami na
vašem vrta, bazoni
ali balkonu. Odkrijte
se za kakovostno
vrtno pohištvo
po vašem okusu.

© foto: Unsplash

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE SAMOGRADITELJEV

TEKST NINA VODOPIVEC

Zagotovo ste že slišali "ne mi pa ne rabmo arhitekta", ali še boljše "kaj bom plačavu unga, ki mi bo pamet solu in sanju kako nej naredim s svojim dnarjem", "arhitekt je drag, bom jst rajš majstra poklicu in nrdu"... In še bi lahko naštevala o teh cvetkah marjetkah, ki jih poslušam vsakodnevno odkar sem javno povedala, da se želim podati v svet projektiranja in kreiranja bivalnih površin. Z leti sicer pridobiš na trdi koži in ti veliko zbadljivk ne pride več do živega, ampak te so še vedno prisotne. Sama se z navedenimi trditvami o tem kako smo arhitekti in notranji oblikovalci nepotreben strošek nikakor ne strinjam, ampak nisem oseba, ki bo sodila o tem. Prepustimo finančno sodbo raje laični javnosti.

Včasih, oz. vse pogosteje, se znajdem v vlogi posameznika, ki se ga pokliče in mora hitro, kot gasilec, pogasiti in razrešiti nastalo situacijo. Najpogosteje prejemem klic, ko se že zaliva tlake in so cevi za vodo in elektriko v kuhinji že položene. Načrtovanje bivalnih površin ni tek na kratke proge, ampak je

maraton. Vsekakor je dolgotrajen proces, ki zahteva premišljene in nikakor ne hipne odločitve. Nikakor ne pričakujte, da vam bo kreator bivalnih površin rešil tloris kuhinje z osrednjim bivalnim prostorom v trenutku, ko se bo prikazal na vratih. To žal ne gre tako. Za začetek je potrebno prostor premeriti, pogledati kje so pomembni elementi, ki jih je nemogoče premikati (okenske odprtine, nosilne stene) in šele nato lahko začnemo z reševanjem postavitve in predlaganjem konkretnih rešitev. Ker smo Slovenci znani, da smo dobri samograditelji, žal pa slabi poznavalci razmer, hitro naredimo kakšno cvetko, ki nam para živce, za arhitekta pa pogovorno velja, da rabiš denar. Pa je to res? Ste se že kdaj vprašali kaj pomeni dober predlog pri ceni same realizacije? Ali to pomeni dodatne stroške?

Zavedam se, da mnenja večine posameznikov nekaj prebranih besed ne bo spremenilo. Da bodo ljudje na strokovne rešitve začeli gledati drugače in jih sprejemati, bo potrebno preteči še ogromno vode, pogasiti bo potrebno še

ničkoliko takšnih in drugačnih požarov in bežati še pred kakšno naravno ujmo. Lahko pa za začetek začnemo z razumevanjem preprostih stvari, ki vam jih dober kreator prostora, naj bo to arhitekt ali notranji oblikovalec, lahko na objektu brez pomisleka strese iz rokava. Pa vi samograditelji poznate te cvetke marjetke ali se z njimi soočite, ko v prodajalni pohištva za tretjič sprašujete po izrisu kuhinje in vam nikakor ne gre skupaj cena, izgled in funkcionalnost?

OMARA BO DO ZIDU.

Vsekakor dobro zamišljena stvar, želiš izpostaviti, da bo vse skupaj postalo dovršeno. Pohvala za dizajn, kako pa se bodo odpirala fronta omare? A se bo ročaj omare dotikal zidu? Med omaro in zidom je vedno zaradi lažjega odpiranja potrebno predvideti prostor za blendo. Blenda je široka minimalno 2 cm, še bolje kak centimeter več. Predvidi, da ti korpus omare (stranska stena omare) vzame še dodatna 2 cm. Ko vse to pomnožiš z dva (na obeh straneh stene), si kaj hitro ob 10 cm. Zagotovo bo za razmisliti kakšna bo širina omare, da se teh zgubljenih 10 cm ne bo poznalo. Praktičen namig o takšni omari razmisli, v kolikor bo široka vsaj 100 cm.

VHODNA VRATA BODO ŠIROKA 80 CM.

Super, skozi vrata lahko nekaj nesem, stvar bo funkcionirala. Ampak, a veš, da v kolikor je zidarska odprtina vrat 80 cm, nikakor ne bo to končna širina vrat? Na zidarsko odprtino bo potrebno aplicirati še podboj vrat, ki nam kaj hitro pobere 5 cm. Se pravi, da bo končna širina vrat 75-70 cm to pa je že malo malo, mar ne? Kako bomo skozi vrata nesli sedežno garnituro?

VRATA BODO OD VOGALA ODDALJENA 60 CM. MED VOGALOM IN VRATI BO OMARA.

Scenarij načrta je vsekakor dovršen, ampak nihče ni temu odmiku prištel še širino podbojev vrat. Da bo stvar zagotovo funkcionirala, je potrebno prišteti še vsaj 5 cm, da bomo lahko med vrata in vogal umestili omaro in bo ta funkcionalna, ker se bo vanjo lahko obešalo tudi kakšno stvar. V kolikor se seveda sprizjznete, da se odrečete frontam/vratom omar, je vsekakor dovolj globina garderobnih omar tudi 55 cm. A v tem primeru me ne sprašujte zakaj je vaša spalnica ali garderoba tako prašna in se na črnih oblekah jasno vidi prah.

NAD KUHINJSKIM KORITOM BO OKNO.

Super, kuhinja kot iz pravljice. Ko pomivam posodo bom na domačem dvorišču opazovala otroke kako se igrajo. Nekatere pri oknih, ki so aplicirana nad kuhinjsko korito motijo madeži kapljic vode, drugi se jezijo, ker teh oken nikakor ne gre odpreti, tretjim pa nikakor ne ustreza predvidena višina parapeta okna. Ideja o takšnem oknu je vsekakor super in ni lepšega, kot opravljati gospodinjstva opravila ob naravni svetlobi. Zalomi pa se, ker se investitorji ne vprašajo kakšna je primerna višina parapeta okna. Ta je pogojena z višino uporabnika kuhinje. Giblje se med 85-92 cm (lahko tudi več). Ko razrešiš višino parapeta okna je naslednje vprašanje, ki je na mestu kakšna bo višina okna. Tukaj se je potrebno vprašati kako bomo shranjevali kozarce in kje bodo ti shranjeni? Ali bodo tam kjer je to najbolj praktično nad umivalnikom? V kolikor bodo nad umivalnikom, je smiselna višina okenske odprtine 60 cm, nad njo pa viseča omarica, v kateri so shranjeni kozarci. Zadnja stvar, ki jo je tukaj potrebno doreči, je vsekakor odpiranje okna. Svež zrak iz narave je nekaj, kar nas napolni z energijo, a popolno odpiranje okna tam, kjer je umivalnik, pomeni, da bo potrebno najti pipo, ki bo omogočala odpiranje okna. Druga rešitev je sicer fiksno okno brez odpiranja, ki je tudi 50% cenejše kot tisto okno, ki se odpira.

TERASA BO ŠIROKA 2,5 M.

Super, terasa s pogledom na sončni zahod, z letno kuhinjo. Zagotovo sanje romantikov. A ste se pri tem vprašali, kako bo mogoče na širino terase 2,5 m umestiti jedilno mizo s stoli na vsaki strani? Preprost namig, jedilna miza naj bo široka 90-100 cm, ob njej pa je potrebno zagotoviti še prehod in

© foto: Unsplash

prostor za stole. Na vsaki strani jedilne mize je smiselno pustiti vsaj 90 cm za neovirano gibanje.

HODNIK BO ŠIROK 1 M.

Širina hodnika 1 m je super, v kolikor si ne zamislimo, da bi na ta hodnik namestili še kakšno dodatno omarico. Omare poberejo širino prostora, so pa vsekakor primerne, da v njih kaj shranimo. Pri tem bodite pazljivi, da širina hodnika z apliciranimi omarami ne bo manjša od 80 centimetrov. Preprost namig, v omare globine 60 centimetrov je mogoče obesiti oblačila. Kjer je globina omar 35 centimetrov, pa lahko shranimo čevlje, knjige, pisarniške pripomočke, registratorje, ...

Arhitekti in notranji oblikovalci nismo nujno zlo, smo posamezniki, ki vas opozarjamo na vaše napake in rešujemo izzive opremljanja in gradnje. Smo tisti, ki vemo zakaj je stena pod kotom 45 stopinj zelo nevhvaležna in nam v nadaljnjem oblikovanju prostora povzroča precej sivih las. Vsekakor vas bomo tudi opozorili, da vrata 58 cm od stene, kjer nameravate postaviti garderobno omaro, niso ravno najboljša odločitev.

Seveda lahko do vseh teh stvari pridete tudi sami, ampak je potrebno v takšne projekte vložiti neverjetno veliko časa in energije. Predvsem pa je potrebno pridobiti znanje in uporabiti zdravo kmečko pamet. Včasih tudi kaj preprosto poskusiti in si ustvariti namišljen prostor s pomočjo kartonskih škatel. 📍

IDAA

e-mail: nina@idaa.si
www.idaa.si

DOM STAREJŠIH OBČANOV AJDOVŠČINA

»Iz krize smo izšli kot zmagovalci.«

TEKST TINA VELIKONJA

Dom starejših občanov Ajdovščina se je v prvem valu koronavirusne bolezni uspešno boril pred vdorom okužbe med stanovalci. Ob velikem porastu epidemije pa je tik pred novim letom klonil in se 28. decembra 2020 soočil s prvo okužbo, ki je prizadela kar 49 zaposlenih, 4 zunanje sodelavce in 135 stanovalcev. Okužbe so se bliskovito razširile tako med stanovalci kot tudi med zaposlenimi. Potrebno je bilo hitro ukrepanje, učinkovito organiziranje in sodelovanje s ključnimi akterji, ki so pomagali, da večina oskrbovancev ni utrpela hujših posledic. Kako je potekalo soočanje s krizno situacijo, sta nam s prve roke povedali direktorica DSO Ajdovščina, Tanja Stibilj Slemič in namestnica direktorja za področje zdravstvene nege in oskrbe, Lilijana Deržek.

📍 Dom starejših občanov Ajdovščina je vse do decembra lanskega leta uspešno kljuboval okužbi. Kako vam je to uspevalo?

Tanja: Veliko zaslug za uspešen boj z

okužbami v prvem valu pripisujemo temu, da se je dom že zelo zgodaj, pred samim začetkom epidemije, zaprl za obiskovalce. Prestrašile so nas novice iz Italije, ki se je takrat soočala s hudimi težavami. Poleg tega smo dosledno upoštevali navodila Ministrstva za zdravje, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter vseh pristojnih inštitucij. Vse od razglasitve epidemije smo si zaposleni merili telesno temperaturo, spremljali zdravstveno stanje stanovalcev in zaposlenih, upoštevali varnostne ukrepe ob vstopu zunanjih v naše prostore in skladno s priporočili tudi ukrepali. Posebej smo bili previdni pri zaposlenih in jih ob morebitnih znakih raje pustili doma kak dan ali dva več, da se nismo po nepotrebnem izpostavljali okužbi. Velika prednost je bila tudi ta, da smo nemudoma prenehali z vsemi aktivnostmi, ki so bile vezane na sodelovanje zunanjih izvajalcev, tako rekoč smo ustvarili mehurček, ki smo ga vestno negovali. Imeli pa smo tudi neizmerno srečo, da smo prvi val prebrodili v razmeroma zdravem okolju. Praktično so se okužbe na našem območju

pojavnale v zanemarljivih številkah. Morda ni odveč izpostaviti dejstva, da je ena od največjih nevarnosti za vdor okužbe prav pogosta pojavnost v asimptomatski obliki. S to težavo smo se s srečali tudi mi pri pojavu prve okužbe pri stanovalcih.

Lilijana: Ključno je bilo prav to, da smo ob vsakršnem sumu na okužbo pri zaposlenih ali pri članih njihovega gospodinjstva dosledno postopali, in sicer da do razjasnitve suma na okužbo ostajajo izločeni iz delovnega procesa, prav tako so bili stanovalci ob vsakem najmanjšem sumu na morebitno okužbo nameščeni v sivo cono in bili testirani.

📍 Omenili ste, da ste dom že zgodaj zaprli za obiske. Kako so to sprejeli stanovalci, pa tudi njihovi svojci?

Tanja: Pristopali smo z razumnimi odločitvami in vedno imeli v mislih zaščito pred okužbo tako stanovalcev kot zaposlenih. Navkljub splošni prepovedi obiskov so ves čas obstajale izjeme, ki so pod posebnimi pogoji dovoljevale obisk svojca. Obiski so

© foto: Tina Velikonja

bili mogoči na podlagi predhodno pridobljenega soglasja domskega zdravnika v primerih večjega poslabšanja zdravstvenega stanja, posilavljanja stanovalca ali pa v primerih, ko je bila navezanost na svojce s strani stanovalca tako močna, da je to imelo večje posledice tudi na njihovem zdravstvenem stanju. Bilo je tudi obdobje, ko so bili obiski dovoljeni samo pod tako imenovanimi posebnimi pogoji – brez možnosti telesnega stika, preko pregrade iz pleksi stekla, ob fizični razdalji in z zaščitno opremo ali le na prostem. Obiski so se lahko odvijali na podlagi predhodnih najav v točno določenih terminih, kar je od vseh nas – stanovalcev, svojcev in zaposlenih – zahtevalo veliko razumevanja, strpnosti in dodatnega dela. Cilj je bil vedno le eden – v trenutno danih pogojih ponuditi in narediti največ, kar lahko. Ves čas smo imeli tudi možnost telefonskih klicev, vklopili smo se v akcijo Telekoma in dobili več pametnih telefonov. Stanovalci so z velikim razumevanjem, pa tudi veliko mero iznajdljivosti dobro sprejeli sodobni način komuniciranja. Koordinacijo stikov, pa naj so bili ti v obliki obiskov ali pa preko uporabe sodobne tehnologije, je vodila socialna služba, v njihovo izvedbo pa so bile vključene receptorke, strokovne delavke, delovni inštruktorji, javni delavki in zdravstveno negovalno osebje. Z razumevanjem so na naše zmožnosti dovoljevanja obiskov in odzivnosti gledali tudi svojci.

Lilijana: Posebno specifično so predstavljali stiki s svojci pri osebah z demenco in sorodnimi stanji. Zaradi narave njihove bolezni je sposobnost dojetanja in razumevanja sprememb drugačna. Kljub vsemu, pa jim je bilo na ta način omogočeno vsaj videti znan obraz, slišati glas njim drage osebe.

📍 Z organizacijskega vidika je bilo spopadanje z vdorom okužbe, pa tudi kasnejšo eksponentno rastjo, zagotovo velik izziv. Kako je potekalo?

Tanja: Obdobje je bilo za zaposlene od konca decembra pa tja do 5. februarja zelo težavno, postavljeni smo bili pred številne preizkušnje. Velik izziv je bil pravzaprav prilagoditi vse segmente delovanja, in

ne zgolj zdravstvene oskrbe, novim – izrednim razmeram. Gibanje stanovalcev je bilo omejeno na oddelek oziroma celo samo na sobo, hrana se je stanovalcem pri vseh obrokih dostavljala v sobe, predhodno porcionirana v nepovratno embalažo, poostreno je bilo razkuževanje, delo je potekalo v zaščitni opremi najvišje stopnje, spremenila se je časovna organizacija dela ... Povsod so se pojavljale povečane potrebe po paru dodanih rok, veliko izzivov in vprašanj je sproti privrelo na dan. Organizacijsko je bil to zelo velik zalogaj, ki nam ga je še dodatno otežilo zbolevanje osebja. Čez noč smo praktično ostali brez kadra. Zlasti se je osip kadra zaradi zbolevanja poznal na področju zdravstvene nege in pa oskrbe, sledila je kuhinja, področje čiščenja, pralnice. Potrebni so bili hitri, ažurni odzivi na trenutne situacije.

Lilijana: Organizacija dela se je korenito spremenila. Delo na področju zdravstvene nege in oskrbe je potekalo v obliki celodnevnega dela. Zaposleni so delali tudi po več dni skupaj v celodnevnikih izmenah. Zagotovo je prišla vsaka prostovoljna pomoč še kako prav. Skupno smo imeli med zaposlenimi kar 49 okužb ter 4 med tistimi, ki so nam prišli nuditi pomoč od zunaj. Skupno je bilo okuženih tudi 135 stanovalcev. Polovica zaposlenih je bila odsotnih prav na področju zdravstvene nege, oskrbe in kuhinje. Delo smo bili prisiljeni organizirati sproti in se prilagajati stanju med stanovalci in med zaposlenimi. Urnike smo zato pripravljali dnevno, vsak večer za naslednji dan. V ta sistem dela je bila vključena tudi vsa zunanja pomoč brez katere zagotovo ne bi zmogli stanovalcem zagotavljati potrebne nege in oskrbe. So pa vsi zaposleni izkazali izredno pripravljenost in požrtvovalno držo in poskrbeli, da so stanovalcem po najboljših močeh olajšali to težko obdobje.

📍 Kdo vse vam je priskočil na pomoč, ko ste ugotovili, da sami ne boste zmogli?

Tanja: Že v sklopu načrtovanja dela ob prvem valu epidemije smo v okviru pristojnosti, ki jih imamo na svojih delovnih mestih, določili,

© foto: Tina Velikonja

katere naloge bo poleg svojih rednih delovnih obveznosti pokrival posamezni član tima (notranje obveščanje, obveščanje javnosti, svojcev, sodelovanje s strokovnimi zdravstvenimi službami, regijsko koordinatorko, epidemiologom, ZD Ajdovščina, štabom CZ, občino ...). Ena od mojih dodatnih nalog je bila tudi skrb za pokrivanje kadrovske vrzeli. Odsotnost zaposlenih smo dnevno spremljali in skladno s tem so potekali tudi dogovori glede zunanje kadrovske pomoči. Samo razporejanje oziroma vključevanje zunanjega kadra v delovni proces pa je nato glede na potrebe opravljala sodelavka Lilijana. Lahko rečem, da so tako rekoč vsi klici, vezani na kadrovske pomoč, naleteli na pozitiven odziv. Kadrovske pomoči smo prejeli iz ZD Ajdovščina, Lekarne Ajdovščina, OORK Ajdovščina, CZ Ajdovščina, Doma upokojeincev Nova Gorica, Doma upokojeincev Sežane, Doma starejših Logatec, Obalnega doma upokojeincev Koper, Dom upokojeincev Gradišče, odzvali so se dijaki četrtega letnika smeri zdravstveni tehnik iz Postojne, študentje s področja zdravstvene nege, upokojena sodelavka. O tem, kako dragocena in potrebna je bila njihova pomoč pove podatek, da so skupno opravili kar 3.846 ur dela. Največji delež ur so opravili dijaki iz Postojne, vsi ostali pa skladno z možnostmi njihovega primarnega delovnega okolja.

Lilijana: Naš dom je bil glede na veliko število okuženih stanovalcev kar precej časa v celoti razglašen za rdečo cono, zato je bilo potrebno ob vključevanju zunanjega kadra v delo najprej poskrbeti za njihovo varnost. Uporabljati je bilo potrebno osebno varovalno opremo najvišje stopnje, upoštevati protokole rokovanja z opremo, skrbeti za razkuževanje ... Marsikdo se s tovrstnimi situacijami doslej še ni srečal. Pri domačem kadru so se ta usposabljanja odvijala vse od prvega vala naprej, pri zunanjem kadru pa pred vstopom v naš delovni proces. To nalogo so poleg ostalih del opravljale naše diplomirane medicinske sestre. Ves čas so tudi skrbele, da se je delo odvijalo skladno s strokovnimi smernicami. Pri delu v tako krizni situaciji je poleg števila ljudi pomembno tudi, kako se ti med seboj ujamejo, kako hitro osvojijo osnovne postopke dela. Vsem na tem mestu izrekam veliko zahvalo, tako zaposlenim kot vsem drugim, ki so svoje delo v danih razmerah opravili vestno in nadvse predano.

📍 Kdaj vam je bilo najtežje in kaj je bilo tisto, kar vam je najbolj pripomoglo, da

ste iz krize izšli kot zmagovalci?

Tanja: Celotno obdobje je bilo precej težko, najtežje pa je bilo, ko je število okuženih med stanovalci začelo bliskovito naraščati, navkljub vsemu trudu, ki ga je celoten kolektiv vlagal v zaježitev širjenja okužbe. Naslednje težke trenutke je prineslo dejstvo, da je okužba močno posegla tudi med zaposlene, in s tem povezana skrb in strah, kako bomo lahko poskrbeli za naše stanovalce, kakšni bodo poteki bolezni. Izkušnje domov, ki so se pred nami znašili v podobni situaciji, namreč niso bile ravno spodbudne. Zagotovo nam ni bilo lahko tudi ob novici, da se je kdo od naših stanovalcev poslovil. K sreči se s tem nismo pogosto srečali. Globoko v sebi sem se na trenutke spraševala, kaj bi osebno in kot kolektiv morda lahko naredili drugače in ali je v danih razmerah sploh mogoče narediti kaj drugače? Z medsebojno pomočjo, sodelovanjem in solidarnostjo smo zagotovo premagali marsikatero oviro in s tem kot posamezniki in kot kolektiv bili v danih razmerah uspešni. Žal pa nismo imeli možnosti vplivati oziroma zagotoviti takšne prostorske pogoje, ki bi omogočali učinkovitejše omejevanje okužbe. K sreči smo se sorazmerno hitro začeli srečevati tudi z dobrimi novicami o prvih ozdravelih, pa o zunanji kadrovske pomoči, lažjih potekih bolezni ... Vse to pomaga, da lažje zaduhaš, da je luč na koncu tunela vedno bolj svetla, da najdeš moč in greš naprej.

📍 Koliko je bilo težjih oblik bolezni, kako so jo odnesli stanovalci?

Lilijana: Ocenjujemo, da je potek bolezni potekal v blažji obliki, kar je verjetno tudi posledica cepiva, ki so ga stanovalci prejeli en dan pred pojavom prve okužbe. V primerjavi z drugimi domovi smo imeli bistveno manj hospitalizacij pa tudi smrti. Težjih potekov bolezni smo imeli pri 12 stanovalcih, od katerih so se nekateri žal tudi poslovili.

Tanja: Res je, da smo v času aktivne prisotnosti okužbe imeli manjši delež težjih potekov bolezni, vendar pa moramo vedeti, da se covid-19 ne konča z dnem, ko se zapre rdeča cona. Iz dosedanjih izkušenj lahko rečem, da gre za zahrbtno bolezen, ki svoje zobe večkrat pokaže tudi takrat, ko je uradno že odšla. Zato si bomo celostno sliko lahko ustvarili šele čez čas.

📍 Kakšno je stanje sedaj v domu, je še čutiti negotovost? So oskrbovanci v dobrem stanju?

Tanja: Od 5. februarja dalje med stanovalci in zaposlenimi nimamo prisotne okužbe. Še naprej izvajamo vse preventivne in zaščitne ukrepe, življenje in delo se je v okviru veljavnih ukrepov

in priporočil vrnilo v t. i. normalo. Zagotovo je obdobje iz začetka leta pustilo sledi tako pri stanovalcih kot pri zaposlenih, vsem pa je skupna želja, da se okužba ne ponovi. Opaziti je tudi razliko, kako so stanovalci sprejemali ukrepe za zaščito v prvem in kako v drugem valu. Če smo v prvem valu občasno naleteli na negotovanje, je v drugem valu prevladovala skrb za varnost. Omeniti velja, da se je v obdobju drugega vala okrepila kadrovska zasedba na področju socialne oskrbe z namenom, da se nekoliko ublažijo posledice, ki jih prinašajo razne omejitve na področju osebnih stikov. To nedvomno pripomore k ohranjanju boljše psihofizične kondicije stanovalcev.

Lilijana: Je pa tudi res, da sta bolezen in način življenja v zadnjem letu vplivala na splošni upad fizične kondicije stanovalcev in posledično na njihovo zdravstveno stanje. Trenutno zato strokovni delavki na področju delovne in fizioterapije največ aktivnosti usmerjata v izboljševanje fizičnih sposobnosti stanovalcev. Velik poudarek se daje tudi gibanju na svežem zraku, zato obiskovalce spodbujamo, da v kolikor vreme dopušča, čas obiskov preživijo na prostem.

📍 Za konec še, kaj sporočate iz doma, v katerem sedaj na srečo vlada vzpodbudno stanje?

Lilijana: Zahvaljujem se vsem zaposlenim in vsem, ki so nam v tem obdobju priskočili na pomoč.

Tanja: Pridružila bi se zahvali sodelavke, dodala pa bi še zahvalo lokalni skupnosti, županu, občinskemu štabu Civilne zaščite, vodstvu ZD Ajdovščina. Tako v prvem kot v drugem valu so nam nudili vso potrebno pomoč, v materialnem, strokovnem in organizacijskem smislu, kot tudi v tistem povsem človeškem smislu, ki ti ga daje zavedanje, da se nanje vedno lahko zanesesh. Zahvala pa gre tudi vsem stanovalcem in svojcem za razumevanje ob sprejemanju sprememb, ki jih je v obliki ukrepov in omejitev v naša življenja prinesel covid-19. Prav tako pa bi se želela zahvaliti tudi vsem, ki ste nam z besedami spodbude in dejanji pozornosti polepšali marsikateri dan. 📍

Kurivo vaš lokalni ponudnik plina!

KURIVO GORICA

**BREZPLAČNA DOSTAVA
SREBRNE JEKLENKE NA DOMI**

Naročila na

• 080 24 22

BREZPLAČNA KLJUČNA ŠTEVILKA

 srebrna jeklenka
www.kurivogorica.si

MIRA

Z vami že 50 let.

Ob naši obletnici se
vam iskreno zahvaljujemo
za izkazano zaupanje.

Frizerska in kozmetična
hiša Mira

© foto: KSD Ajdovščina

KAKO ČISTIMO ODPADNO VODO

Čiščenje odpadnih voda je proces, skozi katerega se odpadne vode očistijo do tolikšne mere, da izpolnjujejo standarde kakovosti za izpust v okolje oz. v vodotoke.

TEKST KSD AJDOVŠČINA

V Sloveniji se odpadna voda večinoma čisti na konvencionalnih bioloških čistilnih napravah, kakršna je Centralna čistilna naprava v Ajdovščini (CČN Ajdovščina), ki je klasična pretočna mehansko biološka čistilna naprava z anaerobno stabilizacijo blata v gniliščih in pridobivanjem bioplina.

Na CČN Ajdovščina se čistijo komunalne odpadne vode iz naselij Ajdovščina, Dolenje, Ustje, Žapuže, Kožmani, Doga Poljana, Budanje in Lokavec ter industrijske odpadne vode iz naselja Ajdovščina. Čistilna naprava je projektirana za čiščenje odpadne vode do 42 000 PE (populacijskih ekvivalentov). 1 PE predstavlja količino odpadne vode, ki jo na dan generira ena oseba.

Odpadna voda se na CČN Ajdovščina čisti v treh stopnjah, mehanski, aerobni biološki ter anaerobni biološki stopnji.

Prva, mehanska stopnja se začne s predčiščenjem. Na grabljah se iz odpadne vode izločajo večji delci in odpadki kot so mokri otroški robčki, palčke za ušesa in higienski vložki, ki v kanalizacijo ne sodijo in lahko že v hišnem kanalizacijskem sistemu povzročajo zamašitve cevi.

Nato se voda prečrpa v maščobnik in peskolov. Tu se iz vode odstrani pesek in druge usedljive snovi, ki se v kanalizaciji pojavljajo predvsem zaradi slabo zgrajene kanalizacije in mešanih kanalizacijskih sistemov, v katere se poleg odpadne vode steka tudi voda iz streh, dvorišč in cestišč.

Voda nadaljuje pot v dva primarna usedalnika, kjer se na dno bazenov posedajo večji delci - primarno blato. Mostna strgala postrgajo blato v zgoščevalec, od koder se prečrpa v gnilišča.

V prvi stopnji biološkega čiščenja se s pomočjo mikroorganizmov iz odpadne vode odstranjujejo biorazgradljive snovi, ki so glavno onesnažilo odpadne vode. V tej fazi poteka tudi biološko odstranjevanje fosforja ter razgradnja dušikovih snovi. Voda se očisti do zahtevane čistosti. Preden steče v reko Hubelj, se v naknadnih usedalnikih zbistri. Blato, ki se usede na dno usedalnikov, pa se

prečrpa v gnilišče, kjer poteka tretja stopnja čiščenja.

Med anaerobno razgradnjo blata, brez prisotnosti kisika, nastajata bioplina, ki se uporablja za segrevanje gnilišč, in pregnito blato. Višek plina izgori na bakli, pregnito blato pa se dehidrira in odda pooblaščenemu prevzemniku.

CČN Ajdovščina dosega pri razgradnji odpadnih organskih snovi, izraženih kot biokemijska potreba po kisiku, 99,5 % učinek čiščenja, kar pomeni, da naprava z izpustom prečiščene odpadne vode v reko Hubelj ne obremenjuje okolja.

Komunalno stanovanjska družba Ajdovščina upravlja poleg CČN Ajdovščina še komunalno ČN Vipava, velikosti 6000 PE, ki čisti komunalne odpadne vode iz naselja Vipava in okoliških naselij, industrijsko ČN Vipava za 9333 PE, ki čisti industrijske odpadne vode ter 7 manjših komunalnih čistilnih naprav do 2000 PE: ČN Gojače, ČN Col, ČN Vipavski Križ, ČN Velike Žablje, ČN Osnovne šole Dobravlje, ČN Sanabor in ČN Podraga. V letošnjem letu bo s poskusnim obratovanjem pričela tudi nova čistilna naprava v Dobravljah, ki jo bomo predvidoma prevzeli v upravljanje še pred koncem tega leta.

Poleg klasičnih čistilnih naprav pa se v svetu za čiščenje odpadnih voda čedalje bolj uporabljajo napredne zelene tehnologije čiščenja. Od klasičnih se razlikujejo predvsem v tem, da poleg odstranjevanja organskih onesnažil iz odpadne vode, rešujejo tudi problem mikroonesnažil ter mikroplastike.

Zelene tehnologije posnemajo naravne procese, kot so sedimentacija, filtracija, rastlinski privzem, stabilizacija ter mikrobnna razgradnja. Obratovanje in vzdrževanje takih naprav je cenovno ugodno in enostavno. Med zelene tehnologije uvrščamo rastlinske čistilne naprave, vrtnice brez iztoka in algne bazene.

Na CČN Ajdovščina smo v sodelovanju z Zdravstveno fakulteto Univerze v Ljubljani postavili demonstracijski center zelenih tehnologij, ki ga načrtujemo urediti in odpreti tudi za obiskovalce. 📍

IMBUS KLJUČ DO SRCA

TEKST URŠKA PODOJSTRŠEK

Ste nekaj dni pred otvoritvijo Ikee na televiziji gledali film o Haroldu? Nesrečnem norveškem prodajalcu pohištva, ki je propadel, ko so nasproti njegove trgovine z masivnim pohištvom odprli Ikeo? Trgovino s pohištvom, ki ga zna z enim imbusom sestaviti vsak otrok.

Kar ni najbolj res.

Meni vrata v garderobni sobi že 2 leti visijo postrani in spodnji predal na predalniku mi non stop pada iz vodil, ampak to je že druga zgodba.

No, ta obubožani norveški Harold čisto popeni in se odloči, da bo ugrabil lastnika Ikee, Ingvarja Kamprada. Po spletu naključij res sreča tega starega skopuha, ko je sredi švedske zime ob cesti šraufal svojega starega volva. Ingvar prav nemarno prhne skozi nos, ko ga Harold pobaše s svojim saabom. Tako pač je. Ali si za volvo ali si pa za saab.

Ali si za NK Primorje al pa NK Gorica. Oboje ne gre skupaj. Kvečjemu batine.

Skozi film Ingvarja prikažejo kot zoprnega starca, ki vestno ugaša luči, non stop jezika, je siten kot driska, žleht ko kuga, a obžaluje tista dva sestanka z nacisti.

Na koncu mu še Harold oprostí, ki je zaradi njega popušil trgovino, dom in penzijo.

Kako mu ne bi še mi?

Ali ste vedeli, česa največ prodajo v Ikei? Ne? Njihovih švedskih kroglic, ki jih strežejo v restavraciji. Zadnji recept za njih je prispeval Rene Redjepi, slavni chef ene izmed najboljših restavracij na svetu, Nome iz Kopenhagna.

Ali ste vedeli, katera knjiga je bila na svetu največkrat natisnjena? Nope, ni bila Biblija. In niso bile tablice, kot so nas učili v šoli. Bil je Ikein katalog. Vsaj do lani, ko so jih nehali tiskati. Razen letošnjega slovenskega, ki naj bi bil prvi v Sloveniji in zadnji na svetu.

Ikea je v resnici ena psihiatrična ustanova. V njej si vsak najde nekaj za svoje aktualno psihofizično stanje. Sveže zapuščena punca z roza počivalnikom pokaže fakiča svojemu bivšemu, ki ji roza stola ne bi dovolil niti mrtev. Blažene nosečnice stiskajo v rokah sivo miš in zelenega krokodila in se ne morejo odločiti, kaj bi izbral njen nerojeni Kai. Ali Princeska. Na smrt skregan par srednjih let sedi vsak v svoji kuhinji in trmari. Ločenca, ki sta požrla kup sranja, da si lahko spet ustvarita skupan dom in zdaj ji on ne dovoli imeti črne kuhinje! Ona pa zavija z očmi, ko si on izbere rjav usnjen naslonjač. Kot da bo sredi Ajdovščine s pogledm na sosedovo toplo gredo izpadel isto fensi kot nekje na švedskem otoku s pogledom na svetilnik in odsev kamina v oknu.

Tudi jaz sem šla v Ikeo na svoj terapijo, ko sem se prvič selila na svoje. Prav svoje svoje, od koder bom šla samo čez šrango ali z nogami naprej. Z najboljšo prijateljico sva si izposodili Diva mobil. To je bil star pickup, ki je bil cel polepljen z roza folijo, na njej pa je bila narisana huda bejba. Najprej sva pred mojim blokom podrli celo vrsto kant za smeti, potem pa hop na gas in proti Gradcu. Ko sva se

vračali, sva se ustavili na počivališču. Sredi turških tovarnjakarjev, ki so se držali za svoje debele trebuhe in se glasno krohotali ob pogledu na najino roza mašenco sredi njihovih pokromanih zverin. Trmasto sva si nalili kavo iz termovke in iz torbe potegnili mamino potico. Je bilo pa le par dni po dnevu mrtvih. Takrat na Koroškem pečemo potice in se razhajamo s fanti. Ponudili sva jo tudi Turkom. Če bi midve nastopali v filmu s Haroldom, bi sledil prizor, kako nama šoferji s polnimi usti mahajo, ko odbrziva s parkirišča proti Ljubljani. Tokrat nisva podrli nobene kante.

In tudi vse pohištvo smo sestavile same babe. S tistim odličim občutkom, da se pravo življenje šele začinja. In še 20 let kasneje sedim za mizo, ki sem jo takrat kupila v Ikei. Tokrat je prebarvana na belo in spremenjena v pisarniško mizo. Pod belo barvo se skrivajo nešteti fleki rdečega vina, nešteti spomini na druženja s prijatelji, ki jih več ni.

Mogoče pa moram v Ikeo. Po novo upanje. Po nove fleke vina. Kaj pa več, mogoče srečam še stare prijatelje.

© foto: arhiv Urška Podojstršek

VSAK DEJLA NEJKI, KEJ DEJLŠ TI?

Ne-čakaj-na-maj PRIDI ZDAJ, je projekt, ki ga v Hiši mladih tokrat predstavljajo 3 motivirane, komunikativne, odločne in družabne ajdovke Nika, Sara in Lea. S svojimi aktivnostmi in idejami, ki so jih prepoznale, želijo nagovoriti mlade in jih povabiti v učilnice ustvarjanja.

Namen projekta je drzniti se predstaviti, prikazovati svoja močna področja, biti samoiniciativen in predati

ŠTAFETO MLADIH,

ki bo v okviru projekta predstavljala dosežene cilje, potenciale in zavedanje lastne moči.

Mladinski kulturni center Hiša mladih Ajdovščina je prostor za druženje, ustvarjanje, organiziranje svojih idej in prepoznavanja priložnosti.

Sprejmi izziv tudi ti in se nam pridruži.

Pokliči na
(05 368 93 83)

ali piši na
info@mc-hisamladih.si

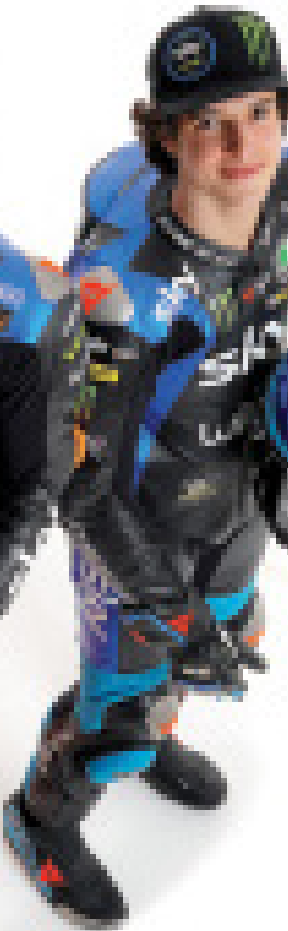
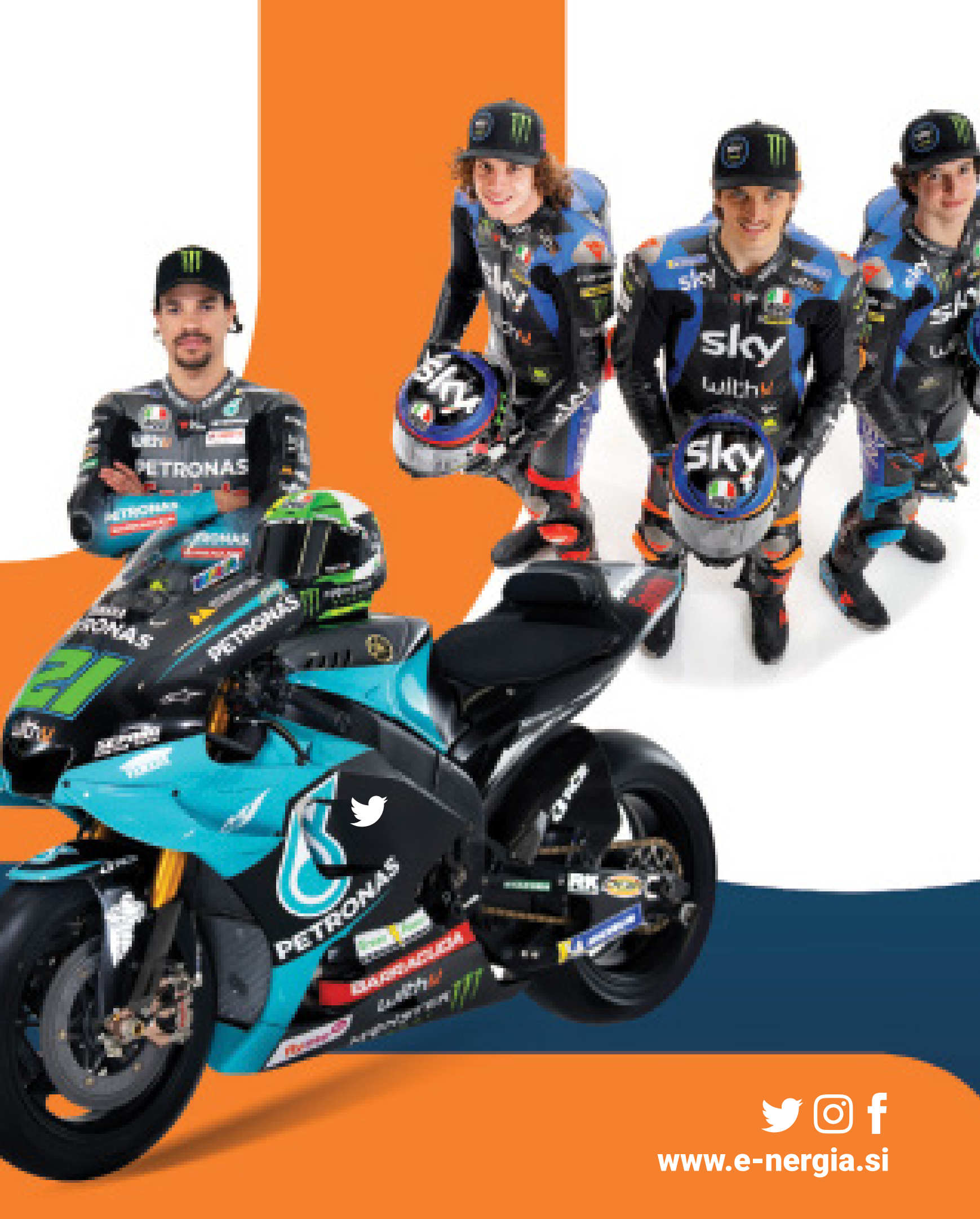
Mi imamo se fajn. ☺

Podjetje Energia gas and power Slovenija
predstavlja novo blagovno znamko

withu

www.e-nergia.si

MOJA VIPAVSKA DOLINA

Spoznavam jo in pomagam, da ostane rajska.

TEKST TIC AJDOVŠČINA

"*Rajska dolina obstaja*" je lani poleti pisalo na oglasih, s katerimi je Vipavska dolina po prvem valu epidemije korona virusa vabila turiste, naj jo znova obišejo. Ljudje iz številnih dežel so bolj kot kdaj koli prej obiskovali uradni turistični portal in raziskovali našo rajsko lepo dolino. Prišlo pa jih je bistveno manj kot v letih pred tem. Za nekaj turistične živahnosti so poskrbeli tokrat številčnejši slovenski gostje, pravega vzdušja poletne turistične sezone pa ni bilo. Samo upamo lahko, da so očitno vsečni oglasi ljudem ostali v spominu in da nas bodo obiskali takoj, ko bo to spet mogoče. Turisti so pri nas dobrodošli. Kupujejo naše pridelke in izdelke, pri nas prenočijo, jedo v gostilnah in na turističnih kmetijah. Prihodki od turizma predstavljajo vse bolj pomemben del našega lokalnega gospodarstva.

NAŠA DEDIŠČINA JE MAGNET ZA TURISTE

Danes nihče ne zmore napovedati, kdaj bo epidemija dokončno premagana. Naša turistična destinacija Nova Gorica in Vipavska dolina pa se načrtno in vztrajno pripravlja na letošnjo in prihodnje turistične sezone. Med številnimi aktivnostmi je tudi obsežen projekt, ki ga sofinancira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Projekt je namenjen digitalizaciji spomenikov naše kulturne dediščine in razvoju edinstvenih, tako imenovanih 5-zvezdičnih turističnih doživetij. S sodobnimi digitalnimi orodji bomo obiskovalcem približali štiri izbrane kulturne spomenike, okrog njih pa spletli zgodbe, ki jih bodo turisti lahko spoznavali v spremstvu lokalnih turističnih vodnikov. Domačini vse štiri turistične znamenitosti seveda poznamo. Ali poznamo tudi njihove zgodbe?

Kastra, rimska utrdba iz prvih stoletij našega štetja, je – po zaslugi prenove starega mestnega jedra – v Ajdovščini in tudi v širšem slovenskem prostoru znova dobila nekaj pozornosti, ki bi si jo že zdavnaj zaslužila. V Ajdovščini namreč stoji najdaljše še ohranjeno rimsko obzidje na slovenskih tleh, obnovljeni rimski stolpi izrisujejo značilne vedute v mestu, nedavno odkriti temelji rimskih stavb, ki jih lahko občudujemo kar sredi prenovljenega mestnega trga, pa dodajajo nov kamenček v mozaik vedenja o prelomnih zgodovinskih dogodkih na naših tleh. Katere zgodbe lahko v Kastri in njeni okolici pripovedujemo gostom? Zagotovo najprej tisto o prelomni bitki, v kateri se je Teodozij ovenčal z vojaško zmago, hkrati pa je utrl pot krščanstvu, da je postalo državna vera.

O bitki pri mrzli reki, kot so jo imenovali Rimljani, ne moremo govoriti, ne da bi omenili burje in njenega domnevnega vpliva na izid bojevanja. Gostom moramo pokazati ostaline rimske ceste in se zaplesti v ugibanja o vplivu Rimljanov na današnjo lokalno kulturo. Kolikšne so bile njihove zasluge za obstoj trte v naših krajih? Kdo ve. Vemo pa, da so v času, ko je **srednjeveški Vipavski Križ** pridobil pravico prirejanja sejmov, že živahno trgovali z vipavskim vinom. Ta čudoviti biser, eden najlepših slovenskih kulturnih spomenikov, se je v začetku 16. stoletja iz skromne vasice razvil v pomembno središče trgovanja, nato pa ga je cesar povzdignil v mesto. Velja za najmanjše mesto v takratnem cesarstvu, a to še zdaleč ni vse, kar je Križ dosegel. Stoletje kasneje, ko so v Vipavskem Križu sezidali samostan in so se tam naselili kapucini, se je mestece kulturno in duhovno razcvetelo. V samostanu je živel in ustvarjal tudi v Križu rojeni Janez Svetokriški, sloviti baročni pridigar in pisec. Kaj niso njegove pridige in številni duhoviti poduki, ki so v kasnejših stoletjih ponarodeli, kot ustvarjeni za pripovedovanje današnjim gostom? Vipavski Križ premore toliko zgodb, da jih še nekaj stoletij ne more zmanjkati. Tudi zato, ker življenje med lepo obnovljenimi kriškimi gasami še vedno ustvarja privlačne zgodbe. Na grajskem dvorišču poleti zazvenijo koncerti, na pokušino vabi festival vina zelen, pozimi pa goste privabljajo jaslice na prostem. Kot zanimivost, grad v Vipavskem Križu bo letos, če si ga bomo ogledovali s pomočjo digitalnih naprav, spet dobil nekdanjo podobo. Vipavski Križ je zakladnica navdiha.

Vipavski Križ, srednjeveški kulturni biser.

Povsem drugačen, a nič manj veličasten navdih ponuja **mogočni grad Rihemberk**, eden največjih v Sloveniji. Njegova dolgo pričakovana obnova, ki še zdaleč ni končana, danes že omogoča sprehod med zidovi, ki navdušujejo s svojo skrivnostnostjo. Na strmem pobočju nad Branikom, kjer je že v prazgodovini stala utrdba, so v 12. stoletju sezidali grad, ki je kasneje dobil tudi prepoznavni gotski stolp in dvojno obzidje s stolpi. Ko ga je v 17. stoletju dobila v last rodbina Lanthieri, ki jo poznamo tudi po bogati zapuščini v Vipavi, se je v grad naselila drugačna, naprednejša miselnost. Povsem vseeno je, ali so Lanthieriji res imeli odločilen vpliv na takratni in poznejši razvoj okoliškega kmetijstva, ali so to le neosnovana ugibanja. Z vinogradi porasla pobočja nad dolino, ki z rihemberškega gradu ponujajo čudovite vedute, so danes povabilo k okušanju lokalnih dobrot.

Grad in njegova okolica pa ponujata tudi doživetje neokrnjene narave. Velika kolonija netopirjev v gradu, bližina znova poseljene odmaknjene vasice Pedrovo in čudovito zelenih bregov reke Vipave, kjer lahko na modernem supu ali v tradicionalnem kajaku opazuješ resnično divjino, nizajo edinstvene priložnosti za danes najbolj iskana turistična doživetja.

Mogočen grad Rihemberk.

Na drugem koncu naše destinacije, ali na začetku, če prideš s severa ali zahoda, popotnika pozdravi **sloviti Solkanski most**, največji

Solkanski most, izjemen tehniški spomenik.

kamniti ločni most na železniških progah na svetu. Ta tehnična mojstrovina je bila v začetku prejšnjega stoletja zgrajena kot del znamenite Bohinjske železniške proge, ki je povezala Dunaj in Trst. Most je bil med prvo svetovno vojno porušen, a so ga po izvornih načrtih znova postavili in tako še danes služi svojemu namenu. Ob poletnih koncih tedna čezenj še vedno zapelje tudi muzejski vlak s parno lokomotivo, ki ponuja nepozabno vožnjo s pogledom

na Sočo, eno najlepših rek v Evropi. Ste vedeli, da imajo v Solkanu tromostovje? Poleg cestnega mostu, čez katerega se lahko odpeljete v Brda, nekoliko niže že stoji sodobna brv, ki jo bodo letos poleti odprli za kolesarje in pešce. Solkanski most je morda prav zaradi drznosti svojih graditeljev danes neke vrste simbol adrenalinskih doživetij. Na mostu je obiskovalcem poleti na voljo bungee jumping, edini v Sloveniji. Nedaleč stran lahko svoj adrenalin sprostite v Soča Fun Parku ali preizkusite svoje sposobnosti veslanja na valovih Soče. Lahko pa se odločite za vzpon na Sabotin, kjer vas pričakajo zgodbe prve svetovne vojne ter lahko uživate v razgledu na Sočo in čezmejno Goriško.

OHRANIMO NAŠE BOGASTVO

Kulturni spomeniki, s katerimi je dobesedno posejana naša turistična destinacija, niso naše edino bogastvo. Rajska dolina obstaja tudi zato, ker imamo čudovito in edinstveno naravo, ker smo uspeli ohraniti običaje in način življenja v sozvočju z naravo. Naše bogastvo so tudi številne redke rastline in metulji na Trnovski planoti, ptice in ribe, pa tudi krave in ovce, ki se od nekdanjih pasej na gorskih travnikih. Res je, k nam prihajajo tudi nekateri gostje, ki se ne obnašajo spoštljivo do našega bogastva. Največ, kar lahko naredimo, je, da **jih pričakamo z zgledom**. Urejamo svoje okolje, hodimo po urejenih poteh, zapiramo za seboj ograde za živino in odpadkov ne puščamo v naravi. Saj vemo, v čisto okolje bo tudi prišlek težko odvrigel svojo nesnago. Poleg

prijaznega pozdrava lahko mimoidočim pohodnikom namenimo tudi kakšen prijazen napotek, ko je to potrebno. Prav naše lastno spoštovanje lokalnega bogastva lahko ustvari nedvoumna pravila obnašanja tudi za naše goste. Tako bo naša dolina ostala rajska.

Več informacij o omenjenih znamenitostih najdete na www.vipavskadolina.si.

Rob Trnovske planote.

KREPČILO PRISTAROSTNI OSLABLELOSTI

TEKST DR. IZTOK OSTAN

Pri svojih petdesetih sem bil zdrav, a že na videz precej izčrpan. Da bi okrepil mišice, sem začel telovaditi in uživati več beljakovinsko bogate hrane, a namesto mišic sem pridobival maščobne obloge. To je značilnost staranja. Pa vendar je dandanes tudi ta problem rešljiv.

Bistvena sestavina naših mišic so beljakovine. Tudi vsi hormoni, encimi, hemoglobin,... so beljakovine. Vendar so težko presnovljive, saj potrebujemo kar od 3 do 7 ur za njihovo prebavo – razgradnjo na

aminokislino. Te v tankem črevesu prehajajo v kri in pripotujejo do celic, ki jih izkoristijo za izgradnjo lastnih beljakovin. Žal je njihov izkoristek zelo nizek. Najvišji je pri kokošjih jajcih (48 %), pri beljakovinah rastlinskega izvora pa ne presega 18%. Torej se na celični ravni vsaj 52% aminokislin spremeni v toksične dušične odpadke, ki obremenjujejo jetra in ledvice.

Dokler smo mladi in čili to ni tak problem. Jetra sedemdesetletnega zdravega starostnika pa imajo le še 30 % zmogljivosti, ki so jo imele v mladosti. Ob presnovi beljakovin se zaradi pešanja izloča starostnika v krvi kopiči sečnina. Posledica so protin in slabo splošno počutje. Običajno se zato v starosti začnemo izogibati beljakovinski hrani in postanemo beljakovinsko podhranjeni. Telo začne razgrajevati mišično maso in beljakovine v koži, da z aminokisljinami nahrani življenjsko pomembnejše organe. Od tod upadanje mišične mase in uvela koža v starosti.

Klasična beljakovinska dopolnila rešujejo problem prebave, saj so v njih beljakovine že razgrajene na aminokislino, ne rešujejo pa glavnega problema – obremenjenosti izloča z dušičnimi odpadki. Zato so znanstveniki začeli iskati optimalno kombinacijo esencialnih aminokislin – OKA, ki naj bi zagotavljala popoln izkoristek na celični ravni. Leta 1998 so jo tudi odkrili. Dopolnila tipa OKA imajo 99% izkoristek in tako praktično ne obremenjujejo jeter in ledvic. Objavljenih je bilo 24 znanstvenih člankov, ki dokazujejo njihovo varnost in učinkovitost. Prof. R. E. Sanseverino je v dvomesečnem preizkusu preverjal učinke uživanja OKA na dvajsetih osebah starih od 65 do 92 let. Prvi mesec so dnevno uživali po 6 do 8 tablet OKA, drugi mesec pa po 3 do 4, dvakrat tedensko pa so povečali telesno aktivnost s hojo. Po dveh mesecih se je vsem povečal mišični tonus, povprečno so zmogli hoditi kar 4,3 krat več časa kot pred preizkusom. Ob uživanju OKA in redni telesni vadbi sem leta 2001 v nekaj

mesecih tudi sam povečal obseg nadlahti za 3 cm, jetra pa okrepil.

Učinek uživanja ustreznega odmerka OKA se opazi že v roku 2-3 tednov (glej www.iztokostan.com). To smo ugotovili tudi sami pri svoji 95-letni sorodnici, ki je bila tako ošibela, da je vsa tresoča le še ždela pri štedilniku in ni več zmogla sama po stopnicah. Ni imela apetita in ji niti kurja juhica ni več teknila. Začeli smo ji dajati po 4 tablete OKA dvakrat dnevno. V dveh tednih se je že sama sprehajala okoli hiše, spet dobila apetit in se tako začela krepiti tudi s pomočjo običajne hrane.

MAP – optimalna kombinacija aminokislin. Učinkovita kombinacija, ki zagotavlja 99% izkoristek in ne ustvarja dušičnih odpadkov. Idealni vir beljakovin za vse vrste športa. Popoln izdelek tudi za vegetarjance in vegane, saj ne vsebuje sestavin živalskega izvora. Primeren tudi za otroke, nosečnice in doječe matere.

INSTITUT.
www.institut-o.com

Na voljo tudi v Ajdovščini v trgovinah **Medigo** in **Vital**. Več informacij na www.institut-o.com ali 040 277 857.

POD TRENČEM LE PERILO

TEKST KATJA KRALJ

Namesto, da bi pred vstopom v pomladni letni čas poiskala očeta lastnih otrok in bi tako med sprehodom bila vsaj ena izmed dlani topla, skačem po internetnih trgovinah kot zmešana.

Brez maske. Še v pižami. S postano kavo ob strani in če bi kadila, bi na desni počival ogromen kristalni pepelnik iz Rogaške, poln ostankov predihanih cigaret.

Nimam ne PMSja, luna ni polna, ne prazna, merkur ni postavljen retrogradno - karkoli to že pomeni, vsi se pač izgovarjajo nanj - vendar tesnoba za tistim udobnim one size modrcem pač ne želi in ne želi proč. Nekoč sem slišala, da moraš imeti ves čas lepo perilo, saj nikoli ne veš, kdo te bo slekel. Mati so mislili na reševalce in drugo medicinsko osebje, ne pa na mimoidoče predstavnike moškega spola, kar bi si želela sama, jaz pa iz predala brez repa in glave, kjer nogavice para nimajo (kot jaz sama) vzamem prve brezšivne hlačke v kožni barvi in prav tak modrc za katerega si misliš, da opore ne daje. To je prednost majhnih prsi, ob katerih se pritožujemo tako predstavnice skromnih, kot druge, ki jih zavoljo teže boli hrbet, tarnajo nad težavami med izvajanjem športnih aktivnosti in iskanju dovolj kvalitetne podpore. Nisem pa še slišala, da bi se pod omenjeno lastnico širokogrudnega oprsja kakšen moški zadušil. Ali pa se je in je tičal razlog kje drugje. Lahko, da je osupel nad lepoto. Morebiti je pomislil na žal že pokojno mamo, vsemu navkljub pa se primeri (verjeli ali ne), da se moški tako hipnozno zagledajo v prsa, da ženske dobimo občutek, da sploh ne obstajamo več. Še več. Za hip se zdi, da postanemo nepomembne, čemur pa se prav zares upiramo. Z umom in telesom, ampak premaknimo se naprej.

K perilu, ki je za gledanje. Sexy perilo je za fantaziranje. Samostojne nogavice so za čez zimo premrzle, čez poletje pa jih ne oblečeš, ker si raje brez. Na drugi strani se pasovi za nogavice čez preozke obleke preveč opazijo, pod haljami pa nimajo takega efekta, kot bi nemara morali imeti. Še najbolje se je torej okrancljati s perilom, ki ni primerno za vsakdanjo rabo in vsemi priteklinami vred in čezenj vreči (ne obleči) le prehodni plašč, ki mu pogovorno rečemo trenč. Spominjam se tistega odličnega reklamnega videa ene od provokativnejših znamk spodnjega perila, ki sliši na ime Agent Provocateur. Kjer fant (mož gotovo ni bil) pokliče domov in sporoči, da mora zaradi obilice dela kljub Valentinovemu, žal še ostati v pisarni. Ona sleče oblačila, obdrži perilo, se skrrije ali lahko rečemo tudi, da se obda s plaščem in odide proti njegovi službi. Tam ga zveže za pisarniški (!) stol, zapeše slači ples, ki mu vsi sicer rečemo strep teas (beri: striptis), z njegovo kravato mu zaveže oči in toliko, kolikor še zmore videti opazi, da si njegova ženska slači spodnjice in jih zatlači v njegova usta. To slednje ne vidi več, pač pa okuša. Pred odhodom ga še počí 'na gobec'. Zakaj? Ker si v službi dela ni organiziral bolje in bi tako lahko službo zapustil pravočasno in ker je morda (tudi to možnost puščamo odprto) pozabil na omenjen praznik. Ta je ženskam všeč samo zaradi daril in srečno Kekec. Ubogega reveža najde ostarela čistilka in nadaljevanje pripovedujem

sama od sebe, gre pa takole:

Reši ga. Ženska morda v tem času že pakira, ker se namerava odseliti iz njegovega stanovanja ali pa si na drugi strani nadeja veliko večje darilo, on pa njen zaključek plesa, ki ga je pričela v pisarni. V postelji se bojda vse zgladi. Višine, širine, pogladijo se lahko mnogi nespornosti in kar naenkrat nista več predmet razprave višina plače in gmotni položaj. Prazaprav se včasih zdi, da mnogim razlikam sledi večja privlačnosti. Moški želijo rešiti obupane ženske. Kdo pa si ne želi postati heroj? In ženske si želijo rešiti obupane moške. Da, tudi me si želimo medalje, priznanja in pokale. Materinski nagon se pojavi še pred nosečnostjo. Mar ni tako? Ni ga večjega blagoslova, kot da vas nahranimo, medtem ko so vaše oči uperjene v nogometno tekmo na televiziji vas pokrijemo z dekico, potem še peremo in likamo. Če to ne spominja na hotel mama, pa res ne vem? Ta hip sem samo prepričana, da te nastanitve ne ponujam. Niti nočitve z zajtrkov, še manj polpenziona, nisem niti turistična vodnica ali dostopno draga spremljevalka. Če že, roko polno nakita na srce, bi bila raje pregrešno draga ljubica, da bi se moja ponudba vsaj izplača. Takrat bi perilo kupovala tam, kjer danes ponudbo gledam le na spletu. Nič se ne bi pritoževala, če ga kdo odstranil na način, da kasneje ne bi bilo več nosljivo. Samostojne nogavice bi nosila tudi čez zimo, ker me mestni promet in avtobusne postaje ne bi videle in strah pred tem, da bi se trakovi čez (pre)ozke obleke prav zares videli, bi bili popolnoma odveč. Veliko več financ bi investirala tudi v vrhnja, nikakor ne nepomembna oblačila. Prehodne plašče za trenutke, ki bi spominjali na reklamni video nekaj vrstic nazaj in zimski plašč, ki bi to omogočal tudi čez zimo.

Medtem pa v realnosti... dlani so kljub skakanju po tipkovnici in intenzivni menjavi internetnih strah, še vedno hladne, denarnica se je vžgala in stanje na TRRju se približuje ledišču. Ja nič, maja bo vse drugače. Če druga ne, temperature zraka. 📍

KAKO JE VINAR DOBIL COVID

TEKST MATJAŽ ZGONIK, WINESTRONAUT

Zapisano po resničnih dogodkih.

Bilo je nekega sončnega dopoldneva med tednom in na kmetiji so se kot vsak dan po zajtrku odpravili vsak po svojih opravilih. Vino, ki ga tudi sam zelo rad »pokušavam« ima svoje cikle in zakonitosti kot življenje samo. In tako je tega dopoldneva prišla na vrsto barbera. Letnika se iz pripovedi vinarja več ne spomnim. Vedno mi je lepo poslušati vinarje iz katerih vre ljubezen do vina. Ko je govoril in opisoval barbero jo je naslavljal kot svojo ljubljeno hčerko.

Barberi, ki so jo doma skrbno spravili in negovali v hramu, je bilo namenjeno, da se jo čimprej pretoči iz cisterne. Tega dopoldneva je gospodu vinarju pri opraviilu priskočil na pomoč njegov starejši sin. Pred začetkom pretoka je gospod vinar, še enkrat tako kot včeraj zvečer, natočil v kozarec barbero, zavrtel in poskusil. A ta dopoldan čuden okus. Kaj se je zgodilo z vinom ponoči vpraša začudeno sina in samega sebe? Joooj porko....uničila sva barbero, ker je nisva v času pretočila, pove naglas svojo prvo misel. Gospod vinar postane nemiren in si še enkrat natoči vzorec barbero, zavrti kozarec in

poskusi. Zopet isto. Barbera popolnoma brez okusa.

Prav vse sorte, ki jih ima spravljene v kleti pozna do potankosti, pozna vse okuse in nianse, pozna jih tako močno, kot bi jih sam rodil. Tako se v naslednjem trenutku sprehodi do cisterne zelena, ga natoči v kozarec, zavrti in poskusi. Ne vem, mogoče si je mislil, da je danes barbera, ki je ženskega spola, pač nekoliko bolj muhasta kot gospod zelen. Sin ga pogleda in čaka. Gospod vinar se oglasi: »tudi ta je brez okusa«.

Oddahnil sem si, je rekel gospod vinar, ker sem ugotovil, da nismo pokvarili vsega vina v hramu. Tega sem se najbolj bal. In v naslednjem trenutku sem postal živčen, ker sem vedel, da sem dobil Covid. Seveda je sedaj z njim že vse v najlepšem redu in vino ima spet domač poznani okus.

Na zdravje. Živela barbera! 📍

KONKURENČNOST - ZANESLJIVOST - HITROST - STROKOVNOST - SODELOVANJE

WWW.ADRIBAGER.COM

BITERRA d.o.o.
Vipavska cesta 2c
5270 AJDOVŠČINA

info@adriabager.com
skype: biterra

t: 05 9057391
m: 031 724 989

Obiščite
našo novo
spletno
trgovino

BARBARA SLUKAN

Če ne bi bila novinarka, bi bila?

Sicer sem po izobrazbi prevajalka, pa je to premal aktivno zame. Nekoč si želim imet svojo pogovorno oddajo haha.

V prime-timu.

V svojem poklicu najbolj uživam, ko?

... sem pred kamero. Prav zares.

V svojem poklicu pogrešam?

Več ur v dnevu.

Tvoj najljubši slovenski novinar/novinarka je?

Jih je seveda več, ampak sem precej navdušena nad Jankom Petrovcem.

S katerim politikom (domačim ali tujim) bi najraje opravila intervju?

Z Barackom Obamo. O vsakdanjih temah.

Kozarec piva ali kozarec vina?

Vedno vino – najraje pinelo!

Koncert po tvojem okusu?

Na prostem pod zvezdami, konc julija, brez zaščitnih mask :)

Najlepša stvar v Ajdovščini je?

Pale <3

Barcelona ali Real?

Messi, Messi!

Knjiga, ki si jo nazadnje prebrala?

How To Change Your Mind, Michael Pollan (o psihedelikih)

Če bo kdaj konec korone, kam boš najprej odpotovala?

Na Kubo. Za cel mesec!

Katere tri stvari bi zagotovo vzela na samotni otok?

Vžigalnik, nož, šnopc.

Tvoja najljubša kozmetična znamka?

Bioderma. Tista iz lekarne. Za občutljivce.

Apple ali Samsung?

Apple, ker je narejen za neumne ljudi :)

Katera stvar nikoli ne manjka v tvojem hladilniku?

Sir. Mozzarella al pa ementalc.

Če bi bila lahko en dan žival, kaj bi bila?

Planinski orel.

Eden izmed najbolj seksi Slovencev je zagotovo kdo?

Bi bilo preveč klišejsko, če rečem Sebastian Cavazza?

Raje oblečeš krilo ali hlače?

Hlače.

Tvoj najljubši slovenski pregovor?

Če je šel bik, naj gre še štrik.

Tvoja najljubša televizijska serija?

Friends. Al pa The Wire.

Preden zaspim, najraje?

Skrolam po Instagramu.

Kaj ima Vrhpolje, česar Ljubljana nima?

Burjo in lepe ženske he he.

Kaj bi sporočila Veroniki Lavrenčič?

Ne bi, ampak BOM: Da sm zelo ponosna, da jo poznam – tako odlično novinarko – in da bo počasi, ko se odprejo lokali, čas za tisto dolgo obljubljeni kavo :) 📍

STAROST: 28
POKLIC:
 Novinarka oddaje
 Svet na Kanalu A
KRAJ BIVANJA:
 Prule, Ljubljana

VERONIKA LAVRENČIČ

STAROST: 28
POKLIC:
 TV novinarka
KRAJ BIVANJA:
 Ljubljana/Vrhpolje

Če ne bi bila novinarka, bi bila?
 Verjetno ogromno stvari, ker bi imela precej več časa.

V svojem poklicu najbolj uživam, ko?
 Je malo drame :)

V svojem poklicu pogrešam?
 Iskrenost.

Tvoj najljubši slovenski novinar/novinarka je?

Vsi moji kolegi na 24ur so moji najljubši novinarji.

S katerim politikom (domačim ali tujim) bi najraje opravila intervju?

S pokojnim Janezom Drnovškom.

Kozarec piva ali kozarec vina?
 Kozarec vina seveda.

Koncert po tvojem okusu?
 Majhen in intimen.

Najlepša stvar v Ajdovščini je?
 Izvir Hublja.

Barcelona ali Real?

Ne se jezit, ampak mi je vseeno za ene in druge :)

Knjiga, ki si jo nazadnje prebrala?

Artur, pes ki je prečkal džunglo, da bi našel dom.

Če bo kdaj konec korone, kam boš najprej odpotoval?
 Na Islandijo ali Japonsko.

Katere tri stvari bi zagotovo vzela na samotni otok?
 Filter za čisto vodo, nož in vžigalnik.

Tvoja najljubša kozmetična znamka?

Uff, preveč jih je, da bi imela samo eno najljubšo.
Apple ali Samsung?

Apple.

Katera stvar nikoli ne manjka v tvojem hladilniku?
 Buteljka vina.

Če bi bila lahko en dan žival, kaj bi bila?
 Slonica.

Eden izmed najbolj seksi Slovencev je zagotovo kdo?
 Moj fant :)

Raje oblečeš krilo ali hlače?
 Hlače.

Tvoj najljubši slovenski pregovor?
 Kdor jezika špara, kruha strada.

Tvoja najljubša televizijska serija?
 Prijatelji.

Preden zaspim, najraje?
 Spijem kozarec vode.

Kaj ima Vrhpolje, česar Ljubljana nima?
 Vinograde.

Kaj bi sporočila Barbari Slukan?
 Team Vrhpwole for the win! ♡

© foto: Klemen Bizjak | ADRIAFOTO

TADEJ BEOČANIN

Leto je naokrog in ponovno imamo priložnost prisluhniti županu občine Ajdovščine. Govorili smo o aktualnih razmerah, povezanih z epidemijo in o svetli prihodnosti, ki nas čaka.

TEKST MATJAŽ JAZBAR

📍 Začnimo najprej z vašo današnjo družbo. Tale intervju spremlja tudi dijak David Bajec, ki opravlja projekt »senčenje«. Za kaj pravzaprav gre in čemu je projekt namenjen?

Senčenje na delovnem mestu je program, ki ga izvaja Srednja šola Venio Pilon Ajdovščina in je namenjen dijaku 3. letnika gimnazijskega programa. Namen programa je, da dijaki, vključeni v program, spremljajo delovni dan mentorja izbranega delovnega mesta in na ta način izvedo, kakšen je povprečni delavec, kaj so naloge, kaj se v poklicu, ki jih zanima, sploh počne.

Dijak: Dan sicer še poteka, a že doslej mi je bilo vse všeč in vse skupaj mi daje potrditev, da sem se pravilno odločil, ko sem se priključil programu Senčenje na delovnem mestu. Izvedel sem precej novih reči, ki jih prej nisem poznal. Veliko podrobnosti sem izvedel, ki si jih prej nisem niti predstavljal.

📍 Danes, ko se pogovarjamo, smo 11. marca. Natanko leto dni nazaj smo na našem portalu objavili novico, da se zapirajo šole in vrtci. Kakšen je vaš spomin na leto dni nazaj?

Pred letom dni smo imeli oči najbolj uperjene na območje čez mejo, proti Italiji. Takrat je Italija že bila v epidemiji koronavirusne bolezni in smo pravzaprav le čakali na trenutek, ko bodo razmere tudi pri nas postale podobno kaotične kot pri sosedih čez mejo. Imeli smo povečano število sestankov z vsemi akterji predvsem na področju družbenih dejavnosti. Naša občina je bila sicer ena prvih, ki je takrat zaprla Dom starejših občanov, približno 14 dni pred ostalimi. In smo verjetno tudi zato toliko bolje prestali prvi val epidemije. Ogromno pogovorov in dela je takrat teklo prav v smeri tega, kako omejiti širjenje virusa. Dejstvo je, da smo bili takrat z opremo vsi slabo stoječi, opreme pravzaprav ni bilo in največje sile so bile takrat usmerjene v zmanjševanje stikov med posamezniki in pa seveda tudi v zagotavljanje opreme za naše zdravstvene delavce.

📍 Kako ste zadovoljni z odzivom občanov in občanov na epidemiološko krizo, ki se je razmahnila praktično čez cel svet? V začetku je bilo čutiti izjemno solidarnosti in pripravljenost na pomoč, nato pa smo doživeli tudi kritiko vladnega govornika Jelka Kacina.

Obstaja zelo pomembna razlika med prvim in drugim valom epidemije. V prvem valu smo izrazito posegli v vse pore življenja posameznikov. Tako vlada na nacionalni ravni kot tudi Občina lokalno. Takrat se je namreč zgodil bistveno večji 'lock down', kot ga imamo danes. Ogromno ljudi je ostalo doma, ni hodilo na delo. V drugem valu pa z vsem poznavanjem in širjenjem virusa svet relativno nemoteno teče naprej, pri čemer pa virus v populaciji obstaja. Zato bi morali danes ukrepe bistveno bolje spoštovati, podobno kot v prvem valu. Pa vendar se to v polni meri ne dogaja. Ne v Ajdovščini, ne v državi. Spoštovanje ukrepov je sedaj slabše kot v prvem valu, pri tem gre, po moji presoji, za relativno posledico tega, da se svet sedaj v drugem valu ni ustavil. Tukaj je ta pomembna razlika, zakaj je spoštovanje ukrepov danes nekoliko šibkejšo, kot je bilo v prvem valu. Vsakdo že ima izkušnjo s covid-19, mnogi so ga preboleli, ali pa vsaj poznamo nekoga, ki je zbolel. Nekateri lažje, nekateri pa žal težje. Kot družba pa moramo še vedno zagotavljati, da prenose virusa med ljudmi čim bolj omejimo. To mora biti naša ključna usmeritev, kljub temu da navidezno vse deluje, kot da se svet normalno vrti naprej, z nekaterimi izjemami. To ne drži, še vedno smo v epidemiji in energijo moramo vlagati v to, da se bomo z njo uspešno spopadali. Kot ključno orožje za prihodnost sam prepoznavam cepljenje, ki nas lahko reši in nas popelje na pot zmage nad virusom.

📍 Se boste cepili, ko boste prišli na vrsto?

Bom. Zagotovo. To prepoznavam kot ključno rešitev v zgodbi koronavirusne bolezni.

📍 Če malce karikiramo, pred letom dni je oblast v mestu pravzaprav prevzela Civilna zaščita, pod vodstvom Igorja Benka. Zanj lahko mirno rečemo, da je pravi človek na pravem mestu. Nekaj podobnega pa lahko rečemo tudi za ostale vodilne ljudi na ključnih položajih, direktor Zdravstvenega doma, direktorica DSO-ja ... etc. Kako ste zadovoljni z njihovim vodenjem organizacij v teh težkih in dolgih mesecih?

Moram reči, da so se v krizi, vsi tisti, na katere smo računali, izkazali zelo dobro. Ajdovščina je bila v prvem valu epidemije tista, ki je še prej kot država in ostale sosednje občine pridobila zaščitno opremo. Kot občina smo skoraj polovico regije oskrbovali z zaščitnimi maskami, razkužili. Vsi so res zelo dobro aktivirali in izjemno opravili svojo nalogo. Z odliko. Tudi v drugem valu lahko kot zelo dober zgled izpostavimo direktorja Zdravstvenega doma, mag. Egona Stoparja. Ajdovščina že danes dosega 14 % precepljenost prebivalstva, medtem ko je v državi ta precepljenost okrog 8 % (opp, pogovor z županom je potekal 11. marca). Potrudil se je maksimalno, da smo dobili čim več cepiv v čim krajšem času, da lahko zagotavljamo čim višjo imunost našega lokalnega okolja.

📍 Kaj pa danes? Leto dni pozneje? Je korona še vedno prva tema ob prihodu na delovno mesto? Koliko danes korona, kljub temu, da smo uradno še v epidemiji in imamo cca 50 okuženih tedensko, še vpliva na vaše delo in na sam razvoj občine?

Ne. Dejansko je to tista pomembna razlika med prvim in drugim valom epidemije. Sedaj se svet vrti naprej in dneve pričnem z drugimi nalogami. Tedensko sem v stiku s štabom Civilne zaščite, vsak dan pa dobim njihovo poročilo. V spomladanskem valu pa sem pravzaprav polovico dneva prebil v štabu CZ. Gre za zelo veliko razliko, ki jo

občutijo tudi ljudje, seveda

📍 V tem času, leto dni nazaj, smo poleg epidemije dobili tudi novo slovensko vlado. Marsikdo ji danes očita precej krivde za razmah epidemije v Sloveniji. Kakšno je vaše mnenje o trenutni vladi Janeza Janše? Koliko je po vašem mnenju dejansko odgovorna za nastalo situacijo?

Epidemija se širi neodvisno od vlade. To je dejstvo. Jasno pa je, da ravnanje vlad vpliva na to, kako hitro se bodo epidemije širile. Moja ocena ukrepov na področju epidemije s strani aktualne vlade je, da so svoje delo opravili dobro, na nekaterih področjih celo zelo dobro. So pa določeni manjši segmenti, ki smo jih predvsem iz prakse opažali, kjer bi verjetno lahko naredili tudi še kaj več. Mogoče so v teh primerih imeli premalo informacij. Govorim predvsem o začasnih nastanitvah za starejše, ki so bili okuženi s koronavirusom. V tem primeru bi sam ravnal drugače in te kapacitete za okužbe, ki vdrejo v DSO-je, iskal drugod. Pogrešali smo odločnejše poteze vlade tudi pri nadzoru nad izvajanjem karanten in izolacij. Dogaja se, da se okuženi sprehajajo po mestu, nihče pa jih nima pravice nadzirati. Tukaj prihaja do precejšnjih širitev okužbe. V teh primerih bi kot župan ravnal drugače, za ostalo pa mislim, da je bil odziv vlade dober. Na področju podpore gospodarstvu ne bi osebno ravnal nič drugače. Podpora, ki so jo dali v času te krize, je bila po moji presoji ustrezna.

📍 Nič ne zgrešimo, če rečemo, da so vaše politične barve popolnoma nasprotne od barv vlade Republike Slovenije. Je to občutiti tudi pri vašem delu? Gresta skupaj levo usmerjeni župan in desno usmerjena vlada?

Kar je bilo zaenkrat zastavljenih projektov z obstoječo vlado Republike Slovenije, in teh je bilo veliko, lahko rečem, da so nekateri projekti že na ravni izvedbe, nekateri na ravni projektiranja, nekateri pa še na ravni dogovarjanja. Občutek je, da gre za vlado, ki želi pospeševati razvoj, tudi lokalnih skupnosti in na tem terenskem delu ugotavljam, da lahko zelo dobro sodelujemo. Imamo odprte projekte, ki jih delamo skupaj, in če bomo z njimi uspeli, bodo to projekti, ki nas bodo v prihodnost peljali hitreje, kot je to pred tem veljalo za vlado, ki jo je vodil Marjan Šarec.

📍 Na aktualno slovensko vlado letijo določene kritike, a vendarle je potrebno izpostaviti ministra iz naših krajev, Jerneja Vrtovcu, ki je za mnoge celo najsvetlejša točka te vlade. Kar nekaj infrastrukturnih projektov, predvsem prometne narave, je napovedanih tudi na naših tleh.

Drži. Z ministrom Vrtovcem sva se sestala kmalu po začetku njegovega mandata in se dogovorila za številne projekte Ministrstva za infrastrukturo tudi na naših tleh. Nekateri bodo šli kmalu tudi v izvedbo, nekateri pa so dolgoročnejši. Z ministrom Vrtovcem sodelujemo zelo dobro in verjamem, da bomo večino projektov, o katerih smo se pogovarjali tudi uspešno realizirali.

📍 Kateri so ti projekti?

Kot konkretne primere lahko navedem kolesarsko povezavo med Ajdovščino in Lokavcem, ki gre že letos v izgradnjo, izvajalec je že izbran. Minister si zelo prizadeva tudi za izgradnjo kolesarske povezave med Ajdovščino in Vipavo in verjamem, da bo uspel z začetkom projekta do izteka njegovega mandata. Skupaj z Direkcijo za infrastrukturo in pomočjo občinskih svetnikov iz vrst SDS nam

je uspelo pripraviti projekt krožišča na Colu in tudi ostali projekti, ki jih imamo kot Občina odprte, so v teku. Npr. prenova križišča na ajdovski obvoznici, dokončana pa je že namestitve zaščitne mreže na cesti Lokavec–Predmeja. Osebnost pa sem bil najbolj pozitivno presenečen, kar se tiče dela ministra Vrtovca, ko je v načrtu slovenske železniške infrastrukture predvidel tudi povezavo Ajdovščina–Ljubljana, gre za nadaljevanje obstoječe proge. Ta projekt se seveda ne more pričeti v naslednjem letu, ampak vseeno je to po dolgem času zelo velik korak v smeri modernizacije železniškega omrežja v Ajdovščini. Torej, kar se operativnih zadev tiče, s trenutno vlado, delamo zelo dobro.

je torej iz našega okolja v svoj načrt umestila dva kar velika projekta v vrednosti okrog 15-ih milijonov evrov.

📍 Če to levo-desno napetost na slovenskem političnem vrhu prenesemo še malce na občinsko oblast, lahko sam opazim predvsem to, da je bilo pred epidemijo čutiti kar precej napetosti med koalicijo in opozicijo, sedaj pa se zdi, da se je situacija precej umirila. Vsaj na pogled je opaziti več sodelovanja, tudi seje (res, da virtualne) so v mnogo bolj umirjenih tonih in neredko se zgodi pohvala temu ali onemu, ne glede na politično barvo. Bo držalo?

Ob pričetku epidemije, lansko pomlad, sem se odločil, da bomo vse stvari, ki so povezane

občinske seje v prostorih občinske stavbe?

Ja, pogrešam prave seje. Seje na daljavo je precej bolj naporno voditi kot v živo. Svetnikom je sicer lažje, ker so v udobju svojega doma, ampak zame je pa stvar bolj naporna. Pogrešam tudi ta pristen stik v živo, kjer v neformalnih pogovorih pred in po seji uskladimo marsikatero zadevo, ki se je na daljavo ne uspe.

📍 Pred kratkim ste dejali, da je občina Ajdovščina v dobri kondiciji. To kaže tudi uvrstitev na osmo mesto med slovenskimi občinami po razvitosti. Če na tem mestu malce zanemarimo turizem, ki ga je kot panogo epidemija najbolj prizadela, lahko opazimo, da ostalo gospodarstvo, tudi malo, kar dobro dela in da pravzaprav večje škode ni. Drži?

Za celotno občino lahko trdimo, da je gospodarstvo napredovalo tudi v letu 2020. To so vsi kazalniki, ki kažejo na to, da smo res v zelo dobri kondiciji. V številnih drugih lokalnih okoljih so beležili porast brezposelnosti, pri nas pa se dogaja nasprotno. Brezposelnost upada, število novih delovnih mest raste. V letu 2020 smo imeli okrog 5 % prirast novih delovnih mest glede na leto poprej. To je zagotovo zelo spodbuden podatek.

📍 Še vedno rastejo nove industrijske cone, število zaposlenih na Ajdovskem se torej večja. S tem pa tudi potrebe, kot so stanovanja, prostori v šolah, vrtcih, ostala infrastruktura. Ali Občini uspe dohajati ves ta razvoj in to širitev na vseh področjih?

Manjko opažamo na področju stanovanj. Zato nam je trenutno stanovanjska politika, zagotavljanje pogojev za večstanovanjsko ali enostanovanjsko gradnjo, ključna prioriteta. Prepričan sem, da bomo v letošnjem letu odprli še štiri dodatna gradbišča večstanovanjskih zgradb. Eno je že v polnem teku gradnje. Število stanovanj bomo do konca leta 2022 povečali približno za 200 do 250. Istočasno imamo kot občina na voljo kar nekaj zemljišč za individualno gradnjo. Gre predvsem za zemljišča po vaseh, konkretno v Lokavcu, Dobravljah in na Planini. Pogovarjamo pa se že o novih območjih za tovrstno pozidavo. Kar se tiče šol prav tako ugotavljam, da bomo

© foto: Tina Velikonja

📍 V državni pripravi je tudi načrt porabe sredstev iz evropskega sklada za okrevanje po pandemiji. Bo občina Ajdovščina deležna česa iz tega ogromnega kolača denarnih sredstev?

Ja. V okviru teh sredstev je predvidena izgradnja novega Doma starejših občanov v Ajdovščini. Ravno v teh dneh skupaj s predstavniki Doma delamo na idejni zasnovi, pridobivanju gradbenega dovoljenja zato, da bo projekt lahko realiziran. Če bo šlo vse po načrtih, bi se lahko gradnja pričela že ob koncu letošnjega leta. V tem skladu evropskih sredstev je predvidena tudi gradnja nove Policijske postaje v Ajdovščini, ki bo v sklopu Logističnega centra. Vlada

z njo, peljali skupaj. Občinski svet se v zadevah, ki so vezane na epidemijo, ne deli na koalicijo in opozicijo, ampak poskušamo stvari peljati z roko v roki. Enako sem vesel, da smo se z opozicijskima strankama SDS in NSi dogovorili, da bomo z roko v roki sodelovali pri državnih projektih, ki se bodo pod obstoječo vlado dogajali na naših tleh. In teh projektov je kar precej. Zame to politično sodelovanje pomeni pomembno podporo pri mojem delu in uresničevanju zastavljenih ciljev, istočasno pa se kot posledica res dogaja to, kar ste omenili, do so toni na občinskem svetu nekoliko znižani.

📍 Kot smo dejali, prave seje občinskega sveta že lep čas ni bilo. Pogrešate kaj

potrebovali povečane kapacitete. Število prebivalcev naše občine raste iz meseca v mesec, leto 2021 bomo skoraj zagotovo končali z več kot 20.000 prebivalci. Ko pa bodo vsa prej omenjena stanovanja zgrajena, se bo ta številka še bistveno povečala. Posledično moramo dograjevati šole. Sprejeli smo odločitev, da bomo dogradili OŠ Šturje s približno desetimi učilnicami. Zgodba zase je tudi nov vrtec. V ta namen smo sprejeli prostorski načrt za gradnjo vrtca na območju Polic. Vrtec se bo gradil v prihodnjih letih, ker gre za zelo veliko investicijo, nujno potrebujemo še sofinanciranje, najverjetneje s strani države. Gre za investicijo okrog 7-ih milijonov evrov, zato si res želim, da bi vsaj polovico sredstev dobili iz drugih virov.

📍 Koliko je pravzaprav še prostora za gospodarsko širitev?

Parcel v mestu praktično ni več. Nekaj prostih zemljišč je še v Gojačah in Črničah. Moja ocena je, da bosta tudi ti dve coni polni do konca letošnjega leta.

Takoj po sprejetju občinskega prostorskega načrta, ki je načrtovan v sredini letošnjega leta, bomo pristopili v pogovore z resornimi ministrstvi in se poskusili dogovoriti, katere poslovne cone je še moč širiti. Povpraševanja je namreč res ogromno, če bi danes seštel vse, ki si želijo graditi poslovne objekte pri nas, bi se številka najverjetneje končala pri približno 150.000 kvadratnih metrov. Tako veliko območje bi lahko praktično že jutri prodali za namen novih poslovnih con.

📍 Med zaposlenimi na našem območju je v zadnjih letih zaznati precejšnje število tujih delavcev, migrantov, ki pridejo k nam po zaslužek. To pa prinaša s seboj tudi določene negativne točke, prihaja do kulturnih razlik, namiguje se o »toplih posteljah« in podobno. Kako se občina spopada s to »novostjo«, ki sicer ni ravno novost, saj se je podobna slika dogajala že v 70-ih letih prejšnjega stoletja. Pa vendar? Kako poskrbeti za boljšo vključenost teh ljudi v družbo in okolje? Kako kot Občina spremljate ta trend priseljevanja v občino Ajdovščina?

Preseljevanja so v današnjem času neizbežno dejstvo, v vseh razvitejših okoljih. Enako je v Berlinu, Madridu, Ljubljani, Beogradu ... povsod. Tudi temu se v Ajdovščini ni mogoče izogniti. Kar je logična posledica povečanega števila delovnih mest, za katere delodajalci znotraj bazena, ki ga imajo na voljo, ne uspejo

več pridobiti zaželenega kadra. Ključna naloga lokalne skupnosti je, da skuša po eni strani zagotavljati čim boljše programe integracije posameznikov v družbo, integracijo družin in otrok v šole ... Sicer gre za velike razlike med posamezniki in družinami. Naloga občine je bistveno zahtevnejša, ko se k nam priseli celotna družina in je mnogokrat pomembno zagotoviti tudi jezikovne tečaje. Po drugi strani morajo tudi priseljenci osvojiti naše navade in naš način razmišljanja ter življenja. Mi pa moramo zanje zagotavljati ustrezne pogoje za bivanje. Naša zakonodaja je zaenkrat še precej šibka, vemo za primere, kjer delavci bivajo v precej nedostojnih pogojih in tudi na tem področju želimo z različnimi spodbudami delodajalcem zagotavljati to, da pogoje za bivanje tem delavcem bistveno izboljšajo. Lahko pa povem, da se je z rastjo delovnih mest v Ajdovščini sicer nekoliko povečalo število delovnih migrantov iz tujine, največ migracij pa prihaja iz drugih občin v Ajdovščino. Bistveno več je torej priselitev iz drugih delov Slovenije kot pa iz tujine.

📍 Nazadnje sva se pogovarjala v intervjuju pred dvema letoma in takrat smo zapisali, da se bližamo koncu prenove Lavričevega trga. Je danes resnično zaključen?

Manjka mu le še nekaj detajlov. Osvetlitev prezentacijskih polj, klopi pod latniki, maketa ob jamboru, ki drži občinsko zastavo. V večji meri pa je prenova zaključena.

📍 Kdaj sledi nadaljevanje? Še v tem mandatu?

Ja, prizadeval si bom za to, da bomo z deli nadaljevali že v prihodnjem letu. Bomo pa že letos opravili razgovore s stanovalci Šibeniške, Stritarjeve, Vilharjeve in Gregorčičeve ulice o tem, kako zastaviti nadaljevanje te prenove v naslednjih letih. Možnosti sta dve. Ena, ki bo trajala dlje časa, a bo manj obremenjujoča za prebivalce, torej prenova ulice za ulico. Druga možnost pa je, da gredo v prenavo vse štiri ulice in na Trg prve slovenske vlade hkrati. To bi šlo hitreje, a zagotovo bi bil ta potek veliko bolj obremenjujoč za prebivalce. O teh stvareh še tehtamo in razmišljamo, kaj bi bilo bolje. Izkušnja iz prenove Lavričevega trga pa nam bo pri odločanju zagotovo prišla prav.

📍 Bivši Nanos? Kaj bo z njim? Kdaj?

Prostori bivšega Nanosa so projektirani za potrebe občinske uprave. Kalkulacije kažejo na to, da bomo pripravili vloge za sofinanciranje obnove tega objekta za namen selitve občinske

uprave v ta objekt. Celotna investicija je ocenjena na približno 2,4 milijona evrov, od katerih jih lahko polovico dobimo iz evropskih virov. Menim, da bi bila prisotnost občinske uprave na trgu pomembno dodatno gonilo splošnega utripa mestnega središča.

📍 Marsikje v občini Ajdovščina še vedno ni možnosti na priklop na optično omrežje. Zakaj?

Ravno prejšnji mesec smo se z dvema izvajalcema dokončno dogovorili za pokritje celotne naše občine z optičnim omrežjem. Dela so se na nekaterih območjih že začela, npr. ajdovsko Gradišče in na Gori. Do konca leta 2020 bodo imela vsa gospodinjstva na našem območju dostop do širokopasovnega interneta.

📍 Ajdovščina tudi še vedno čaka na gimnastično dvorano. Bo kmalu napočil čas zanjo?

Gimnastično dvorano si zelo želimo uresničiti. Pomembna je tudi za zagotavljanje dodatnih kapacitet športne vzgoje na OŠ Danila Lokarja, športnikom in klubom pa bo s tem omogočena infrastruktura za temeljne športne prvine. Projekt je prijavljen na razpis za sofinanciranje izgradnje osnovnošolske infrastrukture, upam, da bomo uspešni. Rezultate pričakujemo že v roku enega meseca. Če bo prijava uspešna, bi bila dvorana lahko zgrajena že v prihodnjem letu. V nasprotnem primeru bomo napeli dodatne sile v to, da nekje pridobimo zunanje dodatne vire financiranja. Pri vseh večjih projektih sledimo temu, da skušamo zagotoviti ob občinskih sredstvih tudi dodatna državna ali pa evropska sredstva.

📍 Naslednja tiskana izdaja Lokalnih Ajdovščina bo izšla v prvih dneh aprila in najverjetneje je ne bo še moč listati ob kavici, v baru. Kdaj, po vašem mnenju, bomo spet lahko sedeli s prijatelji ob pijači, v gostinskem lokalu?

Upam, da čimprej. Verjetno res ne ob izidu revije. Morda pa ja. Ne verjamem v nadaljnjo stagnacijo epidemije. Morda se bo zgodil upad okužb, morda pa bodo le-te začele naraščati. V primeru upada okužb smo blizu z odpiranjem lokalov, v obratnem primeru pa bomo to verjetno storili šele v poletju. 📍

© avtor: Eva Ožbot

SLIKOVNI ZEMLJEVIDI

Uporaba slikovnih zemljevidov je bila že od nekdanj izjemno obširna, saj so le-ti odlični medij za prenos informacij, ne le realnih, temveč tudi fiktivnih krajev, časov in zgodovine.

TEKST EVA OŽBOT

Raziskovati zgodovino zemljevida pomeni stopiti v svet, kjer kartografske praznine polnijo groteskna bitja, kjer prek neznanih plitvin prežijo morske pošasti in osamljeni otoki, svet, kjer so zamegljene meje med mitom in realnostjo. Zemljevidi, ki so nastali skozi tisočletja odkrivanja sveta, pričajo o odkritjih (pa tudi fantazijah in včasih lažeh) raziskovalcev, popotnikov in kartografov. Vsak zemljevid je avtentičen izdelek svojega časa, ki nam odkriva takratni pogled v svet, in hkrati predstavlja zmes znanosti, legend, politike in umetnosti. Zemljevidi so se dokazali za vsestranski medij, skozi katerega je moč izraziti našo radovednost in naše razumevanje fizičnega sveta, s čimer so sčasoma prerasli v sofisticiran vizualni instrument. Zgodnji zemljevidi so bili redki in zapleteni, njihov naziv statusnega simbola pa je nakazoval na statusno hierarhijo. Eno izmed bistvenih del je bil prvi natisnjen atlas, imenovan Cartographia, izdan v Italiji leta 1477, narejen na podlagi znanstvene razprave aleksandrijskega kartografa Klavdija Ptolomaja, ki je dolgo

dominiral na področju kartografije, čeprav je bil že v času izdelave zastarel. Šele v času odkritij in raznih odprav so začeli kartografi počasi popravljati in izpopolnjevati zemljevide, ki so bili dolga leta v veliki meri prazni ali napačni. Odkritja in osvajanja so se izražala z zemljevidi, ki so postali potrditev moči in nacionalne zavesti. S premikom iz vere v industrijo in umetnost, in s pomočjo velikega napredka v tehnologiji tiska, so postali zemljevidi bolj dostopni in raznoliki. Tako so se počasi razširili na razna druga področja.

Tovrstni zemljevidi so kasneje služili kot inspiracija prvim oblikovalcem slikovnih zemljevidov, kakršne poznamo danes. Eden od začetnikov, angleški grafični umetnik MacDonald Gill, je s svojimi slikovnimi zemljevidi londonske podzemne železnice začrtal smernice, ki se jih je držalo še veliko oblikovalcev za njim. Prav njegovi pestri in atraktivni plakati so kasneje našli pot prek Atlantika in v Ameriki sprožili zlato dobo slikovnih zemljevidov. Razlika med

ameriškimi slikovnimi zemljevidi in zemljevidi ostalega sveta ni bila toliko v kakovosti kot v količini. V relativno kratkem času je nastalo celo morje zemljevidov, ki so rušili dogme o merilu in perspektivi ter eden z drugim tekmovali z močnimi grafičnimi elementi in živimi barvami. Ustvarjalci zemljevidov so potisnili meje slikovnih zemljevidov v vse smeri in razvili razne teorije, kot je merilo interesa ali teorija o humanizirani kartografiji, ki se jih veliko oblikovalcev zemljevidov poslužuje še danes. Obe ideji sta zasnovala morda najbolj prepoznavna avtorja, Edwin B. Olsen in Blake E. Clark, ki sta pod založbo Houghton Mifflin iz Bostona zasnovala tri izjemne primerke slikovnih zemljevidov treh ameriških mest.

Uporaba slikovnih zemljevidov je bila že od nekdaj izjemno obširna, saj so le-ti odlični medij za prenos informacij, ne le realnih, temveč tudi fiktivnih krajev, časov, zgodovine itd. Tako poznamo recimo humorne ali tako imenovane histerične zemljevide, ki sta jih zasnovala brata Lindgren v obdobju velike depresije v Ameriki, informativne oziroma izobraževalne zemljevide, ki so se začeli že s krščanskimi mappa mundi in zemljevidi sveta ter se kasneje razvili s tematskimi zemljevidi in atlasih v poznem devetnajstem in zgodnjem dvajsetem stoletju. Področja uporabe slikovnih zemljevidov so v resnici omejena bolj ali manj z domišljijo naročnika oziroma avtorja zemljevida.

Vsakdanji zemljevidi, ki so nam ob obisku nekega kraja navadno potisnjeni v roke, dobro služijo temu, da uporabnika zemljevida pripeljejo od točke A do točke B. Slikovni zemljevidi pa, v nasprotju z navadnimi, bolj kot realne lokacije znamenitosti območja in relacije

med posameznimi znamenitostmi, bralcu nudijo informacije, ki se v navadnih zemljevidih izgubijo. To so informacije o tem, kaj lahko na tem kraju najdemo in kako te znamenitosti izgledajo, pokažejo nam lahko zgodovino kraja, arhitekturo, pokrajino in človeške značilnosti, na primer naklonjenost, povezanost, nostalgijo in spomin. Ti zemljevidi imajo sposobnost, da nasmejijo, izobrazijo in prodajajo in so tako lahko izjemno učinkovit medij za promocijo in predstavitev nekega slovenskega kraja oziroma območja.

Živimo v času, ki nam omogoča dostopnost informacij kjer koli in kadar koli. Tehnologija je tako napredna, da nam iskanje določenega kraja ne predstavlja nobenega problema; natančne lokacije znamenitosti so, vključno s točnimi podatki o relacijah med posameznimi znamenitostmi in celo urniki prometa, ki nas bodo do tja pripeljale, le en klik stran. Ljudje kljub temu še vedno radi uporabljamo slikovne zemljevide, jih opazujemo, raziskujemo, se prepustimo temu, da nas avtor potegne v svoj kreativni svet in na nas že pred obiskom kraja v slogu humanizirane kartografije skuša prenesti duh ter barvo kraja. Pripravljeni smo oprostiti to gromozansko pomanjkljivost slikovnih zemljevidov, ki nam niso zmožni povedati, na katero ulico moramo stopiti in koliko metrov nas loči od naše destinacije. Kajti morda tista najbolj izrazita značilnost slikovnih zemljevidov je prav njihova pristranskost, kar pomeni, da je njihova naloga lagati oziroma prilagoditi resnico osebnemu namenu. Sodobni zemljevidi vse bolj opuščajo dogme, raziskujejo nove kartografske jezike in popolnoma sprejemajo morebitno dvoumnost informacij. 📍

Primorski val

Vaše zgodbe
pišemo že

50 let

Primorski val, nekdanji Radio Cerktne, je prvi primorski lokalni radio, ki se je 3. januarja 1971 pridružil sodobni posebnih radijev, ki so še krajši posebej tedanje slovenske medijske krajine.

Velika rosiška samarskiška zgošba je nekaj posebnega – potreba sodnega pazabljenih prebivalcev zasvetih vas po informiranju na eni strani, na drugi pa tehnično znanje uspešnih rosičkarstev in ideje izobražencev, ki se so kaptila v tovarnah, šolah in drugih sredstvih.

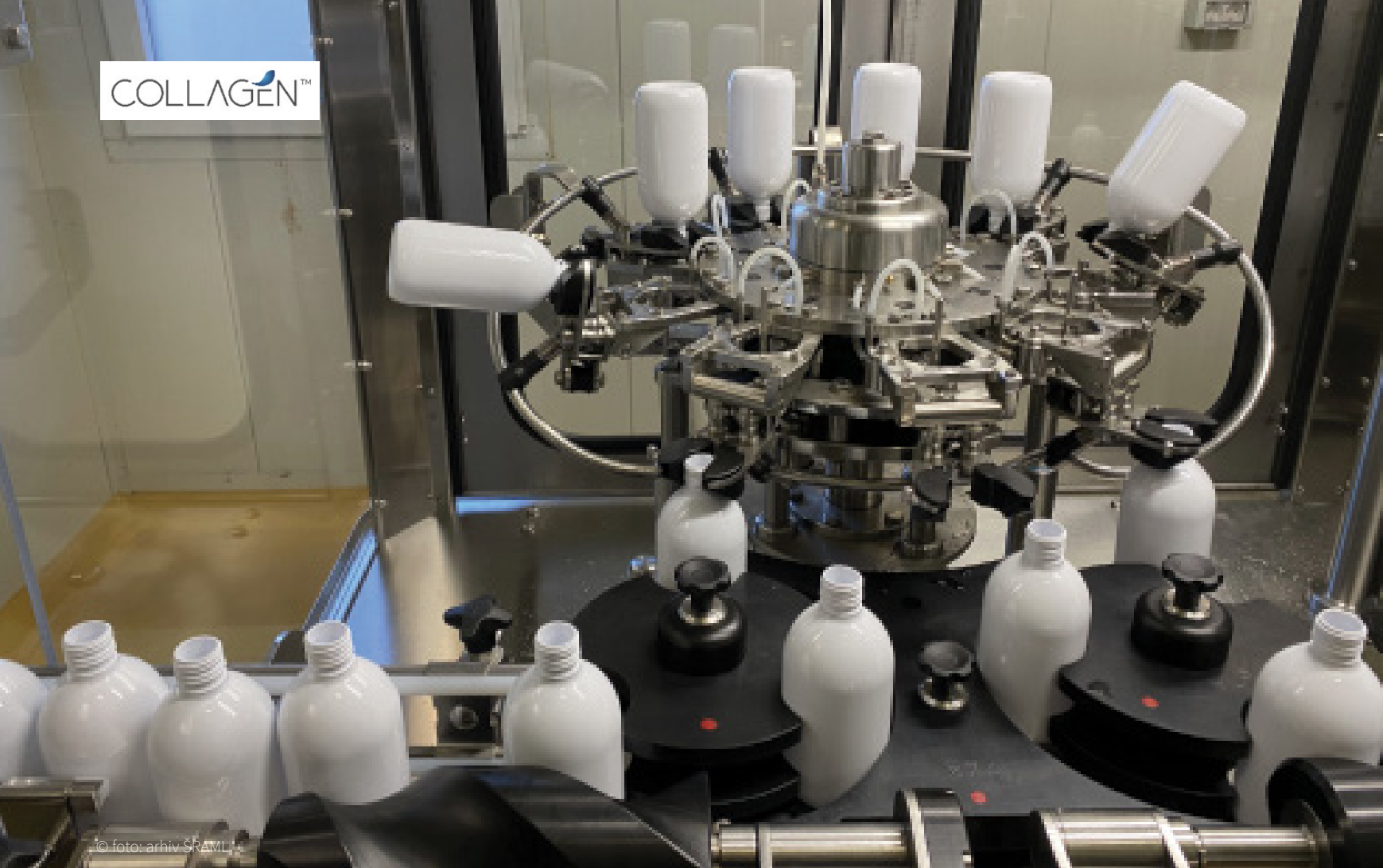
Radio Cerktne je dolga leta deloval na posebnem amaterski senet, a je ustvarjal vsebinski program, ki se je glede na tedanje razmere zlahka ločal s posebnimi profesionalnimi mediji.

Navinarji, voditelji in tehniki so v svoji zgodovini doživeli veliko pozitivnih dogodkov, žal tudi največjina število nesrečnih, kjer je pravečane obveščanje izjemnega pomena. Spominimo se kar treh požarov v Pesečju, velikih požarov, tragičnega plazov v Logu pod Mangartom.

Zeje pomembna je bila esločitev podalene ekipe v začetku slevidarstih v Kabaniku. Pa nekaj letih sta se oba rosiča našla in sestavila sovsemprimorska mrežo Primorski val.

Med zasnovo uspešnimi prilepnimi okolstoji lahko posebej izpostavimo širitev naše slišnosti na območje zgornje Vipavske doline in Baške grupe.

Velik arne bili nekaj posebnega. Tudi zato, ker nikoli nismo bili napredaj. Na v gospodarstven, že najmanj v političnem smislu. Velik šikama svoje izvirna, samostojna in neslišna pot. Taktne si žal tudi posebn prsnarjena ekipe, ki bo program Primorskega vala ustvarjala v naslednjih desetletjih.

© foto: arhiv ŠRAML

INOVATIVNOST VGRAJENA V DNK

Družinsko podjetje ŠRAML iz Podnanosa, ki je v 25 letih razširilo področje delovanja iz pnevmatskih stiskalnic na polnilne linije za prehranske dodatke.

TEKST ŠRAML

DRUGA GENERACIJA INŽENIRJEV Z VISOKIMI AMBICIJAMI

Podjetje Šraml je specializirano za proizvodnjo visoko kakovostne opreme za predelavo grozdja in sadja ter polnilnih linij za pakiranje končnega izdelka. Danes razvoj podjetja usmerja že druga generacija inženirjev iz družine Šraml, ki z vrhunsko tehnologijo in iznajdljivostjo strokovnjakov v razvoju ter proizvodnji uspešno sledi novim trendom na trgu. »Največji tehnološki napredek in povečanje povpraševanja opažamo pri polnilni opremi,« pojasnjuje **Jan Šraml**, direktor prodaje. »Tu ponujamo stroje za polnjenje vina, sokov, olja, mlečnih izdelkov, žganih pijač, pasje hrane in druge izdelke glede na potrebe strank,« še doda. Podjetje ponuja tudi opremo za polnjenje v pločevinke, ki so zaradi možnosti ponovne uporabe surovine okolju bolj prijazne kot plastična embalaža. Prilagodljivost in ambicioznost podjetja se odraža v najnovšem inovativnem projektu, to je predelava insektov za prehranske dodatke, natančnejše tehnološki sistem za termomehnično dehitinacijo insektne biomase. Pri projektu sodelujejo s skupino mladih raziskovalcev iz Univerze v Cambridgeu.

MED KUPCI TUDI PRIZNANI SLOVENSKI VINARJI

V podjetju se zavedajo, da se potrebe kupcev razlikujejo, zato jih vključujejo že v fazo razvoja in njihove nasvete ter izkušnje

© foto: arhiv ŠRAML

ŠRAML pnevmatska stiskalnica pri vinarju.

upoštevajo pri testiranju ali nadgradnji opreme. »Lastna proizvodnja nam omogoča skrben nadzor nad izbranimi materiali, proizvodnimi procesi in dobavnimi roki, zato lahko zagotavljamo visoke standarde kakovosti,« poudari **Denis Šraml**, direktor podjetja. Doslej so izdelali preko 15.000 naprav, ki so bile prodane v več kot 70 držav po vsem svetu in v celoti izdelane v Sloveniji. Med zadovoljnimi kupci so tudi priznani slovenski vinarji iz domačega okolja, kot so **Burja Estate**, **Pasji Rep**, **Guerila vina** in **Vina Ferjančič**.

TOSLA IN ŠRAML: LOKALNI PODJETJI SKUPAJ DO USPEHA

Letos je podjetje Šraml uspešno zaključilo projekt sodelovanja z ajdovskim podjetjem **Tosla**, ki se ukvarja z razvojem in proizvodnjo t. i. »užitne kozmetike«; to so preparati, ki klinično dokazano pozitivno vplivajo na kožo, nohte in lase. V Tosli se osredotočajo na iskanje novih rešitev, razvoj tehnologij in proizvodov ter patentne prijave in klinične raziskave. Podjetje si prihodke ustvarja s pogodbeno proizvodnjo lastno razvitih izdelkov, ki jih prodaja podjetjem in ne končnim uporabnikom. Poleg lepčilnih prehranskih dopolnil del proizvodnje predstavljajo tudi tekoči sadni pripravki in invertni sladkor, ki so namenjeni za prehransko industrijo.

S povečanjem povpraševanja po njihovih izdelkih se je pojavila potreba po povečanju proizvodnih kapacitet, zato so pri Tosli potrebovali novo polnilno linijo.

»Za podjetje Šraml smo se odločili zaradi ugodnega razmerja med kakovostjo in ceno, odlične podpore strankam in seveda tudi zato, ker podpiramo lokalno gospodarstvo,« je pojasnil **Uroš Gotar**, vodja razvoja pri Tosli. »Ker se podjetje Šraml nahaja blizu nas, to ugodno vpliva na odzivnost in komunikacijo med podjetjema,« je še dodal. S Šramlovo polnilno linijo so pri Tosli uspeli podvojiti proizvodno kapaciteto; obenem pa so uspeli doseči, da se v svojih proizvodih znebijo konzervansa, kar zanje predstavlja veliko konkurenčno prednost na trgu. Na novi polnilni liniji kmalu načrtujejo vpeljati nov format pakiranja embalaž volumna 60 ml in s tem še dodatno povečati svoj asortiman ponudbe.

© foto: arhiv TOSLA

ŠRAML polnilna linija

SPODBUJAJO LOKALNO PRIDELANO HRANO

V podjetju Šraml skrbno izbirajo in uporabljajo surovine, ki so vrhunske kakovosti in jih je mogoče reciklirati oziroma so trajno obstojne. »Naša oprema pridelovalcem omogoča predelavo lokalno vzgojene hrane, s čimer vplivamo na zmanjšanje prehranskih kilometrov, torej razdalje, ki jo prepotuje hrana od pridelovalca do potrošnika,« razloži **Denis Šraml**. Obenem s Šraml tehnologijo zmanjšujejo delež zavržene hrane, saj lahko pridelovalci učinkovito uporabijo tudi sadje, ki zaradi izgleda ni več primerno za prodajo, in ga predelajo v usnje ali druge komercialne izdelke. 📍

Postani član skupine ŠRAML

Iščemo profile strojne in tehnične stroke

- ▶ **Stabilno in stalno rastoče podjetje**
- ▶ **Mlad in prijeten kolektiv**
- ▶ **Strokovno usposabljanje**
- ▶ **Zagotovitev za nedoločen čas**
- ▶ **Redno in stimulatívno plačilo**
- ▶ **Prižložnost za osební in karierni razvoj**

Za več informacij pišite na info@sraml.com

Sraml

www.sraml.com

PORCELANASTA PUNČKA

TEKST PETRA MIKLAUŽIČ

Odraščala sem v tradicionalni družini s patriarhalno ureditvijo. Kmalu sem se naučila biti pridna, urejena in ne preveč glasna. Kot taki se mi ni godilo nič hudega. Na otroštvo imam lepe spomine. Naučeno vedenje mi je odpiralo veliko vrat. V šoli sem bila vzorna učenka, nikoli se nisem vedla neprimerno. Všeč mi je bilo, da sem ustrezala pričakovanjem družbe, in bila sem samozavestna. Spoznala sem, da lahko izberem podobo, ki jo pokažem svetu. Med odraščanjem sem pogosto stala na robu med tem, kar želim in kar je družbeno sprejemljivo. Čeprav sem verjela, da mi je vseeno, kaj o meni mislijo drugi, te meje nisem nikoli prestopila. Prišla je prva ljubezen in z njo tudi prva razočaranja. Takrat sem se naučila ugajati predvsem moškimi, kar mi je dajalo občutek moči nad svojo usodo. Ob dopolnjeni polnoletnosti sem se preselila v prestolnico. Odhod od doma je predstavljal pomemben korak k samostojnemu življenju, vendar me brezskrbne zabave kmalu niso več zanimale. Po končanem četrtem letniku sem bila naveličana študentskega življenja in sem že težko pričakovala naslednji življenjski korak. Želela sem postati odrasla. Takrat sem spoznala moškega, za katerega sem verjela, da mi bo pomagal odpreti vrata odraslosti. Oklenila sem se ga kot rešilne bilke. Potegnil me je v svoj čustveni vrtinec in kmalu se nama je rodil sin. Z navdušenjem sem sprejela edino žensko vlogo, ki sem jo od nekdaj dobro poznala – postala sem mati in žena. V zgodnjih dvajsetih sem skrbela za otroka in dom, vendar v nasprotju s pričakovanji moji družini to ni prinašalo sreče. Njega moja skrbnost ni osrečevala, življenje z odgovornostmi ga je dušilo. Nisem razumela, zakaj zanj nisem dovolj dobra, čeprav vse delam prav. Zveza je bila nestanovitna in naporna. Imela sva veliko težav. Prepričani so se brez repa in glave vrstili drug za drugim. Nekega dne sem obiskala Center za socialno delo in tam poiskala pomoč. Zelo se mi je vtisnilo v spomin, ko mi je svetovalka povedala, da imam sindrom porcelanaste punčke. Skrivala sem se v kalupu pravilnosti in tiho trpela. Bila sem polna mask in nisem verjela, da sem lahko sprejeta takšna, kot sem. Nisem znala biti ljubljena. Brez varnosti v odnosu in oropana vsakega spoštovanja sem začela bežati. Misel na to, da je zame edina možnost, da se ponovno najdem, ta, da razdrem družino in grem z otrokom na svoje, me je dušila. Počasi sem razpadala na tisoč majhnih koščkov in se popolnoma izgubila. Sčasoma sem prepoznala svojo stisko in se na njo odzvala. Pot k sebi je bila dolga in boleča. Glasno povedati, da sem izčrpana in ne zmorem več vztrajati v tej družini, je bila najtežja stvar. Hvaležna sem prijateljem in družini, ki so mi tesno stali ob strani in me ujeli pred prepadom ali mi pomagali zlesti iz njega. Še posebej pa sem hvaležna sebi, da nisem vztrajala v bolečini ali otopela in da sem se odzvala na svoj klic na pomoč. Takrat sem doživela pomemben življenjski preobrat. Danes sem daleč od porcelanaste punčke. Odvrгла sem vse maske. Brez strahu izražam svoje potrebe in zahtevam biti slišana. Ne trudim se ugajati in ne skrivam delov sebe samo zato, da bi se drugi ob meni dobro počutili. Dovolim si biti sprejeta ali zavrnjena, vendar nikoli zanikana. Ne uklanjam se zahtevam družbe, v katerih

bi se izgubila. Sestavljena sem iz veliko plasti in vsaka predstavlja pomemben del moje osebnosti. Spoštovanje in upoštevanje svojih potreb ter osebnih omejitev je dolžnost do sebe in bližnjih. Zame to pomeni, da ob vseh obveznostih, ki sem si jih za svoja trideseta sama izbrala, redno in dosledno ter brez izgovorov skrbim za svojo dobrobit. Opozarjam na svoje osebne meje in jih skrbno varujem. Povem, ko česa ne zmorem, in se umaknem iz situacij, ki mi škodujejo. Včasih skrb zase zahteva tudi to, da stojim na drugi strani nenapisanih družbenih norm. Oblačim prekratka krila, se premočno naličim, oblečem zapeljivo perilo in se fotografiram. Doma, kadar sem sama, plešem po stanovanju, pojem, jokam na glas in kričim, če to potrebujem. Vse to me dela živo in mi daje moč, da se spopadam tudi s težjimi trenutki, ki jih življenje prinaša. Odraščanje mlade ženske je tesno prepleteno z izzivi, ki izvirajo iz družbenih norm. V nasprotju z moškimi, ki si lahko nekoliko dlje privoščijo biti mladi in brezskrbni, se od žensk pričakuje, da pri določeni starosti nehamo odraščati, se ustalimo, si ustvarimo družino in se posvetimo skrbi za druge. Po tridesetem letu, ko nas zapustijo še zadnji dnevi mladosti, ne smemo biti samske ali ločenke z otroki, oblačiti se moramo dostojno in letom primerno, ne smemo preveč kazati svojega golega telesa in vseh sprememb, ki so se na njem zgodile, ker se to ne spodobi. Ne smemo se pretirano družbeno izpostavljati, ne smemo povedati na glas, da nas družina psihično in fizično izčrpa, in zase ne smemo zahtevati pozornosti. Osrečevati nas mora skrb za otroka in gospodinjstvo, kar koli drugega nas dela manjvredne. Zanimanje potreb pri ženskah ima dolge zgodovinske korenine. Tako imenovana »prava ženska« je neuničljiva. Dokler ne zmore več. Pričakovanje tega trenutka je mučno in škodljivo za vse vpletene. Otrsti se okov globoko zakoreninjenih pričakovanj in zaživeti po svojih merilih ni osrečujoče le za tiste, ki se za to odločijo, temveč s tem dajejo zgled in pogum tudi drugim. Ni narobe biti samska po tridesetem, živeti le z mačkami, biti enkrat ali večkrat ločena, brez otrok ali z otroki z več različnimi partnerji. Ni narobe izbrati svojega načina življenja. Želim si, da bi si vsaka ženska upala odkriti dele sebe, ki jih družba že stoletja zakriva. Da bi prepoznala svoje prave potrebe, si zaupala in si drznila odpreti se različnim možnostim ter si privoščila biti srečna. 📍

KADROVSKA STRATEGIJA

Eden temeljnih navigacijskih sistemov podjetja.

TEKST SIMON RAJŠP

Kadrovsko področje je vedno bolj pereč izziv večine podjetij. Pomanjkanje kvalificiranega kadra, nemotiviranost, veliko brezposelnih, a malo interesa za (fizično) delo so le del problema. Velik izziv predstavlja tudi izobraževalni sistem, ki že dolgo ne sledi potrebam trga dela. In v prihodnje bodo ti problemi samo še rasli.

ČRKA NA PAPIRJU ALI ŽIVI DOKUMENT?

Že zaradi teh nekaj omenjenih izzivov, ki so omenjeni zgoraj, je za podjetje ključno, da pripravi dobro strategijo na področju kadrovanja. Veliko podjetij jo že ima, a med njimi je marsikatero tako, ki ne ve, kam točno je ta dokument pospravilo. To pomeni, da je bila strategija samo del formalnosti podjetja, vsekakor pa ni živ dokument. To pa je pri strategiji ključno, saj se podjetja skozi čas spreminjajo – rastejo, padajo, spreminjajo svojo strukturo, se združujejo, ločujejo ... In strategija kadrovanja mora to dogajanje odsevati. Kadrovska strategija zajema več ključnih področij podjetja, kot so: analiza stanja, cilji podjetja, potrebe za doseganje ciljev, sistemizacija delovnih mest, potrebe po kadrih v prihodnje, fluktuacija, razlogi zanjo itd. Tako strategija na področju kadrovanja pomeni temeljni dokument, okoli katerega se gradi podjetje. Strategija postaja kot navigacija na cesti. Če je dobra, pridemo na želeni cilj v predvidenem času. Če je slaba, lahko pridemo na želeni cilj, a kasneje. Lahko pa do željenega cilja tudi ne pridemo.

EDINA STALNICA SO SPREMEMBE

V prihodnje bo to področje postalo veliko večji izziv, ker bo kadre še težje pridobivati, zato se bomo morali iskanja lotiti prej. To pa bomo lahko naredili samo, če bomo pravi čas zaznali, da obstaja potreba po dodatnih kadrih. Pri tem je posebno pozornost zagotovo potrebno nameniti starajočemu se prebivalstvu. Marsikatero podjetje prepozno odreagira na to, da se bodo določeni zaposleni upokojili in tako ne opravijo prenosa znanj na mlajšo generacijo. To za seboj povleče precej stresa, dodatnih izobraževanj, časa in nenazadnje tudi stroškov. Prenos ključnih znanj je izredno pomemben. A potrebno je zavedanje, da se vseh teh znanj ne da prenesti z danes na jutri. Podoben izziv je pri prevzemanju podjetij s strani mlajše generacije. Postopek prevzema bi se moral začeti vsaj dve leti pred polnim izstopom tistega, ki podjetje predaja. Obdobje pri predaji znanj starejših zaposlenih na mlajše je običajno krajše, saj so naloge bolj specifične in ne zajemajo tako široke palete aktivnosti, kot jih zajema prevzem in vodenje podjetja. Kljub temu pa to zahteva svoj čas. Torej, zelo pomembno je, da podjetja uvajajo kvalitetne mentorske programe, ki omogočajo pregleden, strukturiran in uspešen prenos znanj med zaposlenimi.

ČAS ZA PREVETRITEV IN OSVEŽITEV STRATEGIJE

Korona virus je marsikatero podjetje prisilil v spremembe na kadrovskem in organizacijskem področju. Mogoče je to tudi čas, ko lahko na novo postavimo temelje in strategijo, ki bo zagotovo izgledala precej drugače kot je izgledala dve leti nazaj. Z dobro postavljeno strategijo lahko optimiziramo delovne procese in kadrovske potrebe, kar nam bo omogočalo oblikovanje vitalne kadrovske strukture. Pri tem so pomembna tudi dodatna znanja in kompetence zaposlenih. Pogosto v podjetjih ne vemo, katera znanja

vse premorejo naši zaposleni (razen tistih seveda, ki jih uporabljajo pri svojem delu). Živa strategija kadrovanja se tako povezuje tudi s sistemom zaposlenih, ki vsebuje podatke o kompetencah in znanjih le-teh. S tem dosežemo tudi večjo ciljno usmerjenost pri nadaljnjih izobraževanjih, zaposlitvah in razvoju kadrov. Ciljna usmerjenost pa je ključna za uspeh, saj od nas zahteva, da imamo cilje jasno določene in jasno določimo tudi pot, kako bomo do teh ciljev prišli. To pomeni, da je strategija kadrovanja dokument, ki pokriva zelo širok spekter aktivnosti podjetja. Kot že rečeno, je izredno pomembno, da je to živ dokument, ki ga poznajo vsi zaposleni. Ključno je namreč, da zaposleni vedo, v katero smer »pluje barka«. Tako lahko vsi težijo k istemu cilju, kar se odraža na večji motiviranosti, večji storilnosti in boljši organizacijski klimi v podjetju.

PO PODORO IN SVETOVANJE NI POTREBNO ITI DALEČ

Na Ljudski univerzi Ajdovščina v okviru storitev KORAK ponujamo podjetjem podporo na področju razvoja kadrov. Del te podpore je tudi priprava kadrovske strategije, ki je v sodelovanju z našimi strokovnjaki na področju razvoja kadrov, oblikovana kot živ dokument, ki raste skupaj s podjetjem. Ključno za nas je, da so rešitve individualne in dejansko nagovarjajo izzive, s katerimi se podjetje sooča. Kadrovska strategija je le ena od možnosti, ki jih ponuja Ljudska univerza Ajdovščina v okviru storitev KORAK. Ponudbo bogati še širok nabor izobraževanj in storitev, ki sovpadajo oz. dopolnjujejo strategijo. To so storitve ciljnega vodenja, mentorskega sistema, pogleda 360 in motivatorji. Vse te storitve pa smo tudi digitalizirali, kar prinaša še posebno dodano vrednost, saj so podatki tako hitreje in lažje dostopni. Zaradi delovanja v lokalnem okolju in poznavanjem le-tega sta naša prednost tudi odzivnost in dostopnost. Skupaj s podjetji želimo vzpostaviti močna partnerstva in jim zagotoviti vso potrebno podporo pri razvoju kadrov in rasti podjetja. Izkušnje in znanja, ki jih nudimo, izhajajo iz sodelovanja 16 Ljudskih univerz po vsej Sloveniji. Verjamemo, da skupaj zmoremo več. Kot že samo ime KORAK pove, je najpomembnejše to, da se premikamo. Da je ta prvi korak lažje narediti, podjetjem nudimo tudi **2 brezplačni uri** svetovanja. 📍

NI ŠE PREPOZNO ZA ČUDOVIT NASMEH

O estetskem zobozdravstvu s Špelo Berginc, dr.dent.med.

TEKST EVA MRHAR

V Postojni vrata odpira zobozdravnica Špela Berginc, dr. dent. med., usmerjena v sodobno estetsko zobozdravstvo po najvišjih merilih. Na svoj stol vabi vse, ki bi se radi znebili bolečin ali polepšali nasmeh. Poudarja, da tudi v odrasli dobi nikakor ni prepozno, da si uredite nepravilnosti, ki so vas od nekdanj motile.

ZANESLJIVA ZOBOZDRAVNICA S PRISTNIM ODNOSOM S PACIENTI

Špela Berginc kot zobozdravnica deluje od leta 2012. Večinoma je bila aktivna v Ljubljani, letos pa se je odločila tudi za samostojno pot v domačem kraju. Največ veselja ji prinesejo zadovoljni pacienti z lepimi in zdravimi nasmeški, zato velik poudarek daje motivaciji in inštrukciji za ohranjanje zdravih zob in obzobnih tkiv tudi po odhodu iz ordinacije. Za lep nasmeh je treba skrbeti vsak dan - brez truda in časa, tudi rezultatov ne bo. Preveč ljudi pa še v odrasli dobi nima pravih informacij, kako je treba za zobe pravilno skrbeti.

ORTODONTSKO ZDRAVLJENJE INVISALIGN

Invisalign je trenutno ena najbolj iskanih rešitev za izboljšanje nasmeha, saj prinaša zares izjemne rezultate. Prednost nevidnih Invisalign aparatov je, da omogočajo poravnavo zob v praktično vseh

starostnih obdobjih. Primerni so tudi kot predpriprava za fiksno-protetične nadomestke (na primer prevleke, mostičke ...). Brezžični aparat, ki se lahko sname med jedjo, je za uporabo veliko bolj prijazen od klasičnih fiksnih ortodontskih aparatov. Se natančno prilaga zobem posameznika in ne ovira govora ter drugih vsakodnevnih aktivnosti, poleg tega pa je tudi neboleč. "Za nevidni zobni aparat se odloča vse več ljudi srednjih let, ki aparata prej nikoli niso nosili in so že od nekdanj nezadovoljni s svojim nasmehom. Gre za najbolj predvidljivo obravnavo vseh časov. V povprečju za manjše in zmerne nepravilnosti nošenje traja približno eno leto, za večje pa do dve leti. Uporabniki so navdušeni nad hitrimi rezultati in tudi izboljšano samopodobo, ki jo pridobijo s takšno rešitvijo," razlaga Berginčeva. Če ste torej (pre)dolgo odlašali z odločitvijo o polepšanju zobnega stanja, vsekakor še ni čas, da obupate. Invisalign je nadvse elegantno ortodontsko zdravljenje, ki je vredno vsaj razmisleka.

☎ 041 908 009

✉ spela.berginc@gmail.com

📍 Gregorčičev drevored 11, Postojna

GEODELA
Marko Breščak s.p.
geodetske storitve, svetovanje

UGODNO in ZANESLJIVO!

- GEODETSKI NAČRT ZA DGD
- DOLOČITEV MEJE PARCELE
- PRIDOBITEV HIŠNE ŠTEVILKE...

041 283 829

Goriška c. 25a, Ajdovščina
e-mail: info@geodela.si
splet: www.geodela.si

MARKETI FAMA VABIJO

Polepšajte si velikonočne praznike z ugodnimi nakupi v marketih Fama.

NOVA AJDOVSKA SOSESKA

Fluvio Frigido že v procesu gradnje.

TEKST MATJAŽ JAZBAR

Projekt Fluvio Frigido je sklop dveh poslovno - stanovanjskih objektov v Ajdovščini, ki bo vseljiv predvidoma v letu 2022. Objekta bosta vsebovala garažo, poslovni program v pritličju ob Goriški cesti ter skupaj 76 stanovanj od pritličja do 3. nadstropja.

Pogovarjali smo se z Markom Trampužem, direktorjem projekta in Matijo Ceketom, zastopnikom za prodajo stanovanj.

📍 Kako napreduje gradnja nove stanovanjske soseke v Ajdovščini in kdaj lahko prvi kupci pričakujejo organizacijo »vselitvenega žura« ?

Marko: Gradnja obeh objektov dobro napreduje. Vidi se, da objekt vodi stari maček Miloš Ronkalj, ki ima znanja toliko, da bi lahko tak objekt vodil "zaprtih oči". Mogoče smo začeli bolj počasi, saj je bilo potrebno rešiti veliko detajlov in projektih rešitev, sedaj pa smo v planu in dnevno je videti, da dela napredujejo. Vselitev lahko kupci pričakujejo pred vstopom v šolsko leto 2022.

📍 Ali dela na terenu morda kaj odstopajo od predvidenih v projektni dokumentaciji?

Marko: Ne zaenkrat delamo vse skladno z PZI dokumentacijo. V bistvu ne pričakujemo kakšnih posebnih sprememb projektne dokumentacije, razen mogoče manjših sprememb po željah kupcev.

📍 V čem bo soseka Fluvio Frigido drugačna od ostalih v Ajdovščini? Ima morda kakšno posebnost?

Marko: Želimo si da bo soseka Fluvio Frigido imela po končani gradnji dober renome v širši okolici in jo bodo kupci in ostala javnost asociirala s pozitivnim projektom. Dejstvo je, da smo pri projektiranju poskušali izničiti vse potencialne nevšečnosti, ki take projekte spremljajo potem v eksploataciji. Pri gradnji pa bomo pozorni, da bo kvalitetna in da bo trajala. Ne maram operirati z besedo nadstandardna stanovanja, saj investitorji še preradi to besedo "zlorabijo". Stanovanja v našem objektu bodo več kot standardna za leto 2022, ko bodo zgrajena. Grajena pa bodo tako da bodo tudi leta 2042 še vedno zelo aktualna. To pomeni, da so potresno in požarno varna, energetska učinkovita ter, da so projektne rešitve čiste. Steklene površine bodo velike, zasenčene s senčili na elektro pogon. Vgrajene bodo najnovejše klimatske naprave že v osnovni ceni. Kupcem bo na voljo možnost vgradnje pametnih inštalacij. Stanovanja bodo imela vgrajeno talno gretje ter električni radiator v kopalnicah. Na voljo bodo dve moderni kolesarnici z orodjem za manjša popravila ter priklopi za polnjenje e koles. Na voljo bo tudi prostor za zunanje pranje vozil ter polnilnice za e vozila. Poskušali bomo dati vsebino tudi zunanjim zelenim površinam, ki bodo med obema objektoma, tako da se bodo otroci in starši počutili varno in prijetno znotraj kompleksa.

📍 Kako ste prišli na idejo za ime Fluvio Frigido?

Marko: Hubelj, ki je poleg burje največji prepoznavni znak Ajdovščine je pod imenom Frigidus ali Mrzla reka, od izvira do izliva vrisan na Tabuli Peuntingeriani (barvna karta cestnega omrežja rimskega imperija iz 3. Stoletja). Po njem so Rimljani poimenovali tudi cestno postajo - mansio Fluvio Frigido, ki velja za prvo rimsko civilno naselje na ozemlju današnje Ajdovščine. Z imenom smo želeli zgodovino Ajdovščine povezati s prihodnostjo t.j. gradnjo prvega večstanovanjskega projekta v občini po večletnem zatišju.

📍 Ima vaše podjetje v prihodnosti namen zgraditi še kakšno podobno stanovanjsko gradnjo v naši okolici?

Marko: Ja tak je plan, pripravljamo idejne zasnove za 2 oziroma 3 projekte v bližnji okolici. Nekateri od teh so manjši in bolj individualni, drugi pa večji in bolj podobni temu projektu. Trudimo se, da bi kupcem ponudili to, kar si želijo.

📍 Gradnja nove stanovanjske soseske Fluvio Frigido lepo napreduje. Kako pa napreduje prodaja stanovanj? Koliko je že prodanega in kaj je še na voljo?

Matija: Uradna prodaja se še ni začela, sama predstavitev projekta pa aktivno poteka že od lanske jeseni. V tem času se je veliko interesentov zglasilo pri meni v pisarni in se pozanimalo o ponudbi, še več pa jih je bilo seznanjenih s ponudbo preko mailov - razlog žal vsi poznamo. Na podlagi ogledov komercialnih skic in dokumentacije so kupci rezervirali že dobršen del ponujenega fonda. Na razpolago ostajajo le še v glavnem 2,5 in 3 sobna stanovanja.

📍 Za kakšna stanovanja pravzaprav gre? Kako velika prevladujejo?

Matija: V soseski Fluvio Frigido bo skupaj 76 stanovanj ter 2-4 poslovni prostori v pritličju obeh blokov. Stanovanja so velikosti od 1 sobnega pa do 3,5 sobnega. Vsakemu pripada tudi ustrezno število parkirnih mest, deloma zunanja, deloma notranja v kletni

etaži posameznega bloka. Večina stanovanj ima neto uporabne stanovanjske površine med 50 in 60 m². Vsakemu stanovanju pripada tudi shramba in souporaba kolesarnice.

📍 Po katerih je največ povpraševanja?

Matija: Povpraševanje je v bistvu po vseh tipih stanovanj, vseeno pa prevladuje povpraševanje po 1 sobnih oz. večjih stanovanjih s teraso. Vse je odvisno za kakšen namen se stanovanje kupuje. Tisti, ki kupujejo za investicijo, se pravi za kasnejšo oddajo se zanimajo za manjše enote, kjer je razmerje med vložkom za nakup ter kasnejše dobljeno najemnino čim bolj optimalno. Po večjih enotah pa sprašujejo družine za stalno bivanje.

📍 Kaj je največja prednost te soseske pred ostalimi, podobnimi, na Ajdovskem?

Matija: Po več kot 10 letih končno nova stanovanja v Ajdovščini, ne prevelika soseska, v bližini centra, obenem blizu mestne obvoznice, novi materiali, ena redkih sosesk z dvigali, garažno hišo, veliko kolesarnico s servisno ploščadjo za negovanje avtomobilov oz. koles, s polnilnima mestoma za E avtomobile, lepo parkovno ureditvijo, stanovanji z veliko svetlobe, itd ...

📍 Je nakup stanovanja v Fluvio Frigido ugoden tudi s finančnega vidika?

Matija: Glede na stanje na trgu, menim, da absolutno da. Cene teh stanovanj v novi soseski so v določenih primerih celo nižje od cen rabljenih starih stanovanj na trgu. Pomanjkanje novih oz. stanovanj na splošno, je dvignilo cene na rekordno raven. Kupci, katerim se ne mudi, bodo zato raje počakali na priložnost, ki se jim ponuja z nakupom stanovanja v soseski Fluvio Frigido. Povprečna cena za kvadratni meter stanovanja bo 1.865 EUR z DDV. Točna cena pa se izračuna za vsako stanovanje posebej glede na velikost, lego ter nadstropje. V nobenem primeru pa cena ne preseže 2.000 EUR/m². 📍

© foto: Roman Špič, Delo

© foto: Barbara Trampuž

© foto: osebni arhiv Kristjana Markovića

KRISTJAN MARKOVIĆ

TEKST MIRALEM MURATOVIĆ

Čeprav ob besedi skavt pomislimo najprej na taborjenje v naravi, ima v zvezi s športom ta beseda povsem drugačen pomen. Nogometni skavti ali ogledniki so uslužbenci kluba ali zastopnika, ki iščejo največkrat mlade, širši množici neznane igralce, ki naj bi s svojim potencialom ustrezali določenim standardom. Veliko se je spremenilo na področju preučevanja igralčevih kvalitet. Nekdaj je igralca ocenjevalo le oko izkušenega oglednika, danes to počnejo ekipe več ljudi, ki si med seboj izmenjujejo podatke. O tem, kako to poteka, in še marsičem, smo se pogovarjali z nekdanjim direktorjem NK Primorje, Kristjanom Markovičem.

Leta 1976 rojeni Ajdovec, se je nogometno šolal v NK Primorje. Po mladinskem obdobju je odšel v Sežano in Beltince, ker se je v Primorju takrat več upov polagalo v tuje igralce kot domačine. Tak odnos v domačem kraju ga je zaznamoval tudi v karieri agenta in oglednika, saj vedno daje prednost domačim igralcem, ki so seveda dovolj kvalitetni. Po kratki epizodi v Beltincih je odšel v Koper in potem zaigral v Renčah, preden je na klic agenta iz Ljubljane odšel v Avstrijo. Želel si je delati v povezavi z nogometom, ampak ne kot igralec, zato se je tudi odločil za študij športnega treniranja na Fakulteti za šport v Ljubljani in se tako načrtno vrnil v Slovenijo, četudi so bili severni sosedji z njim zelo zadovoljni. Na DIFu je doštudiral iz smeri športnega menedžmenta z nalogo »Dolžnosti športnega direktorja v nogometni organizaciji« in se tako že takrat usmeril v menedžerske nogometne vode.

Med študijem in po njegovem zaključku je delal na Olimpijskem

komiteju Slovenije, kjer je delal v marketingu. OKS je takrat iz evropskih sredstev dobil denar za projekt o uličnem nogometu. Kristjan je ustvaril svoj prvi projekt - Nogometna ulica, na katerem je delal dve leti. Projekt se je s časom razvil v Žogarijo pod okriljem NZS. "Med delom na Olimpijskem komiteju Slovenije sem se izobrazil v marketingu, ki ga prej nisem toliko poznal. Takratni direktor trženja, Damjan Pintar, je bil med vodilnimi strokovnjaki na tem področju v Sloveniji in od njega sem se veliko naučil," pravi. Leta 2007 se je vrnil k nogometu, ko se je odzval vabilu vodilnih v NK Primorje in sprejel delo direktorja. "Mogoče bi še danes delal na Olimpijskem komiteju, če ne bi dobil klica iz Primorja." Po odhodu njegovega predhodnika, Vladimirja Curka, je Marković direktorsko funkcijo opravljal le dve leti, ker je prišlo do različnih interesov pri vodenju kluba. Pod njegovim vodstvom je v klub takrat deloval trener Darko Milanič in dogovor je bil, da bodo več igrali mlajši igralci iz lastne nogometne šole. Čez tri mesece je Milanič dobil odpoved, njegovo mesto pa je prevzel Bojan Prašnikar. Vsi dogovori so tako padli v vodo. Največja težava je bila, da je bil za slabe stvari kriv direktor, za vse dobro pa vedno drugi. "Ali me pustite delati ali pa raje odidem in delajte po svoje!" jim je takrat dejal Kristjan. Izbrali so slednje in sledil je Curkov povratak v klub. "Zdi se, da niso želeli strokovnjaka, ki razmišlja in razvija, temveč le nekoga, ki dela po navodilih. Videl sem, da naše poti ne grejo v isto smer in odšel." V teh dveh letih je videl, kako stvari potekajo in tudi predvidel, da bodo nastale težave, če bo gradbeno podjetje Primorje kot glavni

vir prihodkov, zašel v težave in zaprl pipo. In to se je tudi zgodilo. Kristjan je želel vpeljati v klub dodatne vire zaslužka z vzgojo in strateško prodajo domačih nogometašev. A njegove želje in ideje so ostale spregledane, zato se je odločil, da bo svojo naslednjo službo posvetil delu z igralci in njihovemu zastopanju kot agent.

Po opravljeni FIFA licenci na NZS leta 2008 (takrat je bilo za delo agenta to potrebno, danes več ne) je začel z delom nogometnega agenta. Najprej z nogometaši Primorja, ki jih je poznal kot klubski direktor. S časom je postal eden najaktivnejših agentov v Sloveniji. Postal je nepričakovana konkurenca in nekaterim je šlo to v nos. Ker je zastopal interes igralcev in ne interesa klubov, je žal prišlo do spora z vodilnimi iz Maribora. Med prvimi je začel zastopati in spremljati igralce mladinske šole. Med njimi najbolj izstopa takratni član Maribora Luka Kranjc, ki ga je začel zastopati že kot kadeta, in s katerim je povezan tudi razlog, da je z agentskim poslom zaključil relativno hitro. Ko je videl, da so pritiski in nepravilna igra velik del agentskega posla, se je odločil zaključiti agentsko kariero, vendar nogometa ni želel zapustiti.

Dobil je zamisel, da bi znotraj enega kluba skrbel za razvoj mladih igralcev, jim nudil pomoč pri kariernih odločitvah in načrtno gradil boljšo mladinsko šolo. Grenko izkušnjo z Mariborom je obrnil sebi v prid in leta 2009 začel sodelovati z NK Domžale. Premišljeni prihodi igralcev v mladinske selekcije in delo z njimi so se leta 2013 obrestovali z osvojenim tretjim mestom na mednarodnem turnirju Nike Premier Cup. Igralci Domžal do petnajst let so v tekmi za tretje mesto ugnali Arsenal s 3:0. Rezultat je pokazal, da so s sodelavci pripravili prave smernice in v Domžalah uspeli narediti nogometno akademijo konkurenčno najboljšim na svetu. Tak sloves ima v Sloveniji še danes. Vse seveda ni prišlo izključno s selekcijo in srečno izbranimi igralci. Veliko denarja so v Domžalah vlagali v pogoje in izobraževanje strokovnega štaba. Med drugim je Kristjan prvi v Sloveniji v imenu Domžal začel obiskovati vsakoletni Wyscout forum v Londonu (Wyscout je platforma, ki se ukvarja z video scoutingom in analizami igralcev). Verjel je, da moraš slediti najboljšim in z njimi tudi sodelovati. Tam je potekalo mreženje med klubi. Po predavanjih so bili na vrsti petnajst minutni sestanki med klubi, ki so bili vnaprej dogovorjeni. "Šel sem tja in se dogovoril za sestanke s klubi, s katerimi sem mislil, da bi mi lahko pridobili." Klube iz zahodne sosede je izpustil, ker je Italija blizu. Poznal je že nekatere ljudi na severu Italije in zato se je ciljno odločil za sestanke s klubi iz oddaljenejših držav, med katerimi je bil takrat tudi Southampton. Mladinska akademija kluba z juga Anglije je bila znana po svoji kvaliteti. Na sestanku jim je predstavil igralce Domžal, izmenjali so mnenja in kontakt. Angleži so povabili na preizkušnjo 2 nogometaša iz Domžal in kasneje enega tudi vzeli na posodo. V Kristjanu so videli znanje, ki so ga rabili in se v nekem trenutku odločili, da mu ponudijo službo. Več so začeli investirati v Evropo in želeli so, da Markovič opravlja delo mreženja in skavta za njihovo nogometno akademijo. "Iz poslovnega odnosa je nastal prijateljski odnos in nato iz prijateljskega spet poslovni. Tako sem bil njihov človek za vse, kar je akademija delala v Evropi." Še naprej je živel v Ljubljani, enkrat mesečno hodil v Southampton na sestanke, vsaj dvakrat na mesec na pogovore do Interja, Salzburga in ostalih partnerjev v bližini. Spremljal je klub na pripravah v Italiji in ostale klube, ki so šli v Southampton. Organiziral je prijateljske tekme, med drugimi tudi Triangolo U15 turnir med Primorjem, Rijeko in Southamptonom, ki je potekal v Ajdovščini. Veliko stvari, ki si si jih je zamislil, je lahko izpeljal, ker je imel proste roke in zaupanje vodilnih v angleškem klubu. "Na žalost nisem pripeljal nobenega igralca, ker je kvaliteta, ki jo oni zahtevajo previsoka oziroma niso pripravljene plačati visoke odškodnine za igralca mladinske šole." Prestop Benjamina Šeška

iz Domžal v vrste Red Bull Salzburga, za katerega je avstrijski klub plačal 2,5 milijona evrov, je tak primer. Za take prestopne v Angliji ne namenijo toliko denarja.

Po treh letih v Southamptonu sta nastopila COVID-19 in Brexit, ki sta vplivala na Kristjanovo sodelovanje z angleži. Zaradi brexita igralci pred osemnajstim letom ne morejo v Anglijo, kar je Markovičevo delo skoraj prepolovilo. Po osemnajstem letu so igralci predragi in nesmiselno si jih je ogledovati, če do prestopa ne bi prišlo. Virus je preprečil še tisto ostalo polovico dela, ki je sestavljeno iz sodelovanj in potovanj po Evropi. Tako so se s Southamptonom lani poletni prijateljsko razšli. Verjetno bi še naprej delal za angleškega prvoligaša, če se svet ne bi spremenil, kot se je. A s Southamptonom se mu nakazuje možnost ponovnega sodelovanja v drugačni obliki. Po zaključku dela na Otoku je imel veliko ponudb za "skavting" a meni, da to ni več služba zanj, ker se neprestano potuje in moraš biti vedno na razpolago. Preživljanje časa z družino mu veliko pomeni, zato je zavrnil vse ponudbe.

Stara šola skavtinga je bazirana na občutku, pravi. Nova šola se od stare razlikuje predvsem z vidika številke oziroma »big data«. Danes je statistika pomemben del ogledovanja igralcev in podatkov za obdelavo je ogromno. Kljub temu se po poročilu skavt vseeno odloči za ogled igralca v živo. Zanima ga kakšna je igralčeva agresivnost, faza obrambe, ali maha z rokami, komentira sojenje ... vsega tega statistika ne kaže in v tem segmentu ostaja stara šola pomembna, pravi Kristjan. Eden najboljših italijanskih skavtov preminuli Pierluigi Casiraghi je bil Kristjanov prijatelj. Skavt milanskega Interja, ki je v prestolnico mode pripeljal tudi Brazilca Coutinha, mu je nekoč dejal: "Jaz igralca gledam trikrat, potem ga ne gledam več. Prvič se za morebiten ponovni ogled odločim po pol ure, več ne potrebujem. Nato ga pridem gledat še dvakrat, da vidim, kako se obnaša, kakšen je njegov karakter. Težava je, ker po tretjem ogledu ne gledam več kaj je dobrega, ampak iščem in vidim samo še napake...in to ni dobro!" Kristjan zase pravi, da je nekaj vmes med staro in novo šolo. Vedno ga je zanimalo, kaj ekipa potrebuje ter kakšnega igralca bi si želel, če bi bil sam trener. Ne zgodi se pogosto, da klub pristopi k tebi in natančno pove, kakšnega igralca potrebuje. Zato si je vedno ustvarjal bazo podatkov in poleg zapisoval podobnosti s svetovnimi zvezdami. "Je kot Xavi, Yaya Toure, Pogba, Henry, je hiter ali je počasen, kakšen je igralec v svojem bistvu? Golman – je De Gea – visok in suh ali je Cañizares – majhen, eksploziven in inteligen?"

Praden je šel v Anglijo, je v Sloveniji poznal vse igralce mlajših selekcij, ki so kaj obetali. A v času njegove odsotnosti se je veliko igralcev spremenilo in spremenil se je tudi način spremljanja igralcev. V prihodnosti bodo nogometni skavti morali poznati ogromno statističnih podatkov, a vseeno ohraniti občutek prepoznavanja v živo. Skozi kariero in izkušnje se naučiš marsičesa, tudi predvidevanja. Mnogo številke, ki jih imajo v tujini, pri nas še ni in večina skavtov žal dela samostojno. V Angliji med drugim merijo, koliko bo igralec zrasel. Pri nas se moraš znajti drugače in opazovati mladostnikov fizični in osebnostni razvoj, pravi.

A bolj kot delo skavta mu ustreza delo »novačenja« ali pri nas športnega direktorja. Skavt po navadi napiše poročilo in nima več nadaljnjih odločitev pri novačenju nogometašev. Iskanje fantov, na katere so vsi pozabili, mu predstavlja poseben izziv. Zato mu verjetno tudi bolj leži pozicija športnega direktorja, kjer skrbiš za vse igralce v klubu. Kaj je pred njim in česa se bo lotil, bomo izvedeli kmalu. Zaenkrat se še odloča in premišljuje. Vsekakor ponudb ne manjka, kot tudi ne manjka raznovrstnosti v njegovem življenjepisu. Se bo morda odločil za poklic trenerja ali športnega direktorja in se nekoč vrnil med Sinove burje? Z znanjem, ki ga ima, to vsekakor ne bi bila slaba odločitev. 📍

The crossword puzzle grid is 15 columns wide and 15 rows high. The top-left corner features a photograph of a man in a dark jacket holding a trophy. The grid contains black squares and some pre-filled letters in blue boxes. The pre-filled letters are as follows:

Novi DRAJV – višja prestava varnosti.

Z uporabo aplikacije
dodatno prihranite kar do 25 %
pri avtomobilskih zavarovanjih.

do **25%**

Prenos iz
App Store

NA VOLJO V
Google Play

POIŠČI NA
AppGallery

Vse bo v redu.

triglav

dravj.triglav.si

Leone

Podari sladoleдно vrtnico

NOVO!

